

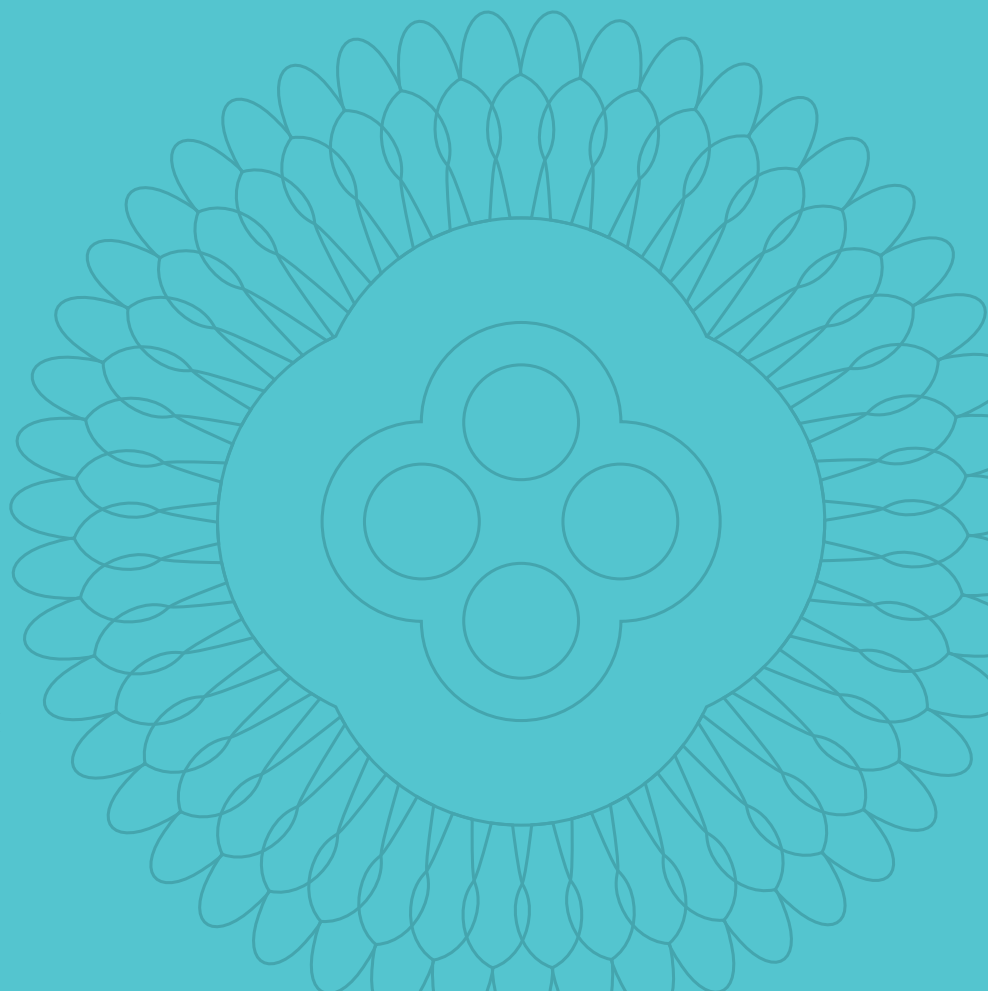
FUNDUSZE POŻYCZKOWE W POLSCE

RAPORT 2019

POLSKI ZWIĄZEK
FUNDUSZY POŻYCZKOWYCH

PZFP

FUNDUSZE POŻYCZKOWE W POLSCE

RAPORT 2019

© Copyright do wydania polskiego PZFP

Wszelkie prawa zastrzeżone.
Zabronione jest kopiowanie, przetwarzanie i rozpowszechnianie
w jakimkolwiek celu oraz postaci bez pisemnej zgody autora i wydawcy.

Opracowanie
Piotr Rogowiecki

Raport powstał na podstawie zaktualizowanych danych przekazanych
przez fundusze pożyczkowe według stanu na 31.12.2019 r.

**Partnerem merytorycznym i finansowym publikacji jest
Bank Gospodarstwa Krajowego**

Spis treści

Słowo wstępne od Zarządu Związku	5
Wprowadzenie	7
Rozdział. Uwarunkowania makroekonomiczne działalności pożyczkowej w 2019 roku	9
1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw	9
2. Zapotrzebowanie przedsiębiorstw na zewnętrzne źródła finansowania	11
3. Dynamika wzrostu gospodarczego Polski w 2018 roku a sytuacja w sektorze funduszy pożyczkowych.	13
4. Wnioski	14
Rozdział II. Wartość kapitału pożyczkowego i aktywność funduszy pożyczkowych w układzie ogólnopolskim i regionalnym	15
1. Dynamika wartości kapitału pożyczkowego	15
2. Działalność funduszy pożyczkowych w ujęciu ogólnokrajowym i regionalnym	16
3. Aktywność funduszy pożyczkowych w podziale na obszar miejski i wiejski	21
Rozdział III. Charakterystyka klienta funduszy pożyczkowych	22
1. Działalność funduszy pożyczkowych w kontekście długości prowadzenia działalności gospodarczej przez pożyczkobiorców	22
2. Klienci powracający do funduszy pożyczkowych	23
3. Udzielone pożyczki w odniesieniu do wielkości przedsiębiorstwa	24
4. Popyt na pożyczki w kontekście płci/formy prawnej pożyczkobiorcy	25
5. Popyt na pożyczki w kontekście celu przeznaczenia pozyskanych środków	26
6. Popyt na ofertę funduszy w poszczególnych branżach	28
7. Pożyczki udzielone przez fundusze pożyczkowe według przedziałów wartości, w tym wraz z pomocą <i>de minimis</i>	30
Rozdział IV. Jakość portfela pożyczkowego	33
1. Pożyczki aktywne, wypowiedziane i windykowane, stracone	33
2. Terminowość spłaty pożyczek	34
Rozdział V. Sieć i zakres działalności funduszy pożyczkowych oraz ich zaplecze kadrowe	37
1. Wyposażenie kapitałowe funduszy pożyczkowych	37
2. Sieć oddziałów terenowych funduszy pożyczkowych	39
3. Polityka kadrowa funduszy pożyczkowych oraz działalność inna niż pożyczkowa	40

Rozdział VI. Dotychczasowe doświadczenia z wdrażania instrumentów finansowych w ramach regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej 2014-2020	43
1. Alokacja na instrumenty zwrotne w perspektywie finansowej UE 2014-2020	43
2. Przebieg postępowań przetargowych	45
3. Analiza wdrażania instrumentów pod kątem kategorii pośredników finansowych	63
4. Wnioski	63
Wnioski	64
Załączniki:	65
1. Podstawowe dane dotyczące funduszy pożyczkowych według kapitału pożyczkowego na tle liczby i wartości udzielonych pożyczek oraz średniej wartości pożyczki w 2019 roku	66
2. Udział poszczególnych funduszy pożyczkowych w ogólnej sumie kapitału pożyczkowego, wartości i liczby udzielonych pożyczek na 31.12.2019 r.	70
3. Aktywność funduszy pożyczkowych – wybrane informacje o funduszach pożyczkowych na 31.12.2019 r.	74
4. Aktywność funduszy pożyczkowych według wartości kapitału pożyczkowego	78

Słowo wstępne

Polski Związek Funduszy Pożyczkowych ma zaszczyt oddać w Państwa ręce Raport FUNDUSZE POŻYCZKOWE w POLSCE 2019. Nasze opracowanie ukazuje się cyklicznie od ponad 15 lat. Jest jedynym dokumentem, który całościowo, wieloaspektowo, opisuje działalność funduszy pożyczkowych. Zapoznanie się z Raportem gwarantuje zdobycie rzetelnej wiedzy na temat tego jak wyglądała aktywność badanych podmiotów w 2019 roku.

Zebrane i opisane dane dowodzą tego, że fundusze pożyczkowe coraz intensywniej wypełniają zadania do których zostały powołane, tj. wspierają rozwój tych przedsiębiorstw, które mogłyby mieć, ze względu na krótką historię kredytową lub jej brak, trudności w dostępie do finansowania zewnętrznego na rynku komercyjnym. Przede wszystkim trzeba zwrócić uwagę na rekordowo wysoki poziom kapitału pożyczkowego funduszy i najwyższą w historii roczną wartość udzielonych pożyczek.

Z pewnością jednak badane podmioty nie mają zamiaru spocząć na laurach. Stale się rozwijają otwierając kolejne oddziały i zwiększając zatrudnienie. Fundusze świetnie zaadaptowały się do przetargowego systemu wyboru pośredników finansowych. Choć nie jest on pozbawiony wad. Wymogi przetargowe z zakresu doświadczenia i wnoszenia kapitałów własnych do instrumentów finansowych rodzą konsekwencje dwojakiego rodzaju. Po pierwsze ok. połowa funduszy nie była w stanie samodzielnie startować w przetargach ze względu na brak doświadczenia i/lub niewystarczające zasoby kapitałów własnych. Po drugie, wymagania w zakresie wkładu własnego pośredników spowodowały to, że od pewnego momentu liczba oferentów w poszczególnych przetargach spadła i problem ten będzie się pogłębiał. Jak zostanie wykazane w dalszej części Raportu pogłębia się polaryzacja funduszy pożyczkowych – podmioty silne kapitałowo zwiększają swoją przewagę nad słabszymi.

Rok 2020 będzie niestety prawdopodobnie okresem dużo trudniejszym. Epidemia COVID-19 przekłada się na kryzys gospodarczy. To z kolei może skutkować ograniczeniem popytu na pożyczki znajdujące się w ofercie funduszy i potencjalnym pogorszeniem się jakości portfela pożyczkowego. Pamiętać należy, że wynagrodzenie funduszy jest uzależnione, co do zasady, od wartości środków wypłaconych przedsiębiorcom i kapitału zwróconego przez pożyczkobiorców. W obecnej sytuacji uzyskanie wynagrodzenia, zaplanowanego na etapie składania oferty przetargowej, może być co najmniej przesunięte w czasie, chyba że możliwe będą modyfikacje w założeniach produktów pożyczkowych, aby dostosować je do sytuacji rynkowej. Groźba kryzysu uruchamia obawy

u poszczególnych funduszy o zachowanie płynności finansowej. Jednocześnie, konieczne będzie wprowadzenie udogodnień dla pożyczkobiorców, co rodzi określony wysiłek biurokratyczny i finansowy. Epidemia i związany z nią kryzys gospodarczy może odsunąć tymczasowo dyskusje na temat perspektywy finansowej 2021 – 2027 gdzie pierwotnie zapowiadano jeszcze większe środki na pożyczkowe instrumenty zwrotne. Obecnie nie jest pewne to, ile środków zostanie przekazane na ten cel i jaki będzie system ich dystrybucji. W drugiej połowie marca 2020 roku zastała nas po prostu nowa rzeczywistość.

Paradoksalnie, epidemia COVID-19 może być też szansą. Konieczność obsługi klientów online wymusiła przyspieszenie procesów digitalizacyjnych (cyfryzacja działalności funduszy jest obszarem szczególnego zainteresowania Związku). Ponadto, samorządy regionalne przyspieszyły uruchamianie środków zwróconych z perspektywy 2007-2013. Administracja rządowa i samorządy, we współpracy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego wprowadzają nowe produkty finansowe dla firm, które na skutek epidemii znalazły się w trudnościach, albo wprowadzają zmiany w założeniach realizacji dotychczasowych instrumentów finansowych perspektywy 2014-2020. Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej wprowadziło w tym celu nowy instrument finansowych dla MŚP, ze środków PO Inteligentny Rozwój. Chodzi o to, aby produkty finansowe mogły przeciwdziałać trudnej sytuacji firm i utracie płynności. Nowa sytuacja gospodarcza wykazała konieczność szybkiego uruchamiania pożyczek obrotowych dla firm, które uzyskają w ten sposób niezbędne wsparcie i możliwość utrzymania działalności. BGK oraz regionalne fundusze rozwoju uruchamiają systematycznie postępowania na wybór pośredników finansowych do obsługi nowych produktów, są to przede wszystkim pożyczki o charakterze płynnościowym. W dystrybucji wsparcia uczestniczą fundusze pożyczkowe. Ważne jest jednak to, aby w średnim i długim okresie stworzono system, dzięki któremu sektor MŚP uzyska wsparcie jakiego potrzebuje, a jednocześnie pośrednicy finansowi realizowali projekty pożyczkowe w optymalnych warunkach. Polski Związek Funduszy Pożyczkowych wspiera rozwiązania w tym zakresie.

Zarząd Polskiego Związku Funduszy Pożyczkowych

Wprowadzenie

Już od niemal 30 lat fundusze pożyczkowe wspierają rozwój sektora MŚP ze szczególnym uwzględnieniem tych przedsiębiorstw, które nie mają szans na pozyskanie kapitału na komercyjnym rynku finansowym. Biorąc na siebie podwyższone ryzyko działają efektywnie, czego dowodzi rekordowy 2019 rok. Przemawiają za naszym środowiskiem doświadczenie, fachowe kadry i transparentność działania.

Dzięki funduszom pożyczkowym każdego roku tysiące polskich przedsiębiorstw otrzymują realne wsparcie. Praktycznie tylko nasz sektor wdraża pożyczkowe instrumenty zwrotne w ramach bieżącej perspektywy finansowej, najbardziej aktywni i skuteczni w tym obszarze są Członkowie naszego Związku. Wsparcie finansowe to nie wszystko. Jest ono uzupełnione fachowym doradztwem, szkoleniami i rzetelnym informowaniem o wszystkich aspektach dotyczących prowadzenia biznesu. Jedną z przyczyn sukcesu jest świetna znajomość lokalnych i regionalnych rynków.

Niniejszy Raport został przygotowany na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych wśród funduszy pożyczkowych funkcjonujących w 2019 roku. Badanie zostało przeprowadzone przez Związek samodzielnie. Narzędzie badawcze w postaci ankiety, podobnie jak rok wcześniej, obejmowało 8 zagadnień tematycznych. Ankiety w ramach badań przekazane zostały przez fundusze pożyczkowe zarówno zrzeszone w Polskim Związku Funduszy Pożyczkowych, jak również przez fundusze niezrzeszone. W 2019 roku działalność prowadziło, według naszej wiedzy, 85 funduszy pożyczkowych. Niniejszy raport powstał na podstawie danych z 61 funduszy pożyczkowych, a więc 72% wszystkich. Prezentowany ranking funduszy, gdzie porównywane są podmioty z poszczególnych grup, nadal jest oparty na przedziałach wartości kapitału pożyczkowego. Na podstawie ankiety przygotowano rozdziały nr II, III, IV i V.

2019 rok to także okres aktywnej działalności PZFP. W głównej mierze byliśmy skupieni na tym, aby Członkowie Organizacji byli maksymalnie dobrze przygotowani do skutecznego aplikowania w drodze przetargów o kapitał pożyczkowy. Przedstawiciel PZFP jest obecny na praktycznie każdym otwarciu ofert składanych w ramach przedmiotowych przetargów a Biuro śledzi każde zmiany w poszczególnych przetargach (daty otwarcia, zmiany dokumentacji, unieważnienie, rozstrzygnięcia etc.).

23 maja zorganizowaliśmy konferencję „Perspektywy rozwoju sektora mikrofinansowego w Polsce”. Wydarzenie było okazją do wymiany poglądów

i doświadczeń zarówno z zakresu wdrażania instrumentów zwrotnych w bieżącej perspektywie, jak i przyszłości kapitału pożyczkowego z perspektywy 2007 – 2013. Poruszano takie tematy jak m.in.: wyniki funduszy pożyczkowych osiągnięte w 2018 roku, wkład własny pośredników finansowych do przetargów, kryteria jakościowe stosowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego w toku wyboru pośredników finansowych, przyszłość sektora w szczególności w kontekście dalszych możliwości pozyskiwania kapitału pożyczkowego. W konferencji wzięło udział 48 osób z 35 organizacji. 20 listopada w Warszawie odbyła się, organizowana przez nasz Związek, wspólnie z Bankiem Gospodarstwa Krajowego, konferencja „Wdrażanie projektów pożyczkowych w ramach perspektywy 2014 – 2020”. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele ponad 30 funduszy pożyczkowych (Członków PZFP). Stronę rządową reprezentowali m.in.: Przemysław Cieszyński – Wiceprezes BGK, Paweł Chorąży – Dyrektor zarządzający pionem funduszy europejskich w BGK, Anna Gajewska – Dyrektor Departamentu Instrumentów Finansowych BGK, Marta Leśniak – Zastępca Dyrektora Departamentu Regionalnych Programów Operacyjnych Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, Katarzyna Kaczkowska – Zastępca Dyrektora Departamentu Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej. W spotkaniu wzięli udział także przedstawiciele instytucji zarządzających z całej Polski. Mieliśmy okazję wymienić z partnerami ze sfery publicznej poglądy na temat działań potrzebnych w celu optymalizacji warunków wdrażania instrumentów zwrotnych. To tylko część naszej aktywności. Przed nami kolejne wyzwania, m.in. związane z epidemią COVID-19.

Rozdział I

Uwarunkowania makroekonomiczne działalności pożyczkowej w 2019 roku

Niniejszy Raport ma na celu analizę działalności funduszy pożyczkowych, odpowiedzieć na pytanie: jak dużego wsparcia i o jakiej strukturze udzielono sektorowi MŚP. Do właściwego naświetlenia działalności badanych podmiotów i uniknięcia wyciągnięcia fałszywych wniosków konieczne jest przedstawienie otoczenia makroekonomicznego, które determinuje w znaczącym zakresie funkcjonowanie tak funduszy, jaki ich klientów.

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw¹

W 2019 roku mieliśmy do czynienia z generalnie dobrymi wynikami finansowymi przedsiębiorstw. Ważne jest utrzymanie dwucyfrowej dynamiki wzrostu nakładów inwestycyjnych. Przychody i koszty z całokształtu działalności były wyższe o 5,8% (rok wcześniej wzrost o 6,7%). Nieznacznie poprawił się wskaźnik poziomu kosztów z 95,5% przed rokiem do 95,4%. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wzrosły o 6,0%, a koszty w tym obszarze o 6,1%.

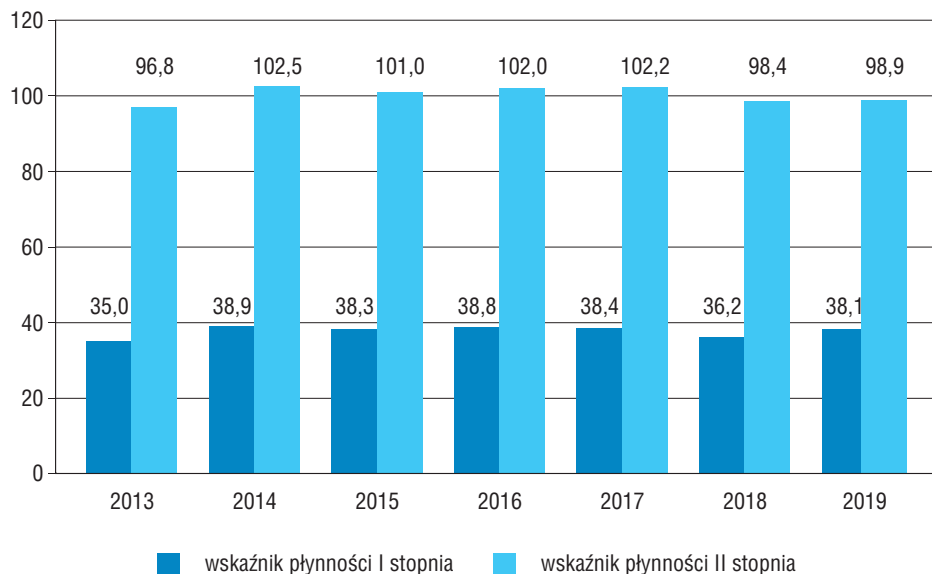
Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wyniósł 144,0 mld zł i był wyższy o 4,6% niż w 2018 roku (dynamika w 2018 r. wyniosła 2,1%). Wynik finansowy z pozostałej działalności operacyjnej ukształtował się na poziomie 4,2 mld zł, czyli wzrósł o 0,7 mld zł w skali roku. Zanotowano poprawę wyniku na operacjach finansowych (minus 0,9 mld zł wobec minus 3,4 mld zł w 2018 roku).

Wynik finansowy brutto wyniósł 147,3 mld zł wobec 137,7 mld zł przed rokiem, a jego obciążenia ukształtowały się na poziomie 26,1 mld zł (wobec 25,0 mld zł). Wynik finansowy netto osiągnął poziom 121,2 mld zł co oznacza wzrost o 7,5% w ujęciu rocznym. Zysk netto wyniósł 143,6 mld zł i był wyższy o 4,2% od uzyskanego w 2018 roku, a strata netto wyniosła 22,4 mld zł, tj. zmniejszyła się o 10,7%. Zysk netto wykazało 81,8% ogółu przedsiębiorstw (wobec 80,6% rok wcześniej), a uzyskane przez nie przychody stanowiły 87,6% przychodów z całokształtu działalności badanych przedsiębiorstw (wobec 85,9% przed rokiem).

Analizując popyt firm na finansowanie zewnętrzne należy brać pod uwagę także poziomy wskaźników płynności finansowej przedsiębiorstw pierwszego i drugiego stopnia.

1. Wszystkie dane za „Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w 2019 roku”, Główny Urząd Statystyczny 23.03.2020 r.

Wykres nr 1. Wskaźnik płynności przedsiębiorstw I i II stopnia w latach 2013-2019 (w %).

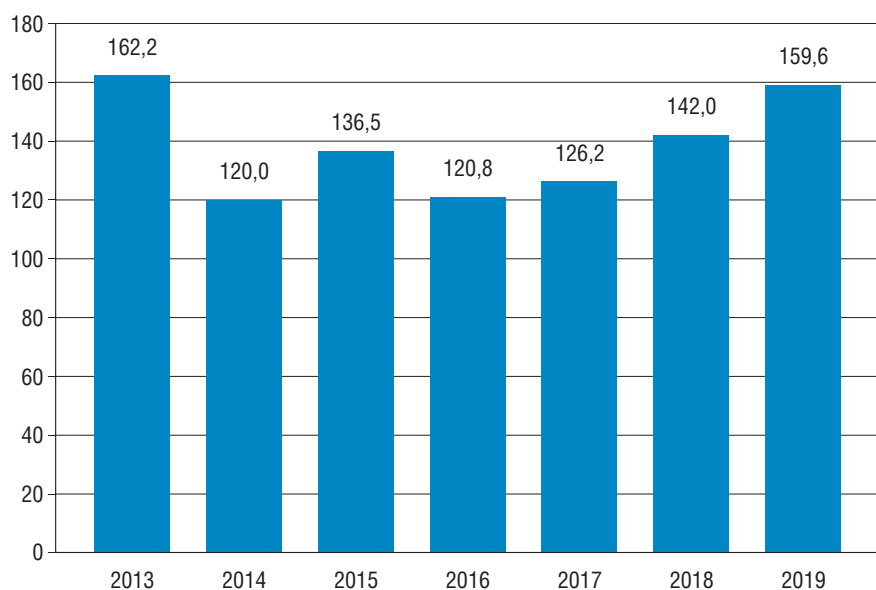

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

W 2019 roku wskaźnik płynności I stopnia (tzw. cash ratio) osiągnął poziom 38,1%, tj. był o 1,9 p.p. wyższy niż rok wcześniej. Już piąty rok z rzędu przedsiębiorstwa nie miały więc kłopotów z regulowaniem bieżących zobowiązań finansowych. Wskaźnik płynności II stopnia (tzw. *quick ratio*) w 2019 roku osiągnął wartość 98,4%, tj. o 0,5 p.p. wyższym, niż w 2018 roku. Ważne jest to, że zanotowaliśmy zmianę dodatnią po negatywnej zmianie z 2018 roku. W 2019 roku zanotowano poprawę w obszarze zdolności przedsiębiorstw do obsługi zobowiązań zgodnie z terminem ich zapadalności. Wartość obydwu wskaźników należy odczytywać jako korzystną w kontekście jakości portfela pożyczkowego.

Jak już wspomiano pożyczki inwestycyjne dominują w portfelu funduszy. Nie inaczej było w 2019 roku (w ujęciach ilościowym i wartościowym odpowiednio 72% i 81%). Dlatego należy dokonać analizy działalności inwestycyjnej przedsiębiorstw w 2019 roku.

Wykres nr 2. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw w latach 2013-2019 (w mld zł).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

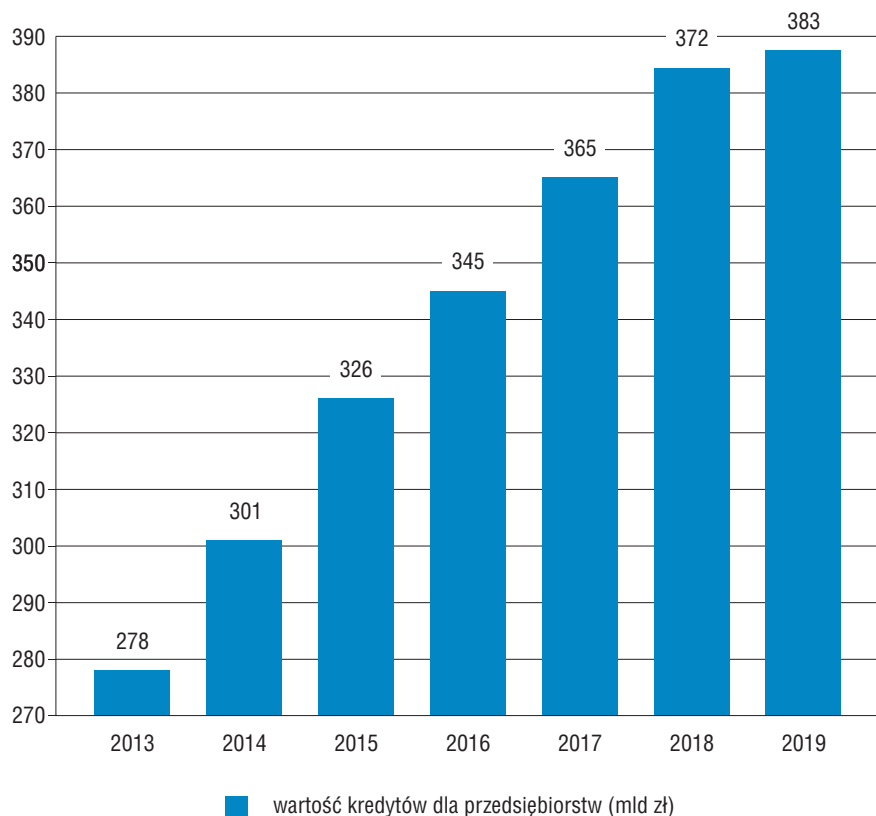
W 2019 roku br. nakłady inwestycyjne badanych przedsiębiorstw wyniosły 159,6 mld zł i były (w cenach stałych) o 11,4% wyższe niż w 2018 roku (kiedy notowano wzrost o 12,2%). Mamy więc do czynienia z nieznacznym spadkiem dynamiki wzrostu. Jednak nadal miał on wymiar dwucyfrowy. Powyżej przytoczona zmiana nie ma wymiaru, który w istotny sposób mógłby wpływać na prowadzenie działalności pożyczkowej. Utrzymująca się wyraźnie aktywność inwestycyjna stanowi samoistny bodziec popytowy na ofertę funduszy.

2. Zapotrzebowanie przedsiębiorstw na zewnętrzne źródła finansowania²

Analizując działalność funduszy pożyczkowych należy mieć na uwadze to, że nie mają one swobody w dostosowywaniu swojej oferty do potrzeb potencjalnych pożyczkobiorców. W 2019 roku nie zmieniło się to, że parametry pożyczek (grupa docelowa, okres spłaty, oprocentowanie) były ustalane przez podmiot (organ) przekazujących funduszowi kapitał pożyczkowy. Przede wszystkim chodzi tu o metryki produktów pożyczkowych będące częścią dokumentacji przetargów na wybór pośredników finansowych. W związku z powyższym analizę popytu przedsiębiorstw na finansowanie zewnętrzne należy oprzeć na danych sektora bankowego.

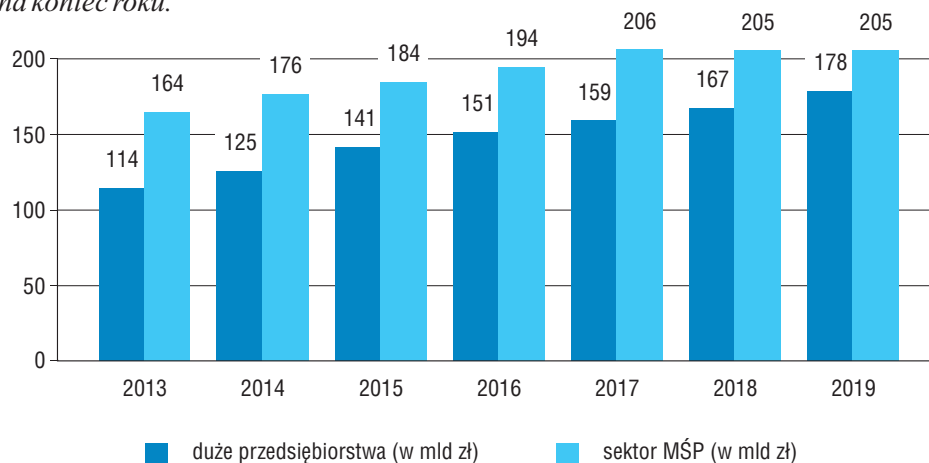
2. Wszystkie dane za „Wyniki finansowe banków w 2019 r.”; Główny Urząd Statystyczny, 06.04.2020 r.

Wykres nr 3. Wartość kredytów udzielonych przez banki przedsiębiorstwom w latach 2013-2019 (w mld zł) – wartość na koniec roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Wykres nr 4. Wartość kredytów udzielonych przez banki przedsiębiorcom w latach 2013-2019 z podziałem na klasy wielkości przedsiębiorstw (w mld zł) – wartość na koniec roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Wartość kredytów udzielonych przez banki sektorowi niefinansowemu na koniec 2019 r. osiągnęła poziom 1 131,0 mln zł, co oznaczało ich wzrost o 4,4% w ujęciu rocznym. W tej kwocie 383,2 mln zł to kredyty udzielone przedsiębiorstwom (wzrost r./r. o 2,8%) – duże przedsiębiorstwa 178 mln zł, sektor MŚP

205 mln zł. Bardzo ważne jest to, że wartość kredytów udzielonych sektorowi MŚP nie zmieniła się. W związku tym udział tej grupy w portfelu kredytowym spadł z 53,7% do 53,55%. Powyższe dane wyraźnie wskazują na to, że w 2019 roku mniejsze podmioty gospodarcze wykazywały ograniczoną skłonność do korzystania z finansowania zewnętrznego. Już czwarty rok z rzędu mieliśmy do czynienia z mniejszą, w ujęciu nominalnym, dynamiką przyrostu zobowiązań kredytowych sektora MŚP.

3. Dynamika wzrostu gospodarczego Polski w 2019 roku a sytuacja w sektorze funduszy pożyczkowych³

Przekrojowy obraz koniunktury gospodarczej, która jest jednym z determinantów prowadzenia działalności pożyczkowej dają dane dotyczące dynamiki produktu krajowego brutto (PKB). Według wstępnego szacunku produkt krajowy brutto w 2019 roku był realnie wyższy o 4,0% w porównaniu z 2018 r., wobec 5,1% w 2018 r. (w cenach stałych roku poprzedniego). Mieliśmy więc do czynienia ze spowolnieniem dynamiki rozwoju gospodarczego, co należy odczytywać jako negatywny czynnik dla wielkości akcji pożyczkowej.

1. Wartość dodana brutto w gospodarce narodowej w 2019 r. wzrosła o 4,0% w porównaniu z 2018 r., wobec wzrostu o 5,1% w 2018 r.,
2. Wartość dodana brutto w przemyśle w 2019 r. wzrosła o 4,2% w porównaniu z 2018 r., wobec wzrostu o 4,6% w 2018 r.,
3. Wartość dodana brutto w budownictwie w 2019 r. w porównaniu z 2018 r. wzrosła o 2,8%, wobec wzrostu o 12,2% w 2018 r.,
4. Wartość dodana brutto w handlu i naprawach w 2019 r. w porównaniu z 2018 r. wzrosła o 4,7%, wobec wzrostu o 4,6% w 2018 r.
5. Popyt krajowy wzrósł realnie o 3,8% przy wzroście PKB o 4,0%. W 2018 r. popyt krajowy wzrósł o 5,3% przy wzroście PKB o 5,1%.
6. Spożycie ogółem w 2019 r. wzrosło realnie o 4,0%, w tym spożycie w sektorze gospodarstw domowych o 3,9% (w 2018 r. wzrost odpowiednio o 4,1% oraz o 4,3%).
7. Akumulacja brutto w 2019 r. w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła realnie o 3,0%, w tym nakłady brutto na środki trwałe wzrosły o 7,8% (w 2018 r. wzrost odpowiednio o 10,1% oraz o 8,9%). Stopa inwestycji w gospodarce narodowej (relacja nakładów brutto na środki trwałe do produktu krajowego brutto w cenach bieżących) w 2019 r. wyniosła 18,8%, wobec 18,2% w 2018 r.

Tylko dwa z wymienionych wskaźników makroekonomicznych nie uległy pogorszeniu. Z punktu widzenia funduszy pożyczkowych szczególnie ważny jest fakt osłabienia dynamiki wartości dodanej brutto. Tempo wzrostu obniżyło się co prawda nieznacznie, jednak wydaje się, że w kolejnych latach trend spadkowy tego wskaźnika, jak i osłabienie koniunktury gospodarczej jako całości wydają się nieuniknione w ramach klasycznego cyklu koniunkturalnego.

3. Wszystkie dane za „Produkt krajowy brutto w 2018 r. Szacunek wstępny”. Główny Urząd Statystyczny, 29.01.2020r.

4. Wnioski

2019 rok był okresem osłabienia ogólnej koniunktury gospodarczej. Bardzo ważne jest to, że nadal rosły wskaźniki dotyczące inwestycji – pożyczki inwestycyjne dominują w portfelu funduszy. Otoczenie makroekonomiczne w ujęciu generalnym było mniej sprzyjające funduszom pożyczkowym, niż rok wcześniej. Jednak trzeba zwrócić uwagę na wzrost wartości wskaźnika płynności II stopnia, nadal był on jednak na poziomie niższym od 100. Jednocześnie symptomatyczne było to, że sektor bankowy nie zanotował dodatniej dynamiki kredytowania sektora MŚP. Wskazuje to na ograniczoną skłonność tych przedsiębiorstw do zaciągania zobowiązań zewnętrznych.

W momencie gdy pisane są te podsumowania (6 kwietnia 2020 r.) mamy do czynienia z epidemią COVID-19. Nie jest możliwe określenie w którym momencie epidemii się znajdujemy. Bezsprzeczne jest jednak to, że będzie ona miała bardzo duże znaczenie dla gospodarki i tym samym warunków prowadzenia działalności przez fundusze pożyczkowe. Prognozy gospodarcze mówią o tym, że PKB Polski spadnie w 2020 roku nawet o ponad 4%. W wymiarze faktycznym działalność znacznej części przedsiębiorstw po prostu zamarła, także z przyczyn administracyjnych. Dotyczy to w szczególności sektora usług, który dominuje w portfelu pożyczkowym funduszy. Oznacza to, że popyt na ich dotychczasową ofertę będzie bardzo ograniczony. Jednocześnie należy spodziewać się wyraźnego pogorszenia jakości portfela pożyczkowego. Problemy pojawią się także w obszarze przychodów samych funduszy. Są one uzależnione od wartości wypłacanych pożyczek i środków zwróconych przez pożyczkobiorców. Jak już wspomniano, epidemia i związany kryzys gospodarczy odbiją się na obydwu tych obszarach. To z kolei przełoży się na politykę kadrową badanych podmiotów. 2020 rok może być najtrudniejszym dla funduszy pożyczkowych w ich historii. Podkreślić jednak należy, że na rynek wchodzi nowe produkty finansowe, ze środków perspektywy finansowej 2014-2020, ale też z zasobów zwróconych perspektywy 2007-2013. Produkty te mają charakter finansowania obrotowego – pożyczki płynnościowe dla firm dotkniętych skutkami COVID-19. Ponadto, Instytucje Zarządzające, we współpracy z BGK, opracowują zmiany w dotychczasowej ofercie, aby odpowiadało obecnym potrzebom firm, które walczą o przetrwanie. Tym samym, fundusze pożyczkowe biorące udział w postępowaniach na wybór pośredników finansowych, skupiać się będą na realizację bardziej jednorodnych produktów finansowych, w miejsce ściśle wyprofilowanych instrumentów finansowych.

Rozdział II

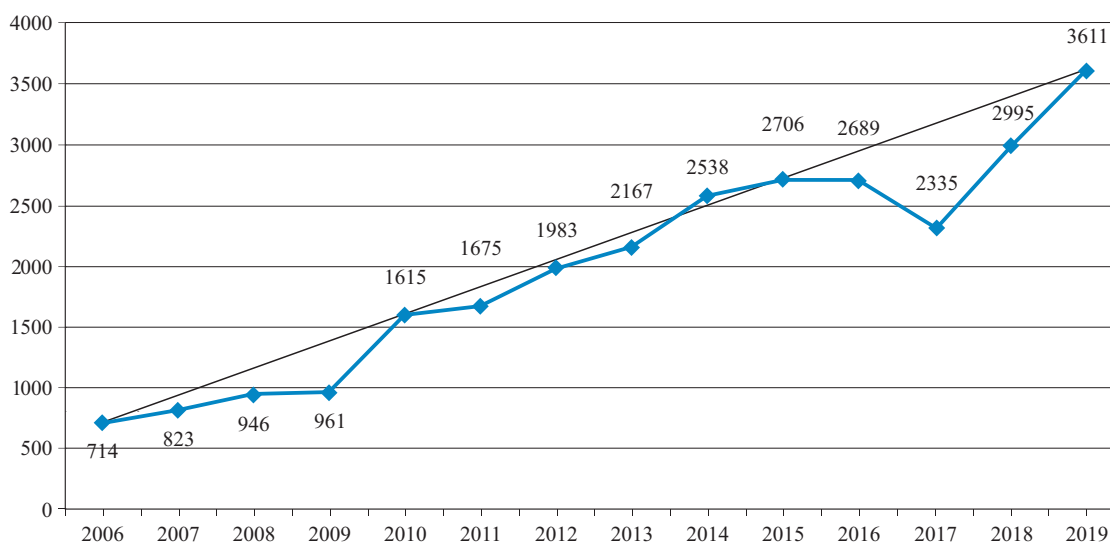
Wartość kapitału pożyczkowego i aktywność funduszy pożyczkowych w układzie ogólnopolskim i regionalnym

Wartość środków, które pozostają w dyspozycji funduszy z przeznaczeniem na udzielanie pożyczek jest uzależniona przede wszystkim od otoczenia instytucjonalno-regulacyjnego. Badane podmioty mają tu ograniczone pole do kształtowania rzeczywistości i starają się pozyskać kapitał pożyczkowych w warunkach określonych przez jego dysponentów. Jednocześnie to, jaką pulą pieniędzy zarządzają fundusze jest jednym z wyznaczników ich roli w finansowaniu zewnętrznym przedsiębiorstw.

1. Dynamika wartości kapitału pożyczkowego

Na koniec 2019 roku wartość kapitału pożyczkowego funduszy wyniosła 3 mld 610 mln 915 tys. 223,47 zł. Oznacza to, że w ujęciu rocznym nastąpił wzrost rok do roku tej wartości o 20,58% (rok wcześniej o 28,23%). Nie dość, że pierwszy raz przekroczona została kwota 3 mld zł, to osiągnięty pułap kapitału jest bliższy granicy 4 mld zł, niż 3 mld zł. Mamy więc do czynienia z rokiem historycznym.

Wykres nr 5. Zmiana wartości kapitału pożyczkowego pozostającego w dyspozycji funduszy pożyczkowych na przestrzeni lat 2006-2019 (w mln zł).

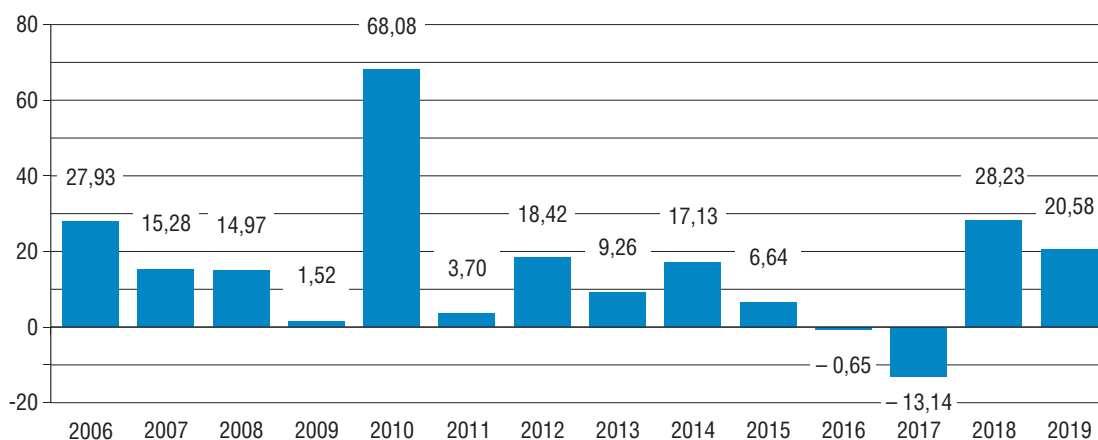

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

Ubiegłe 12 miesięcy było drugim rokiem z rzędu w trakcie którego notowaliśmy dynamiczny przyrost wartości kapitału pożyczkowego, po wcześniejszych dwóch latach zmniejszania się puli środków pozostających w dyspozycji funduszy. Dynamika wzrostu była nieco niższa, niż w 2018 roku. Wynika to jednak przede wszystkim z tzw. efektu bazy. Ponadto, trzeba brać pod uwagę wartość środków o które mogły ubiegać się fundusze w 2019 roku oraz fakt, że toczył się proces wycofywania kapitału pożyczkowego już z perspektywy 2014 – 2020. Bezsprzecznie jednak ubiegły rok był udanym okresem jeśli chodzi o dostęp funduszy do nowych środków finansowych na prowadzenie działalności pożyczkowej. Po raz kolejny znalazło to swoje odbicie w wielkości akcji pożyczkowej.

Wykres nr 6. Dynamika zmian wartości wyposażenia kapitałowego funduszy pożyczkowych w Polsce w latach 2006-2019 (rok do roku, w %).

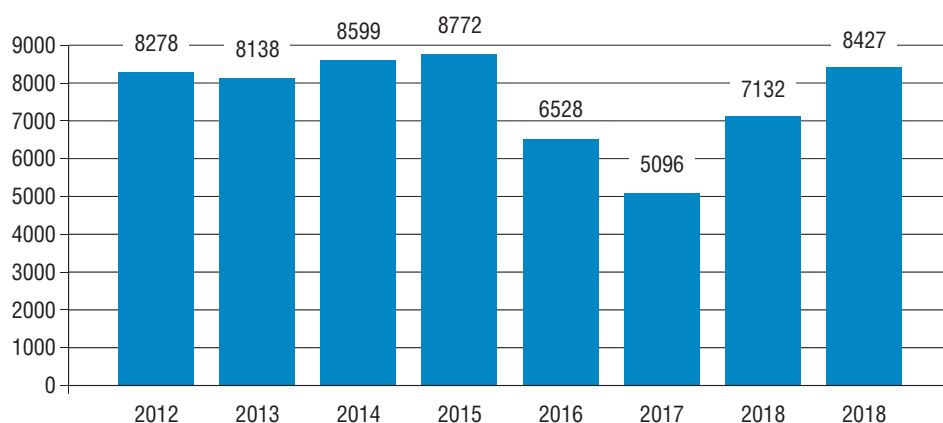
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

Jak już wspomniano, lata 2016 – 2017 to okres ujemnej dynamiki wartości kapitału pożyczkowego. Negatywnie przekładało się to na wielkość akcji pożyczkowej. Rok 2019 jest kolejnym dowodem na to, że gdy tylko fundusze pożyczkowe dysponują zasobami finansowymi, którymi mogą wspierać przedsiębiorców natychmiast podejmują działania w tym zakresie co jest widoczne w ich aktywności pożyczkowej.

2. Działalność funduszy pożyczkowych w ujęciu ogólnokrajowym i regionalnym

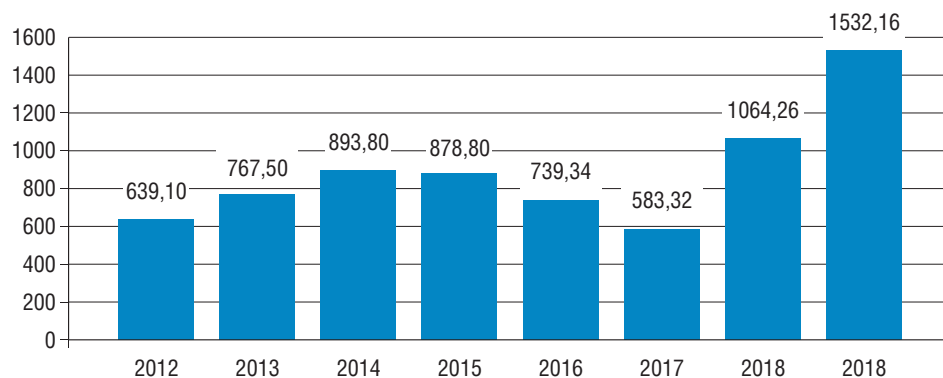
2019 rok cechował się wyraźnym wzrostem akcji pożyczkowej zarówno w ujęciu ilościowym, jak i wartościowym.

Wykres nr 7. Liczba pożyczek udzielonych przez fundusze w latach 2012-2019.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

Wykres nr 8. Wartość udzielonych pożyczek w latach 2012-2019 r. (w mln zł).

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

W 2019 roku fundusze udzieliły o 1295 pożyczek więcej, niż rok wcześniej. Utrzymano więc tendencje wzrostową, choć jej dynamika uległa ograniczeniu. Także tutaj mamy jednak, podobnie jak w przypadku wartości kapitału pożyczkowego z tzw. efektem bazy. Nie mieliśmy do czynienia z rokiem rekordowym pod względem liczby udzielonych pożyczek, zbliżono się jednak do świetnych wyników z lat 2014-2015. Ubiegły rok był jednak historyczny pod względem wartości wsparcia przekazanego przedsiębiorcom. Wzrost rok do roku o prawie 500 mln zł pozwolił przebić barierę 1,5 mld zł wypłaconych sektorowi MŚP w postaci pożyczek. Dla zobrazowania skali wzrostu pomocy wystarczy wspomnieć, że jest to, aż 2,6 razy więcej, niż miało to miejsce jeszcze nie tak dawno, czyli w 2017 roku. Taki stan rzeczy był możliwy przede wszystkim dlatego, że fundusze pożyczkowe w doskonały sposób potrafiły wykorzystać szansę jaką było przekazanie dużej puli środków na instrumenty zwrotne w ramach perspektywy finansowej 2014-2020. Po raz kolejny badane podmioty co do zasady bardzo dobrze realizowały umowy na wdrażanie produktów finansowych i tym samym skutecznie wspierały sektor MŚP.

Ilość i wartość pożyczek udzielonych w 2019 roku jest wynikiem kombinacji dwóch czynników: wyraźnego przyrostu kapitału pożyczkowego oraz dobrej koniunktury gospodarczej. Po raz kolejny podkreślamy jednak to, że konieczne jest możliwie szybkie, jasne określenie zasad wdrażania instrumentów zwrotnych w kolejnej perspektywie finansowej UE. Jest to niezbędne do tego, aby możliwe było właściwe zaplanowanie działalności przez fundusze i utrzymanie skuteczności działania w obszarze wspierania sektora MŚP.

Poniższa tabela przedstawia aktywność funduszy pożyczkowych w poszczególnych regionach.

Tabela nr 1. Przestrzenne rozmieszczenie funduszy pożyczkowych według województwa, w którym udzielano pożyczek, liczby udzielanych pożyczek w układzie przestrzennym, wartości tych pożyczek oraz średniej wartości pożyczki udzielonej w poszczególnych regionach.

Wyszczególnienie	Liczba funduszy udzielających pożyczek na terenie danego województwa*	Liczba pożyczek	Wartość pożyczek	Udział w % w wartości pożyczek ogółem	Spadek/ wzrost w stosunku do roku 2018	Średnia wartość pożyczki	Spadek/ wzrost w stosunku do roku 2018
Woj. Dolnośląskie	3	93	334 628 172,24 zł	2,26	↓	372 345,94 zł	↑
Woj. Kujawsko–Pomorskie	5	742	141 670 629,50 zł	9,25	↑	190 930,77 zł	↑
Woj. Lubelskie	5	689	107 423 361,62 zł	7,01	↓	155 911,99 zł	↑
Woj. Lubuskie	3	262	36 622 765,59 zł	2,39	↓	139 781,55 zł	↑
Woj. Łódzkie	7	661	151 072 563,33 zł	9,86	↑	228 551,53 zł	↑
Woj. Małopolskie	8	588	128 922 484,28 zł	8,41	↑	219 255,93 zł	↑
Woj. Mazowieckie	8	339	56 331 095,87 zł	3,68	↓	166 168,42 zł	↑
Woj. Opolskie	2	366	96 162 434,96 zł	6,28	↑	262 738,89 zł	↑
Woj. Podkarpackie	8	968	119 844 754,11 zł	7,82	↑	123 806,56 zł	↑
Woj. Podlaskie	5	211	63 736 333,01 zł	4,16	↑	302 067,93 zł	↑
Woj. Pomorskie	6	811	117 869 284,96 zł	7,69	↓	145 338,21 zł	↑
Woj. Śląskie	8	306	75 715 556,20 zł	4,94	↓	247 436,46 zł	↑
Woj. Świętokrzyskie	7	583	89 685 307,34 zł	5,85	↓	153 834,15 zł	↓
Woj. Warmińsko–Mazurskie	9	666	106 670 278,39 zł	6,96	↑	160 165,58 zł	↑
Woj. Wielkopolskie	7	807	133 343 029,77 zł	8,70	↑	165 233,00 zł	↑
Woj. Zachodniopomorskie	5	335	72 460 259,01 zł	4,73	↓	216 299,28 zł	↓
Razem	96	8427	1 532 158 310,18 zł	100,00		181 815,39 zł	

* Fundusze z siedzibą główną na terenie danego regionu oraz fundusze posiadające oddziały w danym województwie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

Średnia wartość pożyczki udzielonej w 2018 roku wyniosła 181 815,39 zł., a więc wzrosła w ujęciu rocznym o 21,84%. Nie wynika to jednak z polityki poszczególnych funduszy pożyczkowych. Przede wszystkim jest zobrazowaniem kształtu produktów wdrażanych w ramach perspektywy finansowej 2014 – 2020. Fundusze podpisując umowę na wdrażanie danego instrumentu pożyczkowego zobowiązują się do udzielenia określonej liczby pożyczek z góry założoną maksymalną wartością. Średnia wartość pożyczki jest determinowana przede wszystkim

założeń produktowymi określonymi przez poszczególne instytucje zarządzające.

Najwyższą wartość przeciętnego, jednostkowego finansowania odnotowano w woj. dolnośląskim (rok wcześniej w woj. zachodniopomorskim). W regionach gdzie średnia wartość pożyczki jest wyraźnie wyższa od przeciętnej ogólnopolskiej wdrażane były produkty pożyczkowe o maksymalnej wartości jednostkowej pożyczki nawet do 1 mln zł. Najniższa średnia wartość pożyczki została odnotowana po raz kolejny w woj. podkarpackim, co jest odbiciem specyfiki gospodarczej regionu – dominacja przedsięwzięć o niskiej kapitałochłonności. Stosując wprowadzoną w 2016 roku systematykę możemy zobrazować zróżnicowanie regionalne opisywanego wskaźnika w sposób następujący:

1. Do 100 000 zł. – 0 regionów (w 2018 roku 1 region),
2. 100 000 – 150 000 zł. – 3 regiony (w 2018 roku 8 regionów),
3. Pow. 150 000 zł. – 13 regionów (w 2018 roku 7 regionów),
w tym 6 powyżej 200 00 zł.

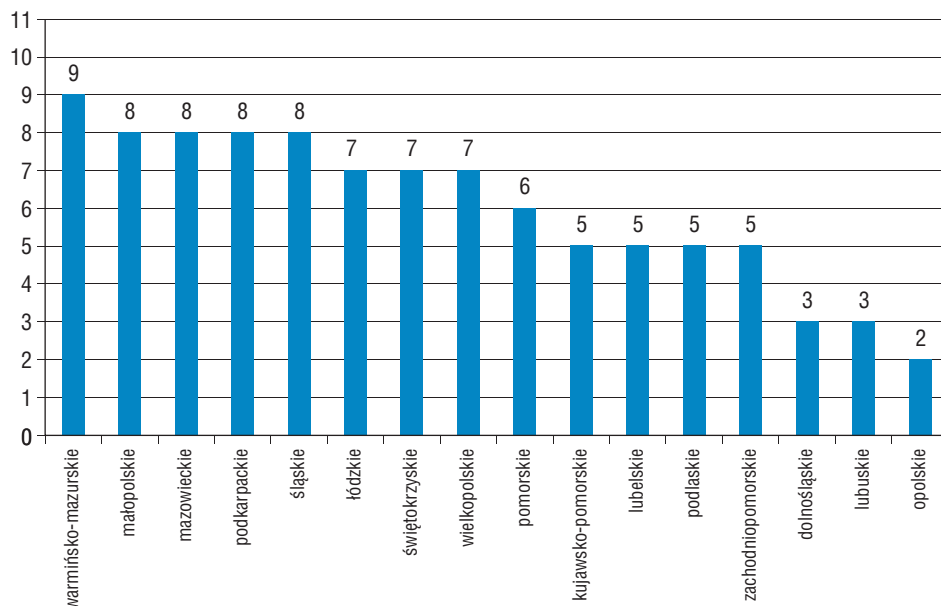
Należy raz jeszcze zdecydowanie podkreślić to, że zmiana średniej wartości pożyczki w poszczególnych regionach jest wypadkową polityki w zakresie instrumentów finansowych prowadzonej przez władze danego województwa – takie kwestie jak: maksymalna wartość pożyczki, powiązanie wynagrodzenia z kwotą dofinansowania, a nie liczbą pożyczkobiorców (racjonalne zachowanie funduszy – wyższa wartość pożyczek – niższe koszty funkcjonowania funduszu).

Najmniejszą ilość udzielonych pożyczek odnotowano w województwie dolnośląskim (93), co przełożyło się także na najslabszy wynik pod względem łącznej wartości udzielonych pożyczek. Wynika to w znacznej mierze ze stosunkowo niewielkiej liczby funduszy działających w tym regionie, podobne zjawisko zanotowano w woj. lubuskim. Z drugiej strony mniej podmiotów funkcjonowało na terenie Opolszczyzny, a wartość przekazanego tam przedsiębiorcom wsparcia była niemal trzykrotnie wyższa. Na Mazowszu z kolei działalność prowadziło aż osiem funduszy a wartość udzielonych pożyczek było tylko nieco dwukrotnie wyższa niż w regionach dolnośląskim i lubuskim. Najwięcej pożyczek udzielono na Podkarpaciu (968) i region ten zdezonizował po czterech latach woj. pomorskie. Drugi rok z rzędu, pod względem wartości udzielonych pożyczek, pierwsze miejsce zajmuje województwo łódzkie, nieznacznie dystansując kujawsko-pomorskie.

Po raz kolejny okazuje się, że liczba funduszy funkcjonujących w danym województwie nie jest czynnikiem decydującym jeśli chodzi o wielkość akcji pożyczkowej. Najlepiej pokazuje to, wspomniany już, przykład województwa opolskiego, gdzie akcja pożyczkowa dwóch podmiotów miała wyższą wartość od tej, jaką odnotowano w regionach gdzie funkcjonowało nawet osiem podmiotów. Nie można zapominać o czynnikach niezależnych od samych funduszy, przede wszystkim dostępności kapitału pożyczkowego i specyfiki gospodarczej regionu.

Wykres nr 9 przedstawia ilość funduszy pożyczkowych działających w poszczególnych regionach w 2019 roku.

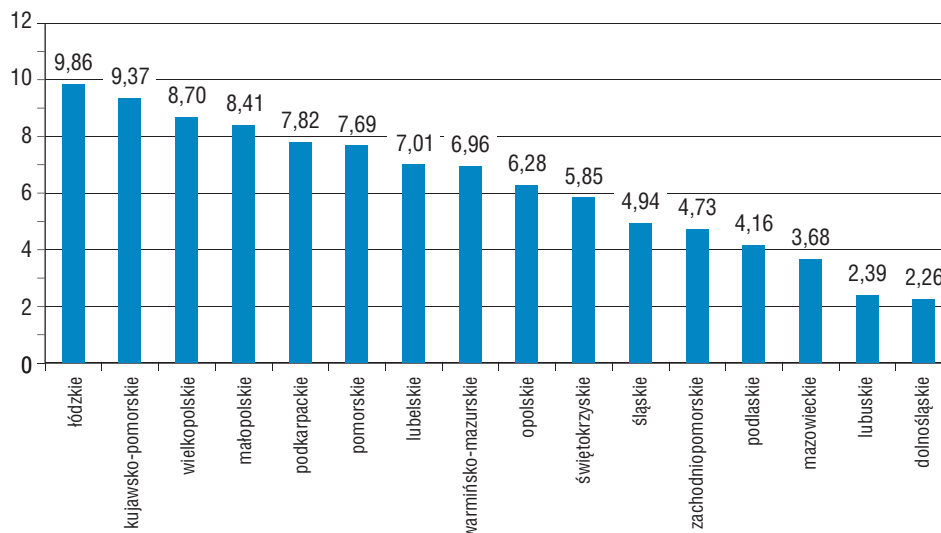
Wykres nr 9. Liczba funduszy pożyczkowych (fundusze z siedzibą główną na terenie danego regionu oraz oddziały funduszy spoza województwa) udzielających pożyczek na terenie poszczególnych województw w 2019 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

W 2019 roku najwięcej funduszy prowadziło działalność na terenie woj. Warmińsko-mazurskiego (9), Małopolski Mazowsza, Podkarpacia i Śląska (po 8). Z kolei najmniejsza liczba podmiotów prowadziła działalność na terenie woj. opolskiego (2). Względem 2018 roku wykres uległ „wypłaszczeniu”. Nie znajdziemy już regionów w których funkcjonowało więcej niż 9 funduszy.

Wykres nr 10. Struktura wartości pożyczek udzielonych przez fundusze pożyczkowe w 2019 r. w podziale na regiony, na terenie których zostały udzielone, w odniesieniu do ogólnej wartości udzielonych pożyczek (w %).

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

W 2019 roku największy udział w wartości udzielonych pożyczek miało po raz kolejny łódzkie (wzrost r./r. o 0,17 p.p.). Drugie miejsce zajmuje woj. kujawsko-pomorskie (wzrost r./r. o 1,73 p.p.). Ostatnie miejsce w omawianej kategorii zajmuje woj. dolnośląskie (w stosunku do 2018 roku spadek o dwie pozycje). Warto odnotować także wzrost udziału regionu małopolskiego – miejsce czwarte z przyrostem rocznym o 2,93 p.p.

3. Aktywność funduszy pożyczkowych w podziale na obszar miejski i wiejski

Badaniu podlega także działalność funduszy pożyczkowych w kontekście poziomu zurbanizowania miejsca udzielenia pożyczki. Tabela nr 2 obrazuje rozkład pożyczek udzielonych w 2019 roku ze względu na wskazane powyżej kategorie.

Tabela nr 2. Pożyczki udzielone przez fundusze pożyczkowe w 2019 roku według miejsca prowadzenia działalności gospodarczej pożyczkobiorcy.

Wyróżnienie	Liczba	Struktura ilości (w %)	Wartość (w zł)	Struktura wartości (w %)
Obszar wiejski (gminy wiejskie, wiejsko-miejskie oraz miasta poniżej 25 tys. mieszkańców)	3 603	42,76	3626 628 755,97	40,90
Obszar miejski (miasta powyżej 25 tys. mieszkańców)	3 906	46,35	744 509 404,86	48,59
Pożyczki niesklasyfikowane*	918	10,89	161 020 149,35	10,51
Ogółem	8 427	100,00	1 532 158 310,18	100,00

* Pożyczki niesklasyfikowane - liczba i wartość pożyczek udzielonych przez dwa fundusze, które nie zostały przypisane do żadnej kategorii.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

W dalszym ciągu fundusze pożyczkowe udzielają więcej pożyczek na terenach miejskich. Wynika to z wielkości bazy popytowej oraz niższych kosztów dotarcia do klienta w terenie bardziej zurbanizowanym. Trzeba jednak podkreślić to, że w 2019 roku udział klientów z obszarów wiejskich w portfelu pożyczkowym funduszy wyraźnie wzrósł, w ujęciu liczbowym i wartościowym odpowiednio o 6,87 p.p. i 10,92 p.p.

Rok 2019 był kolejnym okresem zdecydowanego zwiększenia się akcji pożyczkowej. Podobnie jak w 2018 roku było to to związane przede wszystkim z wyraźnym przyrostem wartości kapitału pożyczkowego pozostającego w dyspozycji funduszy pożyczkowych – wraz ze wzrostem wartości dostępnych środków rośnie szansa na zdynamizowanie sprzedaży.

Rozdział III

Charakterystyka klienta funduszy pożyczkowych

Badanie Polskiego Związku Funduszy Pożyczkowych pokazuje m.in. strukturę udzielonych pożyczek według rodzaju pożyczkobiorców. Bierzymy tu pod uwagę takie kryteria jak np. branża, wielkość przedsiębiorstw, rodzaj pozyskanego finansowania.

1. Działalność funduszy pożyczkowych w kontekście długości prowadzenia działalności gospodarczej przez pożyczkobiorców

Dostęp nowoutworzonych przedsiębiorstw do finansowania zewnętrznego jest jednym z czynników wspierających/hamujących powstawanie firm. Tabela nr 3 pokazuje liczbę i wartość pożyczek udzielonych przez fundusze w 2019 r. z podziałem ze względu na długość prowadzenia działalności gospodarczej pożyczkobiorcy.

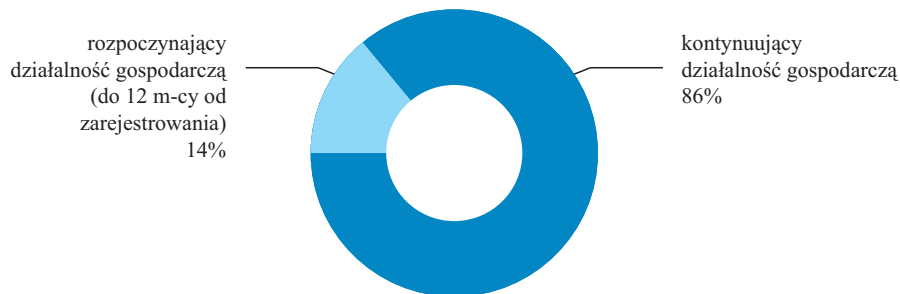
Tabela nr 3. Pożyczki udzielone przez fundusze pożyczkowe w 2019 roku według okresu prowadzenia działalności gospodarczej przez pożyczkobiorcę.

Status przedsiębiorstwa	Liczba	Udział w %	Wartość (w zł)	Udział w %
Rozpoczynający działalność gospodarczą (do 12 m-cy od zarejestrowania)	2 389	28	216 707 441,83	14
Kontynuujący działalność gospodarczą	6 038	72	1 315 450 868,35	86
Ogółem	8 427	100	1 532 158 310,18	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

W porównaniu do 2018 roku wzrósł udział startup'ów w portfelu pożyczkowym funduszy w ujęciu liczbowym i wartościowym odpowiednio o 3 p.p. i 2 p.p.. Mieliśmy więc do czynienia z odwróceniem dynamiki, która miała miejsce w latach 2017 – 2018.

Wykres nr 11. Struktura udzielanych pożyczek przez fundusze pożyczkowe w 2019 r. w podziale na przedsiębiorców kontynuujących oraz rozpoczynających działalność gospodarczą w ujęciu wartościowym (w %).

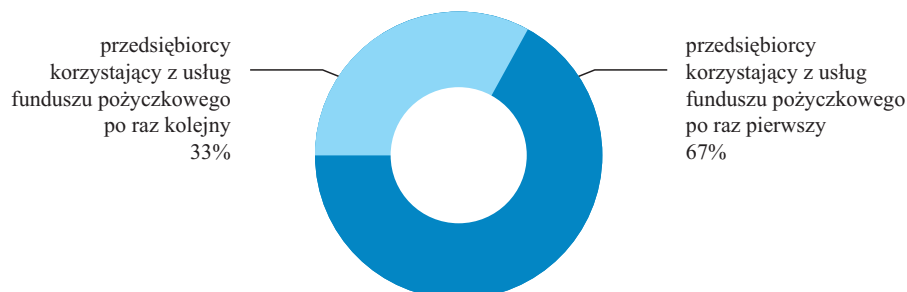
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

Nadal jednak wśród pożyczkobiorców dominują podmioty funkcjonujące na rynku dłużej niż 12 miesięcy. Nie wynika to tylko ze zobowiązań funduszy względem podmiotów tworzących produkty pożyczkowe, lecz także z tego, że przedsiębiorca dłużej funkcjonujący na rynku ma większe szanse na odpowiednie zabezpieczenie pożyczki. Godne odnotowania jest jednak to, że tylko w jednym roku fundusze pożyczkowe wsparły powstawanie firm kwotą przekraczającą 216 mln zł.

2. Klienci powracający do funduszy pożyczkowych

Konieczna jest także analiza tego jaki odsetek klientów funduszy pożyczkowych korzysta z ich oferty po raz kolejny. Wnioskując jednak z przedstawionych danych trzeba mieć na względzie to, że liczba firm ponownie korzystających z omawianego wsparcia z jednej strony świadczy o atrakcyjności oferty, z drugiej wskazuje na to, jaki odsetek klientów jest już gotowy do korzystania z tradycyjnej, komercyjnej oferty finansowania.

Wykres nr 12. Struktura pożyczek udzielonych w 2019 r. w ujęciu liczbowym w podziale na przedsiębiorców korzystających z usług funduszu pożyczkowego po raz pierwszy oraz po raz kolejny.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

Podobnie jak w 2018 rok 2 na 3 pożyczki są udzielane przedsiębiorcom, którzy wcześniej nie korzystali z oferty funduszy pożyczkowych (w liczbach bezwzględnych 5667 do 2760). Bardzo podobny odczyt ma miejsce w ujęciu wartościowym

– 66% do 34%. Sytuacja w tym obszarze jest stabilna i w poszczególnych latach zmiany są minimalne.

3. Udzielone pożyczki w odniesieniu do wielkości przedsiębiorstwa

Mikroprzedsiębiorstwa nadal stanowią zdecydowaną większość portfela pożyczkowego funduszy zarówno w ujęciu ilościowym, jak i wartościowym, szczegółowych danych dostarcza tabela nr 4.

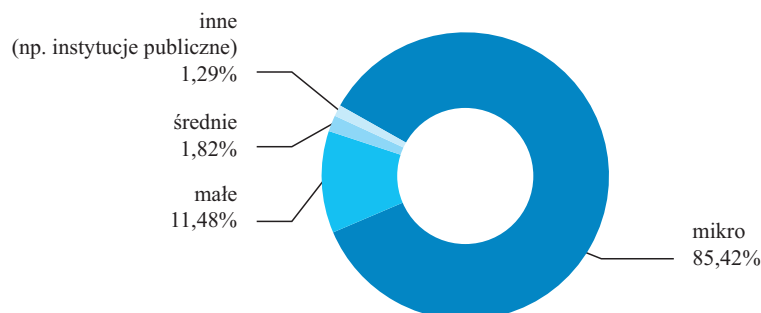
Tabela nr 4. Pożyczki udzielane przez fundusze pożyczkowe w 2019 r. a wielkość zaciągających je przedsiębiorstw.

Wyszczególnienie	Liczba	Wartość (w zł)	Struktura ilości	Struktura wartości
Mikro	7 198	1 040 786 739,85	85,42%	67,93%
Małe	967	367 700 003,39	11,48%	24,00%
Średnie	153	78 935 175,23	1,82%	5,15%
Inne (np. instytucje publiczne)	109	44 736 391,71	1,29%	2,92%
w tym instytucje ekonomii społecznej np.: fundacje, stowarzyszenia, spółdzielnie itp.	15	1 677 503,00	0,18%	0,11%
Ogółem	8 427	1 532 158 310,18	100,00%	100,00%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

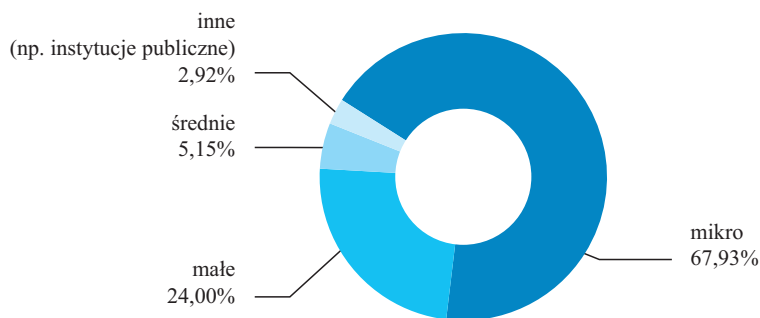
Jak pokazują przedstawione dane fundusze pożyczkowe świetnie wywiązują się z jednej ze swoich głównych ról jaką jest wspieranie finansowe przedsiębiorstw o najmniejszym potencjale finansowym. Do tej grupy zaliczamy przede wszystkim mikroprzedsiębiorstwa. W 2019 roku do tych podmiotów trafiło ponad 85% pożyczek. Prawie 68 groszy (o ponad 1 grosz więcej, niż rok wcześniej) z każdej wypłaconej w formie pożyczki złotówki trafiło właśnie do takich firm. Fundusze pożyczkowe biorą na siebie podwyższone ryzyko związane z finansowaniem właśnie tych najmniejszych przedsiębiorstw. Pomimo rosnącej przeciętnej wartości jednostkowej pożyczki udział średnich przedsiębiorstw w portfelu pożyczkowym ma znaczenie śladowe.

Wykres nr 13. Struktura liczby pożyczek udzielonych w 2019 r. przez fundusze pożyczkowe w Polsce w podziale na klasy wielkości przedsiębiorstw w ujęciu ilościowym (w %).

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

Wykres nr 14. Struktura liczby pożyczek udzielonych w 2019 r. przez fundusze pożyczkowe w Polsce w podziale na klasy wielkości przedsiębiorstw w ujęciu wartościowym (w %).

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

W stosunku do 2018 roku o 1,25 p.p. spadł odsetek liczby wartości pożyczek udzielonych mikroprzedsiębiorcom, przy jednoczesnym wzroście, o 1,65 p.p. odsetka wartości wsparcia wypłaconego tym podmiotom. W ujęciu wartościowym warto odnotować także spadek udziału średnich przedsiębiorstw w portfelu pożyczkowym o 2,45 p.p.

4. Popyt na pożyczki w kontekście płci/formy prawnej pożyczkobiorcy

Analizie podlega także rozkład pożyczek pod względem płci i formy prawnej pożyczkobiorców. Szczegółowe dane w tym obszarze zaprezentowano w tabeli nr 5.

Tabela nr 5. Pożyczki udzielone przez fundusze pożyczkowe w 2019 r. w podziale na płeć/formę prawną pożyczkobiorcy.

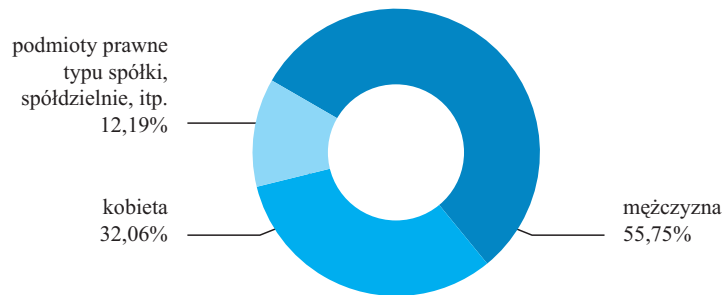
Wyszczególnienie	Liczba	Wartość (w zł)	Struktura ilości	Struktura wartości
Kobieta	2 702	364 702 294,69	32,06%	23,80%
Mężczyzna	4 698	773 614 711,21	55,75%	50,49%
Podmioty prawne typu spółki, spółdzielnie, itp.	1 027	393 841 304,28	12,19%	25,71%
Ogółem	8 427	1 532 158 310,18	100,00%	100,00%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

Niezmiennie, wyraźnie częściej klientami funduszy pożyczkowych są mężczyźni, a podmioty prawne rzadko korzystają z oferty badanych podmiotów, co jest związane z tym, że w tym przypadku mamy często do czynienia ze średnimi i dużymi przedsiębiorstwami.

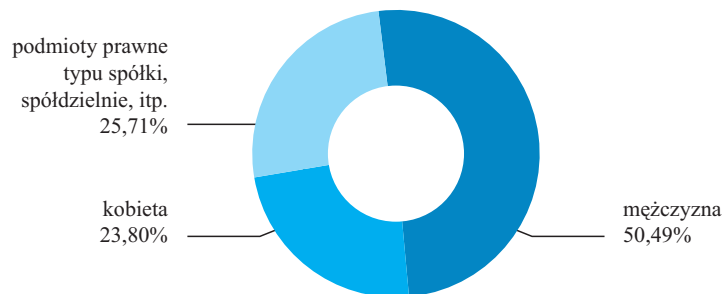
Wykresy nr 15 i 16 pokazują rozkład ilościowy i wartościowy w badanym obszarze.

Wykres nr 15. Struktura pożyczek udzielonych w 2019 r. przez fundusze pożyczkowe w Polsce w podziale na płeć/ formę prawną pożyczkobiorcy w ujęciu ilościowym (w %).

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

Wykres nr 16. Struktura pożyczek udzielonych w 2019 r. przez fundusze pożyczkowe w Polsce w podziale na płeć/ formę prawną pożyczkobiorcy w ujęciu wartościowym (w %).

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

W przeciągu roku zaprezentowane wskaźniki zmieniły się w stopniu minimalnym. Dowodzi to tego, że struktura klientów funduszy w omawianym zakresie jest stabilna i stanowi odzwierciedlenie struktury polskiej przedsiębiorczości.

5. Popyt na pożyczki w kontekście celu przeznaczenia pozyskanych środków

W 2019 roku mieliśmy do czynienia z powiększeniem udziału pożyczek inwestycyjnych w ogóle wypłaconych środków. Tego typu finansowanie stanowi przytłaczającą większość udzielonego wsparcia. Szczegóły przedstawia tabela nr 6.

Tabela nr 6. Pożyczki udzielone przez fundusze pożyczkowe w 2019 r. w podziale na cel przeznaczenia pozyskanych środków.

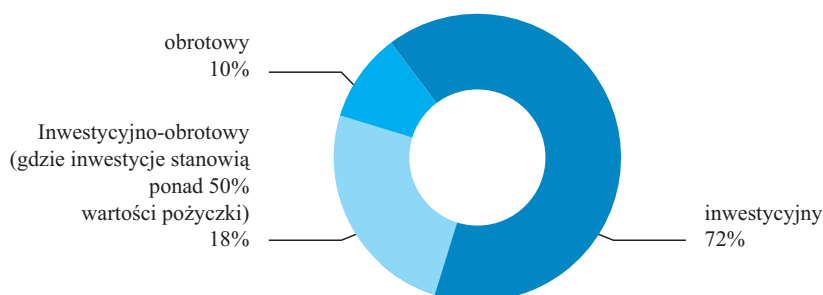
Wyszczególnienie	Liczba	Wartość (w zł)	Struktura ilości	Struktura wartości
Obrotowy	845	113 446 425,89	10%	8%
Inwestycyjny	6 083	1 244 835 094,98	72%	81%
Inwestycyjno-obrotowy (gdzie inwestycje stanowią ponad 50% wartości pożyczki)	1 499	173 876 789,31	18%	11%
Ogółem	8 427	1 532 158 310,18	100%	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

Udział pożyczek inwestycyjnych w ogóle wypłaconych wzrósł w porównaniu do 2018 roku w ujęciu liczbowym i wartościowym odpowiednio o 7 p.p. i 5 p.p. Pożyczki inwestycyjne nadal były udzielane niemal dwukrotnie częściej niż obrotowe i inwestycyjno-obrotowe liczone łącznie. Zwiększa się jednak dystans jeśli chodzi o ujęcie wartościowe. Przekroczony został już próg 81% wartości środków wypłacanych przedsiębiorcom z przeznaczeniem na inwestycje. Pokazuje to, że instytucje zarządzające poszczególnymi programami operacyjnymi preferują ten rodzaj wsparcia, co znajduje odbicie w przetargach BGK na wybór pośredników finansowych.

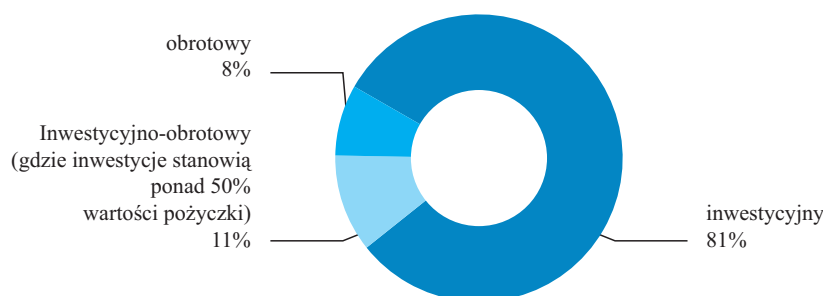
Wykresy nr 17 i 18 pokazują procentowy rozkład poszczególnych rodzajów pożyczek w 2019 roku w ujęciu ilościowym i wartościowym.

Wykres nr 17. Struktura pożyczek udzielonych w 2019 r. przez fundusze pożyczkowe w Polsce w podziale na cel przeznaczenia pozyskanych środków w ujęciu ilościowym (w %).

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

Wykres nr 18. Struktura pożyczek udzielonych w 2019 r. przez fundusze pożyczkowe w Polsce w podziale na cel przeznaczenia pozyskanych środków w ujęciu wartościowym (w %).

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

Od dawna postulowane jest to, aby w ramach instrumentów finansowych możliwe było wdrażanie w większym zakresie środków obrotowych. Docelowo kwestia ta może być rozwiązana dopiero w kolejnym okresie programowania. Jednak już w 2020 roku w związku z epidemią COVID-19 uruchomiono instrumenty obrotowe wdrażane przez fundusze pożyczkowe.

6. Popyt na ofertę funduszy w poszczególnych branżach

Badaniu podlega także to, jak wygląda rozkład pożyczek ze względu na branżę w której działają pożyczkobiorcy. Tabela nr 7 oraz wykresy nr 19 i nr 20 dostarczają nam szczegółowych danych.

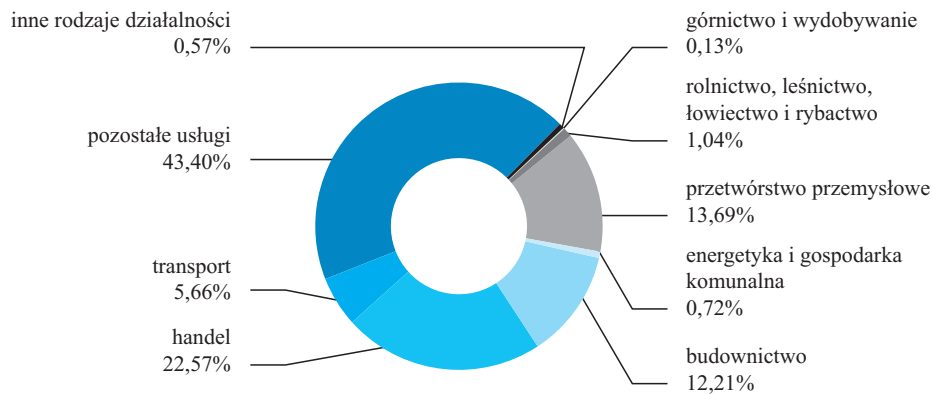
Tabela nr 7. Pożyczki udzielone przez fundusze pożyczkowe w 2019 r. w podziale oraz w ujęciu wartościowym i ilościowym (w %) według sektora działalności zgodnie z klasyfikacją PKD-2007.

Wyszczególnienie	Liczba	Struktura ilościowa (w %)	Wartość (w zł)	Struktura wartości (w %)	Średnia wartość pożyczki (w tys. zł)
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	88	1,04	20 474 919,65	1,34	232,67
Górnictwo i wydobywanie	11	0,13	2 854 567,00	0,19	259,51
Przetwórstwo przemysłowe	1154	13,69	257 426 819,47	16,80	223,07
Energetyka i gospodarka komunalna	61	0,72	30 199 926,27	1,97	495,08
Budownictwo	1 029	12,21	161 427 348,19	10,54	156,88
Handel	1 902	22,57	331 373 002,90	21,63	174,22
Transport	477	5,66	71 234 298,02	4,65	149,34
Pozostałe usługi	3 657	43,40	651 191 598,68	42,50	178,07
Inne rodzaje działalności	48	0,57	5 975 830,00	0,39	124,5
Ogółem	8 427	100,00	1 532 158 310,18	100,00	181,81

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

Nadal palmę pierwszeństwa dzierżył sektor usług. Nie zmienili się także pozostali uczestnicy podium. Warto zauważyć, że we wszystkich trzech przypadkach mówimy o sekcjach PKD gdzie mamy do czynienia z dużą liczbą przedsiębiorstw, a więc i potencjalnych pożyczkobiorców.

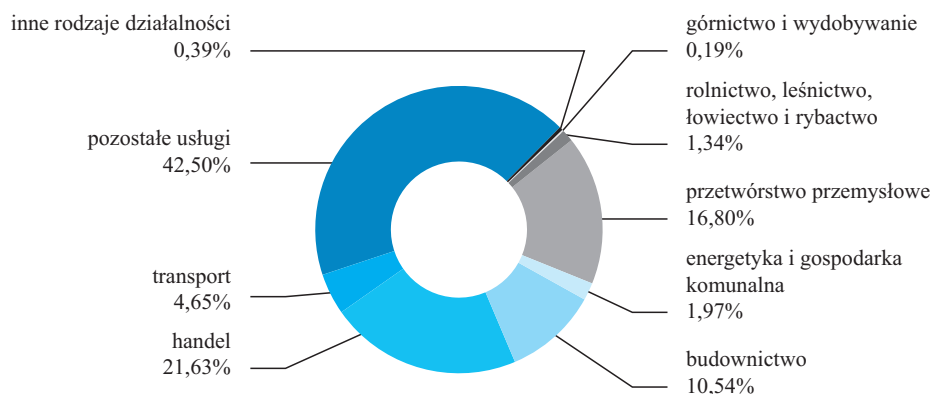
Wykres nr 19. Struktura pożyczek udzielonych przez fundusze pożyczkowe w 2019 r. w podziale według sektora działalności zgodnie z klasyfikacją PKD-2007, w ujęciu ilościowym (w %).

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

Powyższe dane jasno pokazują to, że fundusze pożyczkowe działają zgodnie z postawionym przed nimi zadaniami. Im większa skala działalności pojedynczych firm tworzących daną branżę (np. górnictwo i wydobywanie), tym mniejszy jej udział w portfelu pożyczkowym. Mamy też zjawisko odwrotne – mała skala działalności (np. usługi) to duża liczba i wartość wypłaconych pożyczek.

Wykres nr 20. Struktura pożyczek udzielonych przez fundusze pożyczkowe w 2019 r. w podziale według sektora działalności zgodnie z klasyfikacją PKD-2007, w ujęciu wartościowym (w %).

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

W 2019 roku po raz kolejny branża usługowa wzmocniła swoją pozycję w wartościowym udziale w portfelu funduszy (o 0,53 p.p.). W pozostałych kategoriach nie zanotowano zdecydowanych zmian.

7. Pożyczki udzielone przez fundusze pożyczkowe według przedziałów wartości, w tym wraz z pomocą *de minimis*

Klientami funduszy pożyczkowych są przede wszystkim przedsiębiorcy słabi kapitałowo, nierzadko od niedawna prowadzący działalność, co niesie podwyższone ryzyko także po stronie funduszy. Efektywne wspieranie tej grupy wymaga tego, aby koszt uzyskanego finansowania był możliwie niski, co zwiększa szanse na sukces danego przedsięwzięcia biznesowego. Tabela nr 8 przedstawia rozkład wartości pożyczek udzielonych w 2018 roku w tym z udziałem pomocy *de minimis*.

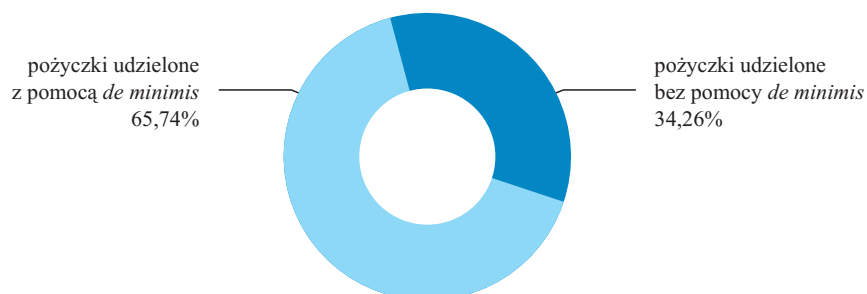
Tabela nr 8. Pożyczki udzielone przez fundusze pożyczkowe w 2019 r. według przedziałów wartości wraz z pomocą *de minimis*.

Przedział	Liczba pożyczek ogółem	liczba pożyczek z pomocą <i>de minimis</i>	wartość pożyczek ogółem (w zł)	wartość pożyczek z pomocą <i>de minimis</i> (w zł)
do 10 tys. zł	74	43	603 322,83	330 495,43
pow. 10 tys. zł do 30 tys. zł	899	600	21 200 783,46	13 235 923,09
pow. 30 tys. zł do 50 tys. zł	1 842	1 237	96 625 019,80	52 692 773,23
pow. 50 tys. zł do 120 tys. zł	2 449	1 755	212 257 397,90	141 960 933,11
pow. 120 tys. zł do 300 tys. zł	1 926	1 197	404 843 467,12	237 435 710,51
pow. 300 tys. zł do 500 tys. zł	678	486	298 248 082,56	194 923 834,02
pow. 500 tys. zł	559	214	498 380 236,51	311 080 981,41
Ogółem	8 427	5 532	1 532 158 310,18	951 660 650,80

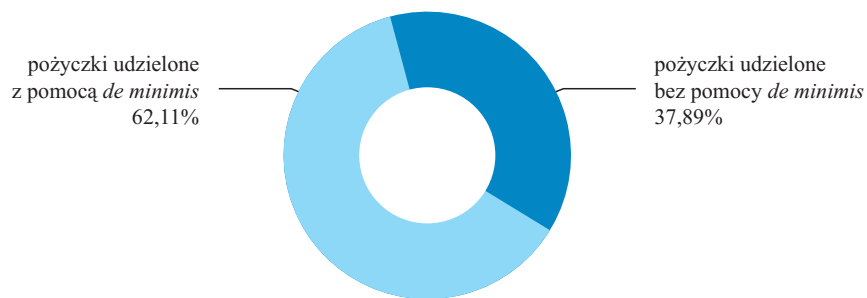
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

W ujęciu rocznym liczba i wartość pożyczek udzielonych z pomocą *de minimis* wyraźnie wzrosła. Jest to oczywiście efekt tego, że mieliśmy do czynienia z ogólnym przyrostem akcji pożyczkowej. Poniżej przedstawiono analizę procentowego udziału pożyczek z pomocą *de minimis* w ogólnej działalności pożyczkowej funduszy w 2019 roku.

Wykres nr 21. Pożyczki *de minimis* w strukturze pożyczek udzielonych ogółem.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

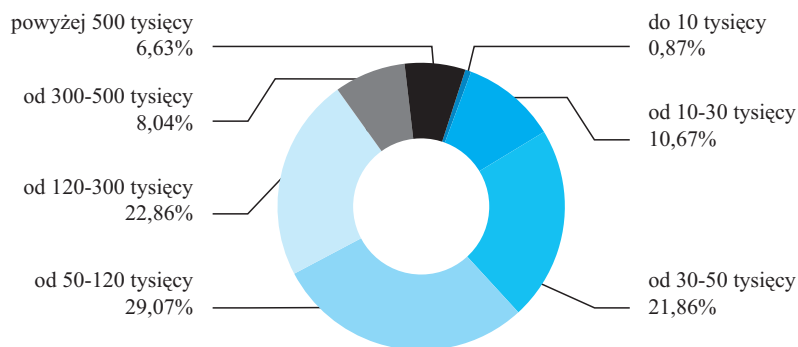
Wykres nr 22. Wartość pożyczek *de minimis* w strukturze wartości pożyczek ogółem.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

Odsetek pożyczek udzielonych z pomocą *de minimis* wzrósł w stosunku do 2018 roku o 13,44 p.p. i przebił poziom 65%. W ujęciu wartościowym dynamika wzrostu wyniosła 7,03 p.p. Podtrzymany został trend zwiększania się udziału finansowania z pomocą *de minimis* w portfelu pożyczkowym funduszy.

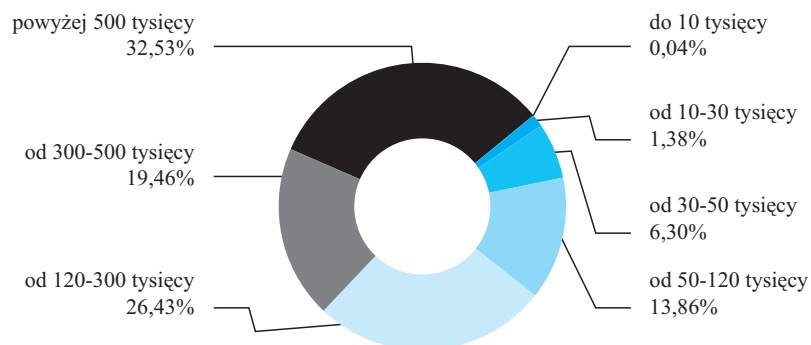
Wykresy nr 23 i 24 pokazują to w jaki sposób w ujęciu liczbowym i wartościowym wyglądał rozkład pożyczek w 2019 roku jeśli chodzi o przedziały wartości.

Wykres nr 23. Struktura udziału w ogólnej liczbie pożyczek udzielonych w 2019 r. stosując kryterium podziału wg. przedziału wartości udzielonych pożyczek w danym przedziale wartości (w %).

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

Wykres nr 24. Struktura udziału w ogólnej wartości pożyczek udzielonych w 2019 r. według przedziałów wartości (w %).

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

Rośnie znaczenie pożyczek o wartości z dwóch najwyższych przedziałów. Już ponad 7 razy częściej udzielane są pożyczki o wartości wyższej niż 500 tys. zł od pożyczek w kwocie do 10 tys. zł. W ujęciu rocznym liczba najwyższych pożyczek wzrosła o ponad 200, a ich udział w liczbie pożyczek ogółem o 2,05 p.p. Udział pożyczek z dwóch najwyższych przedziałów w ujęciu wartościowym wzrósł rok do roku odpowiednio o 4,21 p.p. i 2,88 p.p.. W pozostałych przedziałach zanotowano spadek udziału w portfelu funduszy. Pokazuje to preferencje instytucji zarządzających co do tego, jakie produkty pożyczkowe mają być wdrażane – wzrasta koncentracja wsparcia w ramach jednostkowych pożyczek, jest to widoczne także w poruszonym wcześniej wzroście średniej wartości pożyczki.

Rozdział IV

Jakość portfela pożyczkowego

Działalność badanych podmiotów odbywa się w warunkach podwyższonego ryzyka. Jest to efektem tego, że pożyczkobiorcami są przede wszystkim przedsiębiorstwa o ograniczonej historii kredytowej, słabym potencjalnie finansowym, nierzadko krótkim okresie działania, narażonych w wysokim stopniu na utratę płynności finansowej. Tym bardziej należy docenić to, że portfel pożyczkowy funduszy cechuje się niezmiennie dobrą jakością.

1. Pożyczki aktywne, wypowiedziane i windykowane, stracone

Poziom stratowości jest determinowany przede wszystkim przez koniunkturę gospodarczą w danym okresie i zasady udzielania pożyczek stosowane przez poszczególne fundusze – niemal 30 lat doświadczenia stanowi tu walor nie do przecenienia, w szczególności w połączeniu z elastycznym podejściem, koniecznym choćby do tego, aby móc realizować umowy operacyjne podpisywane z BGK. Profesjonalizm funduszy pożyczkowych pozwolił na to, że 2019 rok nadal był okresem w którym jakość portfela nadal pozostawała na dobrym poziomie. Tabela nr 9 oraz wykresy nr 25 i 26 dostarczają nam szczegółowych danych w tym zakresie.

Tabela nr 9. Liczba i wartość pożyczek aktywnych oraz straconych oraz udział w ogólnej liczbie i wartości udzielonych pożyczek.

Wyszczególnienie	Pożyczki razem	Udział w %	Wartość (w tys. zł)	Udział w %
Suma pożyczek ogółem	28 646	100,00	2 790 598,56	100,00
Pożyczki aktywne	26 198	91,45	2 622 219,10	93,97
Pożyczki wypowiedziane i windykowane	2 376	8,29	164 244,16	5,89
Pożyczki stracone	72	0,25	4 135,31	0,15

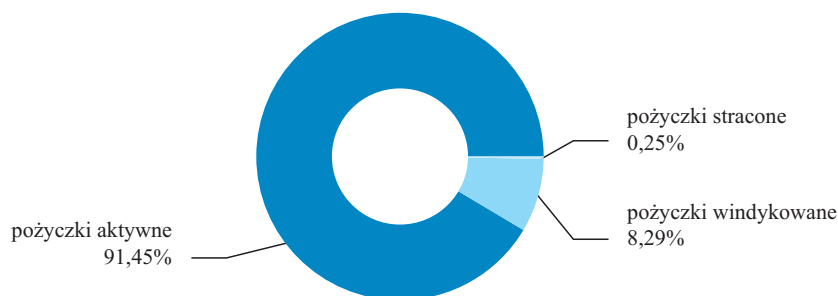
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

W stosunku do 2018 roku godne odnotowania są następujące zmiany:

- 1) Dalszy spadek udziału wartości pożyczek wypowiedzianych i windykowanych, w ujęciu liczbowym i wartościowym odpowiednio o 0,42 p.p. i 2,21 p.p.
- 2) Wzrost odsetka pożyczek straconych w ujęciu liczbowym i wartościowym odpowiednio o 0,11 p.p. i 0,07 p.p.

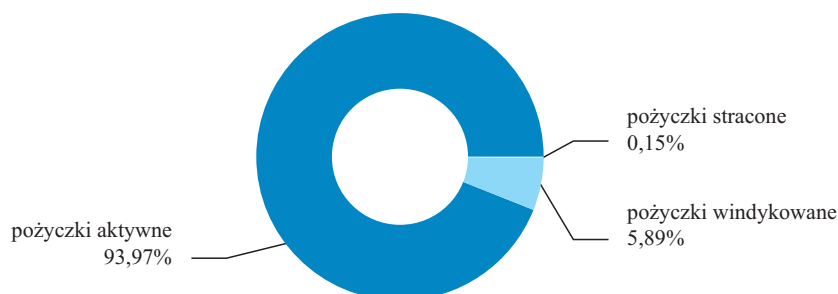
Powyższe zmiany należy rozpatrywać mając na uwadze to, że wartość pożyczek aktywnych wzrosła o niemal 600 mln zł. Wartość pożyczek wypowiedzianych i straconych to już mniej niż 6% ich ogółu. Pożyczki stracone, pomimo wzrostu ich odsetka nadal stanowią margines portfela. Uprawniony jest wniosek mówiący o tym, że w 2019 roku nadal nic nie zagrażało stabilności działalności funduszy w omawianym kontekście. Dane za 2020 rok pokażą jak na jakość portfela wpłynie epidemia COVID-19.

Wykres nr 25. Udział pożyczek aktywnych, windykowanych i wypowiedzianych oraz straconych w ogólnej liczbie udzielonych pożyczek (w %).

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

Wykres nr 26. Udział pożyczek aktywnych, windykowanych i straconych w ogólnej wartości udzielonych pożyczek (w %).

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

2. Terminowość spłaty pożyczek

Analizie podlega także to, jak wygląda sytuacja w obszarze opóźnień w spłacie udzielonych pożyczek. Tabela nr 10 dostarcza informacji (w ujęciu wartościowym i ilościowym) o opóźnieniach w spłacie pożyczek przez klientów funduszy z podziałem na długość okresu czasu zalegania ze spłatą.

Tabela nr 10. Liczba i wartość pożyczek aktywnych w ogólnej liczbie i wartości udzielonych pożyczek (w %) według długości opóźnień w spłacie w roku 2019.

Wyszczególnienie	Pożyczki razem	Udział w %	Wartość (w zł)	Udział w %
Pożyczki aktywne	26 198	100,00	2 622 219 097,08	100,00
Spłacane terminowo	23 118	88,24	2 431 334 171,08	92,72
(z opóźnieniami do 30 dni)				
Z opóźnieniami od 31 do 90 dni	1 993	7,61	132 362 409,52	5,05
Z opóźnieniami powyżej 90 dni	1 087	4,15	58 522 516,52	2,23

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

W 2019 roku w porównaniu do roku poprzedniego (ujęcie liczbowe):

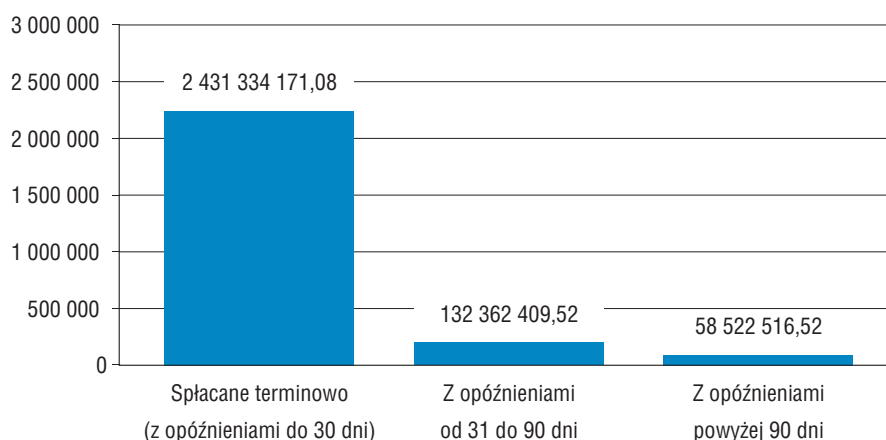
- 1) o 0,55 p.p. spadł odsetek pożyczek spłacanych terminowo,
- 2) o 0,44 p.p. wzrósł odsetek pożyczek z opóźnieniami od 31 do 90 dni,
- 3) o 0,11 p.p. wzrósł odsetek pożyczek z opóźnieniami powyżej 90 dni.

Zmiany w ujęciu wartościowym:

- 1) o 0,69 p.p. wzrósł odsetek pożyczek spłacanych terminowo,
- 2) o 0,56 p.p. wzrósł odsetek pożyczek z opóźnieniami od 31 do 90 dni,
- 3) o 1,25 p.p. spadł odsetek pożyczek z opóźnieniami powyżej 90 dni.

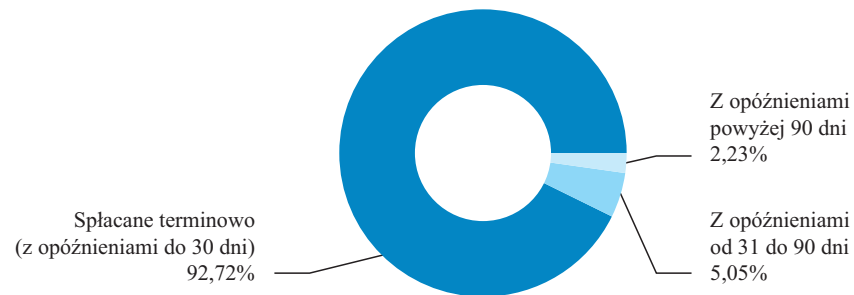
2019 rok był więc okresem w którym jakość portfela pożyczkowego pozostawała nadal na bardzo dobrym poziomie. Minimalne wzrosty odsetka liczby pożyczek z opóźnieniami w spłacie nie budzą obaw jeśli weźmiemy pod uwagę to, że z drugiej strony wyraźnie wzrósł odsetek wartości pożyczek spłacanych terminowo. Jest to szczególnie ważne biorąc pod uwagę roczny przyrost wartości pożyczek aktywnych. Wykresy nr 27 i 28 obrazują graficznie odpowiednio wartość pożyczek aktywnych w podziale na terminowość spłaty oraz udział terminowo spłaconych pożyczek w wartości pożyczek aktywnych.

Wykres nr 27. Wartość pożyczek aktywnych w podziale na terminowość spłaty.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

Wykres nr 28. Udział terminowo spłaconych pożyczek w liczbie pożyczek aktywnych (w%).

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

Wartość terminowo spłaconych pożyczek to niemal 2,5 mld zł. Tylko nieco 5 groszy z każdego „aktywnego” złotego jest poważnie zagrożonych tym, że nie zostanie zwrócone przez pożyczkobiorcę. Przytoczone w niniejszym rozdziale dane jednoznacznie dowodzą tego, że kapitał pożyczkowy trafia do podmiotów, które są w stanie spłacić zaciągnięte zobowiązanie. Taki stan rzeczy wynika z wysokiego poziomu merytorycznego kadr funduszy pożyczkowych.

Rozdział V

Sieć i zakres działalności funduszy pożyczkowych oraz ich zaplecze kadrowe

W 2019 roku rzeczywistą działalność prowadziło nadal ok. 80 funduszy pożyczkowych. Raport PZFP powstał na podstawie danych przekazanych przez 61 podmiotów, ich potencjał uległ wzmocnieniu.

1. Wyposażenie kapitałowe funduszy pożyczkowych

Jak już wskazywano w Rozdziale II, na koniec 2019 roku wartość kapitału pożyczkowego funduszy wyniosła 3 mld 610 mln 915 tys. 223,47 zł. Roczna dynamika wzrostu wyniosła więc 20,58% (rok wcześniej o 28,23%). Tabela nr 11 obrazuje wyposażenie kapitałowe funduszy pożyczkowych w Polsce w 2019 roku w zależności od wartości posiadanego kapitału.

Tabela nr 11. Wyposażenie kapitałowe funduszy pożyczkowych w Polsce w 2019 roku w zależności od wartości posiadanego kapitału.

Wartość kapitału	Liczba	Struktura % liczby funduszy	Suma kapitału (w zł)	Struktura % wartości funduszy
do 5 mln zł	9	14,75%	21 864 663,05	0,61%
5-20 mln zł	12	19,68%	148 854 213,14	4,12%
20-50 mln zł	16	26,23%	496 018 834,07	13,74%
50-100 mln zł	13	21,31%	863 508 326,22	23,91%
pow. 100 mln zł	11	18,03%	2 080 669 186,99	57,62%
Razem	61	100,00%	3 610 915 223,47	100,00%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

W stosunku do 2018 roku warto odnotować następujące zmiany:

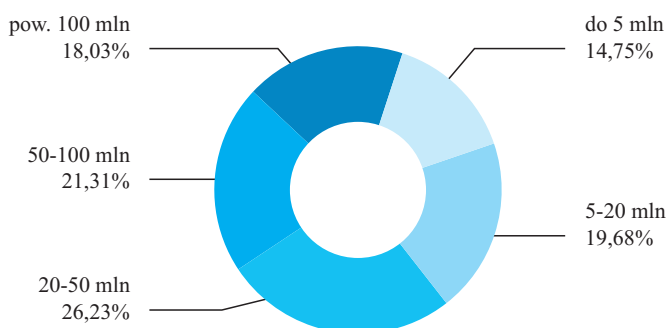
- 1) Co ciekawe większą rolę zaczęły odgrywać fundusze najmniejsze (w ujęciu liczbowym i wartościowym odpowiednio o 4,58 p.p. i 0,27 p.p.),
- 2) Pogłębia się spadek udziału liczbowego i wartościowego funduszy o kapitale 5-20 mln zł (odpowiednio r./r. o 10,83 p.p. i 2,62 p.p.),
- 3) Drugi rok z rzędu osłabło także znaczenie funduszy o kapitale 20-50 mln zł, zarówno w ujęciu liczbowym, jak i wartościowym (odpowiednio r./r. o 2,59 p.p. i 4,45 p.p.),
- 3) Wzmacniają swój potencjał kapitałowy fundusze największe:
 - Udział podmiotów o wartości kapitału 50-100 mln zł w ogólnej wartości wzrósł r./r. o 1,35 p.p.
 - Udział podmiotów zarządzających kapitałem przewyższającym 100 mln zł wzrósł r./r. o 5,46 p.p.

Zaskakujące odwrócenie trendu w obszarze najmniejszych funduszy wynika m.in. z tego, że liczba funduszy z tej kategorii, które przekazały dane do naszej analizy wzrosła o 1/3. Jednak nominalny wzrost wartości kapitału tych podmiotów wyniósł ponad 100%. Wydaje się, że zdając sobie sprawę z tego, że na koniec 2018 roku stanęły pod ścianą jeśli chodzi o możliwość prowadzenia działalności pożyczkowej w przyszłości, wykonały bardzo dużą pracę, aby odnieść sukces w postaci pozyskania nowego kapitału pożyczkowego.

Dane z kolejnych przedziałów potwierdzają już trend rozpoczęty rok wcześniej, czyli rozwarstwienie funduszy pod względem wyposażenia kapitałowego. Największe i bardzo duże fundusze zwiększają swoje znaczenie, natomiast małe i średnie odnotowują proces odwrotny jeśli chodzi o poziom kapitału pożyczkowego. Jest to wynikiem przede wszystkim tego, jak zorganizowany jest system wyboru pośredników finansowych. Premiuje on te podmioty, które już wcześniej były silne kapitałowo – potrzeba wykazania kapitału własnego oraz punktowanie w przetargach dodatkowego wkładu własnego. W ciągu roku łączna wartość kapitałów funduszy z przedziałów 5-20 mln i 20-50 mln zł spadła o ponad 100 mln zł. Natomiast w dwóch grupach funduszy najsilniejszych kapitałowo zanotowano wzrost o ponad 700 mln zł. Oczywiście nie bez znaczenia jest to, że część funduszy, które jeszcze w 2018 roku „mieściły się” w przedziale 20-50 mln zł, w 2019 roku raportowały już do grupy 50-100 mln zł. Nie zmienia to faktu, że dystans kapitałowy pomiędzy największymi funduszami i tymi mniejszymi rośnie. Trudno znaleźć przesłanki, które wskazywałyby na to, że ta sytuacja miałaby się zmienić.

W ujęciu liczbowym ogólnym nadal większość funduszy stanowią te dysponujące kapitałem w przedziale 20-50 mln zł. Za tą grupą plasują się fundusze z kapitałem o wartości z przedziałów 50-100 mln zł i 5-20 mln zł. Zmiany w tym zakresie także potwierdzają tezę o postępującym rozwarstwieniu kapitałowym badanych podmiotów. Wykres nr 29 prezentuje podział funduszy w badanym obszarze w ujęciu ilościowym.

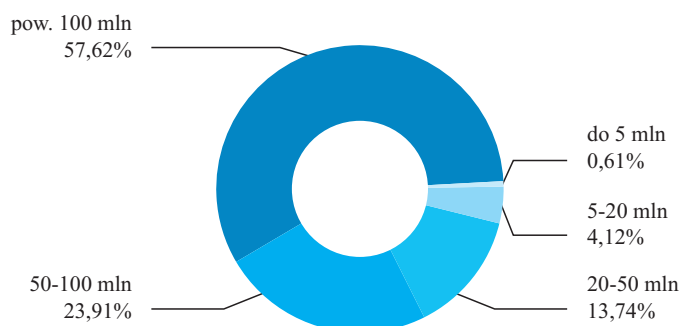
Wykres nr 29. Struktura liczby funduszy pożyczkowych w 2019 roku w zależności od wartości posiadanego kapitału.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

11 największych funduszy (tj. 15,25% wszystkich badanych) dysponuje już niemal 60% kapitału wszystkich badanych podmiotów. Jeżeli dodamy do tego kolejnych 13 podmiotów z kapitałem o wartości 50-100 mln zł otrzymujemy koncentrację kapitału na poziomie przekraczającym 81%, w 2018 roku było to niecałe 75%. Ważne jest jednak to, że mówimy o funduszach działających w kilku województwach. O ile postępująca koncentracja kapitału nadal postępuje, to nie ogranicza dostępu sektora MŚP do oferty funduszy pożyczkowych.

Wykres nr 30. Struktura wartości posiadanego kapitału funduszy pożyczkowych w 2019 roku w zależności od ich wartości.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

Zmiany w zakresie wyposażenia kapitałowego funduszy to efekt systemowego ograniczenia dostępu do kapitału – im niższa jego wartość u danego podmiotu, tym ma on mniejsze szanse na zmianę tego stanu rzeczy. Tym bardziej należy docenić roczny przyrost kapitału o najniższej wartości kapitału.

2. Sieć oddziałów terenowych funduszy pożyczkowych

Jedną z zalet funduszy pożyczkowych jest to, że przedsiębiorcy mają łatwy dostęp do ich oferty dzięki temu, że badane podmioty posiadają gęstą sieć placówek na terenie całego kraju. Tabela nr 12 obrazuje sieć oddziałów terenowych funduszy pożyczkowych w 2019 roku.

Tabela nr 12. Sieć oddziałów terenowych funduszy pożyczkowych w 2019 roku.

Liczba posiadanych oddziałów terenowych	Liczba	Struktura %
Nie posiada żadnego oddziału	14	22,96
Posiadają 1 oddział terenowy	30	49,19
Posiadają 2 oddziały terenowe	3	4,91
Posiadają 3 oddziały terenowe	1	1,63
Posiadają 4 i więcej oddziałów terenowych	13	21,31
Razem funduszy	61	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

Już tylko 22,96% funduszy nie posiada żadnego oddziału terenowego. To o kolejne 4,16 p.p. mniej niż rok wcześniej. Jednocześnie spadł o 5,06 p.p. odsetek funduszy posiadających 1 oddział. Przesunięcie nastąpiło w kierunku

funduszy z 2 oddziałami – wzrost o 3,22 p.p. oraz z 4 i więcej – wzrost o 11,14 p.p. Wydaje się, że istnieje korelacja pomiędzy wzrostem wartości kapitału pożyczkowego u konkretnych funduszy z ich działaniami ukierunkowanymi na rozwój sieci. Trzeba pamiętać także o tym, że w przetargach na wybór pośredników finansowych często stosowanym punktowym kryterium jest zasięg terenu sieci dystrybucji. Ponadto, jak już wskazywano, 2019 rok był okresem wyraźnego wzrostu akcji pożyczkowej. Do obsługi większej liczby transakcji konieczne było zagęszczenie sieci sprzedaży i, o czym dalej, zatrudnienie kolejnych pracowników.

3. Polityka kadrowa funduszy pożyczkowych

Na koniec 2019 roku w funduszach utworzonych było 1664 etatów. Oznacza to wzrost zatrudnienia w ciągu roku o 138 osób. To drugi rok z rzędu z przyrostem pracowników, jednak wyraźnie niższym, niż rok wcześniej.

Tabela nr 13. Struktura zatrudnienia w funduszach pożyczkowych w 2019 roku (według etatów).

Liczba pracowników funduszu	Liczba funduszy	Liczba zatrudnionych ogółem wg etatów	Struktura % liczby funduszy	Struktura % liczby zatrudnionych ogółem
od 1 do 10	19	110	31,14	6,61
od 11 do 20	13	208	21,32	12,49
od 21 do 50	21	701	34,43	42,15
pow. 50 osób	8	645	13,11	38,75
Razem	61	1664	100	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

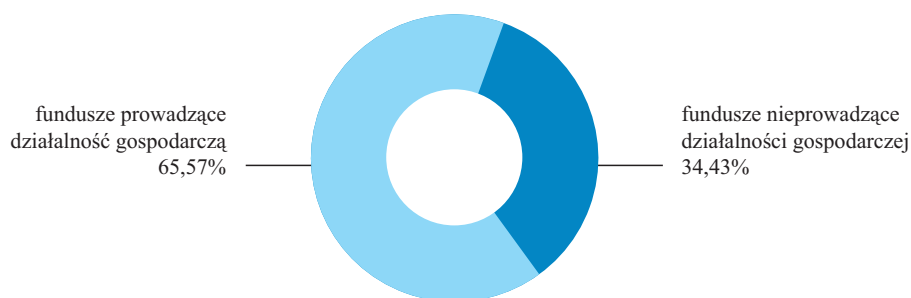
Zwiększenie akcji pożyczkowej w naturalny sposób wiąże się z zatrudnianiem nowych pracowników.

W 2018 roku każdy 1 mln 956 tys. 342 zł przyrostu kapitału oznaczało jednego etatu. W 2019 roku każdy nowy etat przypadał na 4mln 466 tys. 114 zł. Widać więc wyraźnie to, że przyrost kapitału pożyczkowego w dużo mniej dynamiczny sposób przekładał się na wzrost zatrudnienia w funduszach pożyczkowych.

W ujęciu nominalnym wzrost zatrudnienia miał miejsce praktycznie tylko w funduszach zatrudniających ponad 50 pracowników. U tych podmiotów przybyło 149 etatów, w pozostałych przedziałach liczba etatów spadła. To kolejny dowód na to, że największe fundusze rozwijają się najbardziej dynamicznie. Jest to związane z opisywaną już dynamiką wartości kapitału pożyczkowego w poszczególnych kategoriach funduszy. W kolejnym roku mamy dowód na to, że jest w średnim i długim okresie nastąpi proces konsolidacji rynku.

Co bardzo ważne podmioty prowadzące fundusze pożyczkowe świadczą na rzecz przedsiębiorców z sektora MŚP, oprócz wsparcia finansowego, także innego rodzaju usługi pomagające w prowadzeniu działalności gospodarczej. Razem ze wsparciem finansowym tworzy to kompleksowy system stymulowania rozwoju przedsiębiorczości. Wykres nr 31 obrazuje skalę zaangażowania funduszy pożyczkowych w świadczenie usług doradczych.

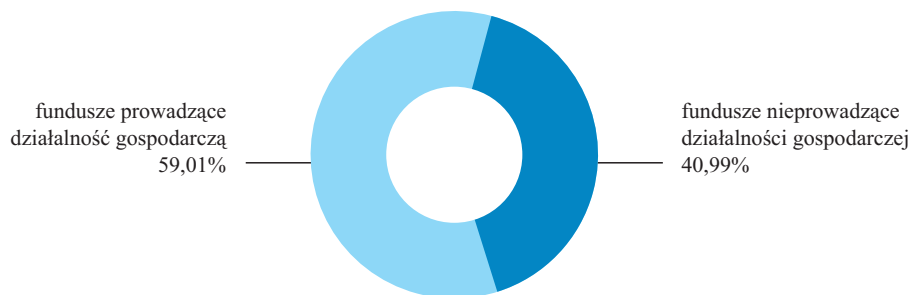
Wykres nr 31. Skala zaangażowania funduszy w działalność doradczą.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

W 2019 roku zanotowaliśmy powrót do sytuacji w której ponad połowa funduszy pożyczkowych przedsiębiorców świadczy usługi doradcze zarówno już funkcjonującym przedsiębiorcom, jak i osobom noszącym się z zamiarem otwarcia własnej firmy. Odbywa się to w takich obszarach merytorycznych jak m.in. formalne, praktyczne i finansowe aspekty prowadzenia firmy, aplikowanie o fundusze unijne, czy też wchodzenie na rynki zagraniczne. Trzeba wyraźnie podkreślić to, że działalność funduszy nie ogranicza się tylko do udzielania pożyczek. Pokazują to także wykresy nr 32 i 33 obrazujące zaangażowanie funduszy w działalność szkoleniową i informacyjno-konsultacyjną.

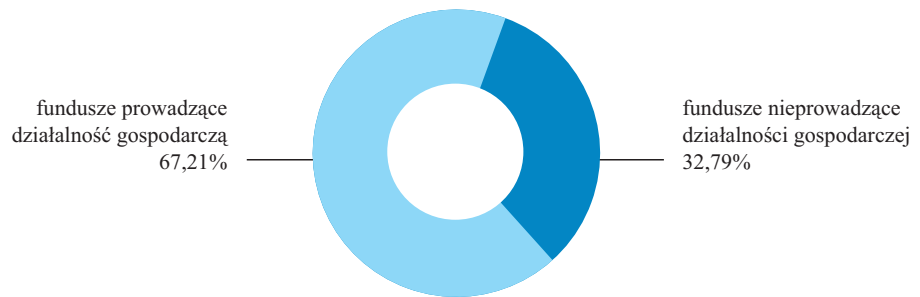
Wykres nr 32. Skala zaangażowania funduszy pożyczkowych w działalność szkoleniową.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

Także ponad połowa podmiotów prowadzących fundusze pożyczkowe zajmuje się także działalnością szkoleniową. Podobnie jest w przypadku działalności informacyjno-konsultacyjnej. Informacje są udzielane praktycznie we wszystkich obszarach związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Wykres nr 33. Skala zaangażowania funduszy pożyczkowych w działalność informacyjno-konsultacyjną.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku obejmujących sytuację funduszy pożyczkowych.

2019 rok to kolejny okres dynamicznego rozwoju funduszy pożyczkowych. Dzięki dynamicznemu przyrostowi wartości kapitału pożyczkowego możliwe było znaczące zwiększenie akcji pożyczkowej. Towarzyszyło temu dalsze polaryzowanie się członków sektora. Sprzyjają temu formalne warunki aplikowania o kapitał pożyczkowy.

Rozdział VI

Dotychczasowe doświadczenia z wdrażania instrumentów finansowych w ramach regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej 2014-2020⁴

Jak już wspomniano, w 2019 roku mieliśmy do czynienia z dynamicznym przyrostem wartości kapitału pożyczkowego funduszy. Jest to pochodną przede wszystkim tego, że Bank Gospodarstwa Krajowego nadal prowadził intensywne prace przetargowe w obszarze wyboru pośredników finansowych, którzy będą wdrażać instrumenty pożyczkowe (15 regionów, bez Śląska). W niniejszym rozdziale analizie poddano to, jak kształtowało się wdrażanie instrumentów finansowych w ramach perspektywy finansowej 2014-2020 w 2019 roku przez BGK z punktu widzenia zamawiającego i oferentów.

1. Alokacja na instrumenty zwrotne w perspektywie finansowej UE 2014-2020

Poniższe dane (tabele nr 14 i 15) przedstawiano już w Raportach PZFP za 2017 i 2018 rok. Warto jednak je przypominać, tak aby mieć świadomość tego, jak duży ciężar wzięły na siebie fundusze pożyczkowe – praktycznie tylko te podmioty biorą udział w bieżącej perspektywie finansowej we wdrażaniu pożyczkowych instrumentów zwrotnych.

Tabela nr 14. Alokacja na instrumenty zwrotne w perspektywie 2014-2020 według celów wsparcia.

Województwo	Rozwój sektora MŚP (w zł)	Efektywność energetyczna (w zł)	Odnawialne źródła energii (w zł)	Rewitalizacja (w zł)	Rynek pracy (w zł)
Dolnośląskie	398 760 492,60	188 119 479,80	60 990 318,00	-	55 731 176,50
Kujawsko-Pomorskie	205 384 480,10	-	-	-	-
Lubelskie	384 439 678,10	-	-	-	18 007 050,60
Lubuskie	233 646 420,00	-	-	-	5 699 350,30
Łódzkie	445 269 153,20	95 275 400,00	-	-	30 314 900,60
Małopolskie	285 680 614,00	99 021 293,00	-	148 531 942,00	22 149 500,00
Mazowieckie	225 736 843,00	-	-	-	-
Opolskie	193 143 640,00	99 021 293,00	-	-	10 277 368,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Gospodarstwa Krajowego.

⁴ Dane według stanu na 28.04.2020 r.

Tabela nr 14. ciąg dalszy

Województwo	Rozwój sektora MŚP (w zł)	Efektywność energetyczna (w zł)	Odnawialne źródła energii (w zł)	Rewitalizacja (w zł)	Rynek pracy (w zł)
Podkarpackie	216 467 599,80	-	-	-	27 734 312,30
Podlaskie	140 110 882,40	116 674 153,00	-	-	8 661 400,00
Pomorskie	408 414 880,80	-	-	-	-
Wielkopolskie	516 780 000,00	173 228 000,00	-	112 598 200,00	-
Warmińsko-Mazurskie	254 087 550,00	-	-	-	-
Zachodniopomorskie	335 196 180,00	-	-	-	62 795 150,00
Świętokrzyskie	208 800 000,00	-	-	-	33 925 743,30
Łącznie	4 451 918 414,00	708 643 505,80	60 990 318	261 130 142,00	275 295 951,60

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Gospodarstwa Krajowego.

Tabela nr 15. Założenia produktowe.

Województwo	Pożyczkowe (zł)	Poręczeniowe (w zł)	Kapitałowe (w zł)
Dolnośląskie	616 472 445,9	87 129 021,0	-
Kujawsko-Pomorskie	183 810 480,1	-	21 574 000,0
Lubelskie	279 227 486,9	67 557 009,4	55 662 232,4
Lubuskie	256 137 246,0	-	-
Łódzkie	570 859 453,2	-	-
Małopolskie	555 383 349,0	-	-
Mazowieckie	183 975 527,1	41 761 316,0	-
Opolskie	268 537 148,0	17 280 000,0	-
Podkarpackie	203 065 104,3	41 136 707,7	-
Podlaskie	252 709 082,4	-	12 737 352,9
Pomorskie	290 634 880,8	48 550 000,0	69 230 000,0
Wielkopolskie	544 216 200,0	258 390 000,0	-
Warmińsko-Mazurskie	204 758 154,0	35 873 046,0	13 456 350,0
Zachodniopomorskie	373 991 330,0	9 000 000,0	15 000 000,0
Świętokrzyskie	192 613 743,8	50 112 000,0	-
Łącznie	4 976 391 631,5	656 789 100,1	187 659 935,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Gospodarstwa Krajowego oraz Instytucji Zarządzających.

Pierwsze informacje dotyczące kolejnej perspektywy finansowej mówiły o tym, że wsparcie dla przedsiębiorstw w postaci pożyczek ma wynieść nawet 7 mld zł. Wydaje się jednak pewne to, że pandemia COVID-19 zmieni pierwotne założenia, trudno na tę chwilę przesądzać o kierunku tych zmian.

Na instrumenty zwrotne ogółem przeznaczono, ogółem, niemal 6 mld zł, w tym prawie 5 mld zł na produkty pożyczkowe. Po raz kolejny wskazujemy na to, że w najbliższych latach wspieraniu sektora MŚP będą służyły środki zwrócone z perspektyw 2007 – 2013, 2014 – 2020, a jednocześnie wdrażane będą instrumenty zwrotne już w ramach kolejnej perspektywy finansowej UE. Już obecnie trwa proces finansowania przedsiębiorstw środkami zwróconymi w ramach poprzedniej perspektywy. Pandemia COVID-19 wymusiła zdynamizowanie tego procesu. Nie można jednak zapominać o tym, że instrumenty pożyczkowe, niez-

leżnie od źródła pochodzenia kapitału i poziomu wdrażania (krajowy, regionalny) muszą się uzupełniać, a nie konkurować ze sobą. Odpowiednie zapisy muszą znaleźć się w krajowych i regionalnych programach operacyjnych i dokumentach towarzyszących. Jednocześnie na poziomie europejskim konieczne jest wypracowanie takich przepisów, aby warunki aplikowania o kapitał i zasady wdrażania instrumentów na poziomie operacyjnym były optymalne z punktu widzenia pośredników finansowych.

2. Przebieg postępowań przetargowych

Przypomnieć należy o tym, że podmioty wdrażające instrumenty finansowe (finansowane ze środków regionalnych programów operacyjnych) w bieżącej perspektywie finansowej są wyłaniane, co do zasady, w następujący sposób:

- 1) W 14 województwach, tj. pomorskim, zachodniopomorskim, podlaskim, warmińsko-mazurskim, lubuskim, wielkopolskim, mazowieckim, lubelskim, łódzkim, dolnośląskim, opolskim, małopolskim, podkarpackim oraz świętokrzyskim, pośrednicy finansowi w drodze przetargów ogłaszanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego.
- 2) W województwie kujawsko-pomorskim pośredników wybiera trzech operatorów, tj.: Bank Gospodarstwa Krajowego, Europejski Bank Inwestycyjny, Kujawsko-Pomorski Fundusz Rozwoju sp. z o.o.
- 3) W województwie śląskim pośrednicy wybierani są przez Europejski Bank Inwestycyjny i Europejski Fundusz Inwestycyjny.

Na podstawie stosownych umów podpisanych z poszczególnymi instytucjami zarządzającymi regionalnymi programami operacyjnymi BGK wybiera pośredników przetargowych w 15. województwach.

Tabele nr 16 i 17 przedstawiają zestawienie dotychczas ogłoszonych przetargów na wybór pośredników finansowych wdrażających instrumenty pożyczkowe w ujęciu odpowiednio regionalnym i przedmiotowym.

Tabela nr 16. Przetargi ogłoszone w ujęciu regionalnym.

Województwo	Kapitał (w zł)	Prawo Opcji (w zł)	Min. wkład pośrednika (w zł)
Pomorskie (4)	230 000 000	230 000 000	28 266 254
Małopolskie (11)	578 800 080	578 800 080	50 103 199
Wielkopolskie (5)	735 500 000	735 500 000	129 794 116
Opolskie (7)	223 720 000	189 860 000	43 150 955
Łódzkie (6)	422 000 000	422 000 000	69 740 151
Dolnośląskie (7)	454 200 000	454 200 000	48 109 334
Zachodniopomorskie (5)	232 800 000	211 800 000	45 206 671
PW (3)	110 000 000	110 000 000	3 157 895
Lubelskie (4)	231 600 000	231 600 000	12 269 764
Podkarpackie (6)	185 200 000	185 200 000	11 253 892
Podlaskie (9)	215 000 000	192 800 000	7 306 258
Lubuskie (6)	243 300 000	240 650 000	35 397 071
Świętokrzyskie (4)	138 000 000	138 000 000	16 109 353
Kuj-Pom (8)	378 860 000	378 860 000	66 857 646
Warmińsko-Mazurskie (4)	159 500 000	159 500 000	28 147 057
Mazowieckie (3)	167 000 000	167 000 000	44 686 274
Cały kraj (2)	130 000 000	130 000 000	25 753 216
Suma (94, 320 części)	4 835 480 080	4 755 770 080	665 309 104

Źródło: opracowanie własne.

Od momentu wydania poprzedniej edycji Raportu ogłoszono kolejnych 16 przetargów, podzielonych łącznie na 70 części. Nowe przetargi ogłoszono w regionach: małopolskim (3 przetargi), dolnośląskim, świętokrzyskim, kujawsko-pomorskim (po 2), łódzkim, wielkopolskim, podkarpackim, podlaskim, lubuskim, warmińsko-mazurskim, mazowieckim (po 1). Wartość kapitału pożyczkowego i prawa opcji udostępnionego w ramach ogłoszonych przetargów wzrósł o 1 007 040 000 zł, a więc praktycznie o taką samą kwotę jak w latach 2017 – 2018. łączna wartość minimalnego wkładu pośredników finansowych zwiększyła się o 135 505 521 zł, tj. o niemal 30 mln zł mniej niż rok wcześniej.

Tabela nr 17. Przetargi ogłoszone w ujęciu przedmiotowym.

Przedmiot pożyczki	Kapitał (w zł)	Prawo Opcji (w zł)	Min. wkład pośrednika (w zł)
Pożyczka dla MŚP (67)	3 580 880 080,00	3 548 270 080,00	530 870 129,20
Turystyka (3)	110 000 000,00	110 000 000,00	3 157 894,74
Innowacje (3)	136 000 000,00	136 000 000,00	17 508 150,25
Rewitalizacja (2)	180 000 000,00	180 000 000,00	11 489 361,64
Termomodernizacja (14)	578 600 000,00	548 500 000,00	56 637 448,84
OZE (3)	120 000 000,00	103 000 000,00	19 892 903,42
Upowszechnianie int. (2)	130 000 000,00	130 000 000,00	25 753 216,25
Suma (94, 320 części)	4 835 480 080,00	4 755 770 080,00	665 309 104,33

Źródło: opracowanie własne.

Oczywiście sumaryczne wartości są tożsame z tymi zobrazowanymi przy klasyfikacji regionalnej. Warto przypomnieć ze względów metodologicznych to,

że kategoria „Pożyczka dla MŚP” obejmuje także projekty z zakresu rynku pracy. Wartość środków ulokowanych w poszczególnych kategoriach jest determinowana pierwotną wartością alokacji. W porównaniu do poprzedniego Raportu ogłoszono kolejnych 13 przetargów w obszarze klasycznych pożyczek wspierających rozwój przedsiębiorczości (inwestycje, rynek pracy), 2 dotyczące rewitalizacji i 1 rewitalizacji.

Kolejne dwie tabele pokazują dane dotyczące rozstrzygniętych przetargów odpowiednio w ujęciu regionalnym i przedmiotowym.

Tabela nr 18. Przetargi rozstrzygnięte w ujęciu regionalnym.

Województwo	Kapitał (w zł)	Prawo Opcji (w zł)	Min. wkład pośrednika (w zł)
Pomorskie (4)	230 000 000	230 000 000	28 266 254
Małopolskie (5)	335 000 000	335 000 000	30 791 960
Wielkopolskie (5)	735 500 000	735 500 000	129 794 116
Opolskie (5)	153 720 000	136 860 000	30 627 260
Łódzkie (6)	422 000 000	422 000 000	69 740 151
Dolnośląskie (5)	351 200 000	351 200 000	37 555 554
PW (3)	110 000 000	110 000 000	3 157 895
Zachodniopomorskie (5)	232 800 000	211 800 000	45 206 671
Lubelskie (4)	231 600 000	231 600 000	12 269 764
Podkarpackie (5)	178 700 000	178 700 000	10 888 892
Podlaskie (7)	198 600 000	180 500 000	5 367 776
Lubuskie (3)	129 300 000	126 650 000	22 888 120
Kujawsk-Pomorskie (7)	363 815 000	363 815 000	64 202 646
Świętokrzyskie (2)	56 000 000	56 000 000	9 967 312
Warmińsko-Mazurskie (4)	159 500 000	159 500 000	28 147 057
Mazowieckie (2)	140 000 000	140 000 000	35 686 274
Cały Kraj (2)	130 000 000	130 000 000	25 753 216
Suma (74, 250 części)	4 157 735 000	4 099 125 000	590 310 916

Źródło: opracowanie własne.

Różnica pomiędzy liczbą ogłoszonych, a rozstrzygniętych przetargów wynosi, podobnie jak rok temu, 20. Nie oznacza to, że taka liczba postępowań oczekuje na rozstrzygnięcie. Od początku uruchomienia przetargów 17 postępowań zostało unieważnionych w całości. Tym samym, obecnie na rozstrzygnięcie czekają 3 przetargi.

Od momentu wydania poprzedniej edycji Raportu rozstrzygnięto, identycznie jak rok wcześniej, 16 przetargów, podzielonych na 90 części. W podziale na województwa wygląda to następująco: Kujawsko-Pomorskie (3 przetargi) Małopolskie, Wielkopolskie, Podlaskie (po 2), Łódzkie, Dolnośląskie, Zachodniopomorskie, Lubelskie, Podkarpackie, Warmińsko-Mazurskie, obszar całego kraju (po 1). Mówimy o łącznej wartości kapitału pożyczkowego i prawa opcji w wysokości 1 213 540 000 zł. Minimalny wkład własny pośredników wzrósł o 177 723 392 zł. W ujęciu rocznym wartość kapitału pożyczkowego będącego przedmiotem przetargów wzrosła o ok. 250 mln zł. Pamiętać jednak należy o tym, że powyższe kwoty nie wpłynęły w całości w badanym okresie na rynek. Wynika to

z dwóch powodów. Po pierwsze powyższe dane zawierają w sobie wartość unieważnionych części poszczególnych przetargów (jednak powyższe zestawienie nie obejmuje przetargów unieważnionych w całości). Po drugie od momentu rozstrzygnięcia przetargu po wypłatę całości środków mija określony czas – podpisanie umowy, transzowanie środków. Dokładne dane dotyczące tego jak wiele środków faktycznie wpłynęło do obiegu finansowego zostaną przedstawione w dalszej części Raportu.

Tabela nr 19. Przetargi rozstrzygnięte w ujęciu przedmiotowym.

Przedmiot pożyczki	Kapitał (w zł)	Prawo Opcji (w zł)	Min. wkład pośrednika (w zł)
Pożyczki dla MŚP (56)	3 317 135 000	3 288 625 000	499 412 631
Turystyka (3)	110 000 000	110 000 000	3 157 895
Innowacje (3)	136 000 000	136 000 000	17 508 150
Termomodernizacja (10)	464 600 000	434 500 000	44 479 024
Dostęp do Internetu (2)	130 000 000	130 000 000	25 753 216
Suma (74, 250 części)	4 157 735 000	4 099 125 000	590 310 916

Źródło: opracowanie własne.

W kategorii „pożyczki dla MŚP” rozstrzygnięto kolejnych 13 przetargów. To o 1 mniej, niż w poprzednio badanym okresie. Dominacja tej kategorii jest oczywista biorąc pod uwagę wartość alokacji środków na ten cel.

W ciągu roku sytuacja w zakresie kryteriów wyboru ofert nie zmieniła się. Nadal możemy podzielić je na dwa rodzaje: cenowe (40%, 50% lub 60% punktów decydujących o wyborze oferty) oraz jakościowe. Tabela nr 20 obrazuje to jakie kryteria jakościowe są stosowane przez Zamawiających i jak często.

Tabela nr 20. Kryteria jakościowe stosowane w przetargach na wybór pośredników finansowych.

Lp.	Kryterium	Ilość przetargów
1	Dodatkowy Wkład Własny Pośrednika	63
2	Długość Okresu Budowy Portfela	59
3	Wskaźnik "Liczba Wspartych Przedsiębiorstw"	13
4	Zasięg terytorialny sieci dystrybucji	44
5	Preferencje dotyczące rodzaju Inwestycji	8
6	Solidność i wiarygodność założeń metodyki w celu identyfikacji i oceny Odbiorców Ostatecznych oraz organizacja kontroli realizacji zamówienia	16
7	Inwestycje dodatkowe	4
8	Liczba Jednostkowych Pożyczek udzielonych w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku	3
9	Współpraca z ośrodkami badawczymi	1
10	Dodatkowe doświadczenie osób oddelegowanych do realizacji Zamówienia	5
11	Termin wypłaty środków do Ostatecznych Odbiorców	5
12	Preferowane zabezpieczenie spłaty pożyczki	2
13	Dodatkowe doświadczenie do realizacji zamówienia	3

Źródło: opracowanie własne.

Tabela nr 20. ciąg dalszy.

Lp.	Kryterium	Ilość przetargów
14	Deklarowany poziom realizacji wskaźnika Ilość zmodernizowanych energetycznie budynków	1
15	Realizacja wskaźników	3
16	Pożyczki dla Startup'ów	1

Źródło: opracowanie własne.

Sytuacja w omawianym obszarze nie zmienia się. Premiowane jest możliwie szybkie przekazywanie środków przedsiębiorców z jak największym wkładem własnym pośrednika finansowego. Warto w tym miejscu poczynić uwagę na temat konkurencji pomiędzy funduszami, którą zaostrzył przetargowy system wyboru pośredników. Chodzi tu zarówno o obszar cenowy, jak i jakościowy. Konkurencja jest czynnikiem co do zasady pozytywnym, wymusza podnoszenie jakości świadczonych usług. Przy czym już na wstępie (warunki formalne – kryterium doświadczenia i potencjału ekonomicznego) ok. połowa funduszy może ubiegać się o kapitał tylko w drodze zawązania konsorcjum. Kwestia narastającego problemu z zapewnieniem przez fundusze wkładów własnych do instrumentów zostanie poruszona w dalszej części Raportu.

Trzeba pamiętać o tym, że przy spełnieniu pewnych warunków możliwe jest to, aby wynagrodzenie pośredników finansowych było wyższe od tego, jakie (maksymalna stawka) co do zasady określa Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku ustanawiające wspólne przepisy dotyczące EFRR, EFS, FS, EFRROW oraz EFMiR. Jednak limity wynagrodzeń (środki przeznaczone na realizację zamówienia) wyznaczone przez Zamawiających nie przekraczają limitu określonego w przywołanym rozporządzeniu i w odpowiednim akcie delegowanym. W praktyce, co do zasady pośrednicy mogą liczyć na wynagrodzenie w wysokości 8% wartości zamówienia przez cały okres trwania umowy, a środki te są wypłacane stopniowo wraz z postępowaniem akcyjnym pożyczkowym i spłatami pożyczek. Co ważne i pozytywne rozliczanie wydatków ma charakter ryczałtowy.

Przytłaczająca większość postępowań przetargowych wymaga od pośredników finansowych wniesienia wkładu własnego do instrumentu finansowego. Sytuację w tym zakresie obrazuje tabela nr 21.

Tabela nr 21. Wymogi dotyczące wkładu własnego pośredników finansowych w postępowaniach przetargowych (wartości średnie).

Wymagany ogółem	Wymagany punktowany	Wkład zwycięzcy punktowany
11,27%	11,48%	15,84%

Źródło: opracowanie własne.

Od momentu wydania poprzedniej edycji Raportu średnia wartość wymaganego wkładu własnego pośrednika ogółem spadła o 0,06 p.p., w przypadku wkładu punktowanego wartość nie zmieniła się, natomiast średni wkład zwycięzcy przetargu obniżył się o 0,5 p.p. Problem polegający na tym, że potencjalni pośrednicy finansowi mieli ograniczone możliwości w zakresie zapewnienia

wkładu własnego do instrumentu był obecny już w 2018 roku, pogłębił się w kolejnych 12 miesiącach. Widać to w przedstawionej powyżej informacji dotyczącej zadeklarowanego wkładu zwycięzców postępowań. Spadek miał wymiar podobny do tego, jaki został odnotowany rok wcześniej – niemniej jednak pośrednicy finansowi są w jeszcze mniejszym stopniu skłonni do angażowania swoich środków ponad wymagane minimum. Element konkurencji jest nadal mocno zachowany, różnica pomiędzy średnim wkładem zwycięzcy a wymaganym wkładem punktowanym wynosi 4,36 p.p. (rok wcześniej 4,86 p.p., w jeszcze poprzednim roku 6,4 p.p.).

Wymogi w zakresie wkładu własnego pośredników stanowią jedną z głównych barier we wdrażaniu instrumentów pożyczkowych. Już w poprzednich latach sygnalizowaliśmy to, że liczba oferentów spada i trend ten nie został zahamowany. Pozytywnie należy ocenić tworzenie przez niektóre regionalne fundusze rozwoju linii finansowych przeznaczonych na finansowanie wkładu finansowego pośredników do instrumentów zwrotnych.

W postępowaniach przetargowych Oferenci bardzo często deklarują przekazanie przedsiębiorcom kapitału pożyczkowego w czasie krótszym od maksymalnego, wymaganego w dokumentacji przetargowej. Wynika to z faktu, że deklarowana Długość Okresu Budowy Portfela (określony umową okres czasu w jakim pośrednik finansowy musi rozdysponować określoną ilość i wartość pożyczek) jest zazwyczaj punktowanym kryterium. W dotychczas ogłoszonych przetargach średnia wymagana Długość Okresu Budowy Portfela wynosi 25 miesięcy (o miesiąc mniej niż rok wcześniej), jednak gdy omawiany wskaźnik jest punktowany mówimy już o 24 miesiącach, a średnia deklarowana Długość Okresu Budowy Portfela zwycięzcy przetargu wynosi 17 miesięcy (o miesiąc więcej, niż rok wcześniej). Pośrednicy finansowi z optymizmem podchodzą więc do swoich działań i są przekonani o tym, że uda im się zrealizować projekt pożyczkowy o ponad pół roku szybciej, niż wymaga tego Zamawiający.

Co do zasady pośrednicy mogą liczyć na wynagrodzenie w wysokości 8% wartości zamówienia przez cały okres trwania umowy. Przepisy pozwalają jednak na to, aby wynagrodzenie było wyższe, o ile wyboru dokonano w trybie konkurencyjnym. Tabela nr 22 obrazuje przetargi w których wynagrodzenie żądane przez oferenta, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza, jest wyższe od oferowanego przez Zamawiającego.

Tabela nr 22. Zestawienie wynagrodzeń pośredników wyższych od oferty Zamawiającego (kwoty z uwzględnieniem prawa opcji).

6. Dotychczasowe doświadczenia z wdrażania instrumentów finansowych...

Województwo	Data otwarcia	Przedmiot	Część	Propozycja Zamawiającego (w zł)	Wartość oferty (w zł)
Pomorskie	17.05.17	Mikropożyczka/Pożyczka rozwojowa	I	6 480 000	7 668 000
Małopolskie	19.06.17	Pożyczka dla startupów, poż. stand.	I	2 080 000	2 170 540
			III	3 200 000	3 351 600
			IV	1 920 000	2 179 800
Opolskie	28.06.17	Pożyczki/poręczenia	II	3 520 000	4 180 000
			V	1 280 000	1 568 000
Podkarpackie	18.08.17	Pożyczka standardowa	I	2 560 000	3 360 000
Zachodniopomorskie	04.09.17	Mikropożyczka	I	1 000 000	1 047 900
			II	500 000	837 900
Podkarpackie	14.09.17	Pożyczka standardowa		1 280 000	1 536 000
Pomorskie	26.09.17	Innowacje		9 600 000	12 468 000
Małopolskie	16.10.17	Efektywność energetyczna	I	5 120 000	6 913 280
Opolskie	07.11.17	Mikropożyczka		1 458 000	2 133 658
Kujawsko-Pomorskie	07.11.17	Innowacje	I	2 880 000	5 850 000
Łódzkie	21.11.17	Termomodernizacja	I	8 000 000	10 000 000
Podlaskie	04.01.18	Termomodernizacja	II	1 944 000	2 908 710
Mazowieckie	20.12.17	Pożyczka mała/poż duża	VI	3 200 000	3 318 000
			III	2 400 000	2 488 500
			VI	4 800 000	6 300 000
Świętokrzyskie	02.02.18	Pożyczka dla startupów, poż. stand.	III	1 280 000	1 680 000
Dolnośląskie	11.01.19	Termomodernizacja		8 000 000	16 900 000
	07.02.18	Efektywność energetyczna	I	5 440 000	10 470 000
Lubelskie	09.04.18	Pożyczka dla MSP	I	3 840 000	5 280 000
			II	2 280 000	3 240 000
Podkarpackie	22.05.18	Pożyczka dla MSP		1 340 000	2 412 000
Podkarpackie	19.06.18	Pożyczka dla MSP	I	2 880 000	4 140 000
			II	2 560 000	3 360 000
			IV	1 920 000	2 160 000
			IX	960 000	1 440 000
Podlaskie	06.08.18	Pożyczka dla MSP	II	1 600 000	2 400 000
Małopolskie	25.07.18	Pożyczka dla MSP	V	1 600 000	2 520 000
			VI	1 920 000	2 016 000
			IX	4 800 000	6 930 000
Opolskie	10.08.18	Pożyczka dla MSP	II	1 600 000	3 340 000
Zachodniopomorskie	04.10.18	Pożyczka dla MSP		160 000	224 000
Zachodniopomorskie	12.10.18	Pożyczka dla MSP	II	600 000	1 080 000
Lubuskie	19.10.18	Pożyczka dla MSP	VIII	960 000	1 240 800
			IX	800 000	1 760 000
Pomorskie	04.12.18	Pożyczka dla MSP	I	1 280 000	1 440 000
			II	1 920 000	3 720 000
Łódzkie	17.12.18	Pożyczka dla MSP	I	3 840 000	5 760 000
			III	2 560 000	3 840 000
			IV	1 920 000	2 400 000
Wielkopolskie	04.02.19	Pożyczka dla MSP	III	2 400 000	3 450 000
Warm-Maz	2019-02-12	Pożyczka dla MSP	I	1 600 000	1 960 000
			II	1 920 000	2 136 000
			III	2 000 080	2 340 000

6. Dotychczasowe doświadczenia z wdrażania instrumentów finansowych...

Województwo	Data otwarcia	Przedmiot	Część	Propozycja Zamawiającego (w zł)	Wartość oferty (w zł)
Łódzkie	2019-02-05	Pożyczka dla MSP	IV	2 240 000	3 287 200
			VI	1 600 000	2 400 000
			VII	1 520 000	1 805 000
			IX	1 280 000	1 870 000
			XII	1 120 000	1 524 600
Kujawsko-Pomorskie	2019-05-16	Pożyczka dla MSP	I	1 400 000	1 470 000
Zachodniopomorskie	2019-05-13	Pożyczka dla MSP	I	400 000	459 600
			VII	2 080 000	2 400 000
			VIII	2 912 000	3 127 600
			IX	3 774 000	4 129 200
			X	4 160 000	4 360 000
Podlaskie	2019-06-25	Pożyczka dla MSP	XI	6 240 000	6 540 000
			I	1 600 000	2 000 000
			II	1 600 000	2 000 000
Lubelskie	2019-06-14	Pożyczka dla MSP	III	1 280 000	1 584 000
			I	2 880 000	4 320 000
			II	2 560 000	3 840 000
Mazowieckie	2019-08-19	Pożyczka dla MŚP	III	2 240 000	3 220 000
			IV	1 920 000	2 700 000
			V	1 600 000	2 400 000
			VI	1 280 000	2 480 000
			I	3 200 000	4 662 000
			II	2 560 000	3 840 000
Kujawsko-Pomorskie	2019-08-07	Pożyczka dla MŚP	IV	3 264 000	4 055 520
			I	11 206 400	16 192 000
			II	8 160 000	9 690 000
Łódzkie	2019-08-13	Pożyczka dla MŚP	IV	3 264 000	4 055 520
			I	3 840 000	5 712 000
			II	3 200 000	4 360 000
			III	2 560 000	3 756 800
Małopolskie	2019-10-07	Termomodernizacja	V	1 280 000	1 920 000
			I	2 560 000	4 224 000
Wielkopolskie	2019-30-10	Pożyczka dla MŚP	I	4 800 000	4 983 000
			III	2 400 000	2 970 000
Dolnośląskie	2019-09-30	Pożyczka dla MŚP	I	800 000	930 000
Warm-Maz	2019-12-30	Pożyczka dla MŚP	II	400 000	660 000
			III	480 000	848 000
Małopolskie	2019-12-20	Pożyczka dla MŚP	I	960 000	1 209 600
			II	1 280 000	1 612 800
Kujawsko-Pomorskie	2020-01-13	Pożyczka dla MŚP	I	400 000	480 000
			II	800 000	900 000
			IV	1 600 000	1 596 800
Podkarpackie	2019-12-02	Pożyczka dla MŚP	I	700 000	980 000
			II	600 000	780 000
			III	440 000	561 000
			IV	400 000	500 000
			V	360 000	504 000
			VI	300 000	450 000
Suma				228 878 480	312 373 408

Źródło: opracowanie własne.

Od momentu wydania poprzedniej edycji Raportu przytoczoną możliwość zastosowania wyższego wynagrodzenia zastosowano w przypadku 46 części rozstrzygniętych przetargów, a więc w 51,11% wszystkich. Czyli w ponad połowie przypadków wynagrodzenie przekazywane pośrednikom było wyższe od pierwotnie przewidywanego. Biorąc pod uwagę wszystkie dotychczas rozstrzygnięte przetargi wskaźnik ten wynosi 34,4%. Pokazuje to, że w ostatnim okresie pośrednicy finansowi w swoich ofertach zaczęli zwiększać swoje wymagania w zakresie wynagrodzenia.

Najważniejszym kryterium przy wyborze pośredników finansowych jest *de facto* cena. Także w tym zakresie PZFP prowadzi szczegółowe analizy. Tabela nr 23 pokazuje rozkład procentowy składanych ofert w zakresie ceny, wzięto pod uwagę wszystkie złożone oferty w każdej z otwartych części.

Tabela nr 23. Rozkład procentowy składanych ofert w zakresie ceny.

Przedziały	Udział
1-6%	7,63%
6,01-8%	34,35%
8,01-10%	14,75%
10,01-15%	31,29%
15,01-20%	9,92%
20% i więcej	2,03%
Średnia wartość złożonej oferty	10,16%

Źródło: opracowanie własne.

Powyższe zestawienie dowodzi tego o czym wspomniano – w ostatnim okresie oferenci zaczęli żądać wyższego wynagrodzenia za wdrażania instrumentów pożyczkowych. Średnia wartość złożonej oferty wzrosła o 0,31 p.p. co ciekawie częstotliwość występowania ofert z przedziału 10,01-15% już niemal dorównała tej z przedziału 6,01-8%. Wzrósł także odsetek ofert droższych, tych z przedziału 15,01-20%. To już kolejny rok (po 2018) w którym determinacji w zdobyciu kapitału pożyczkowego towarzyszy wzrost wymagań cenowych. Jest on tym bardziej zrozumiały, że konkurencja mogłaby być większa gdyby nie m.in. wyśrubowane wymagania dotyczące wkładu własnego pośredników finansowych do instrumentu.

Poniżej przedstawiono rozkład procentowy zwycięskich ofert w zakresie ceny, wzięto pod uwagę wszystkie zwycięskie (uznane za najkorzystniejsze oferty).

Tabela nr 24. Rozkład procentowy zwycięskich ofert w zakresie ceny.

Przedziały	Udział
1-6%	14,13%
6,01-8%	38,74%
8,01-10%	15,70%
10,01-15%	25,65%
15,01-20%	5,75%
20% i więcej	0,00%
Średnia wartość zwycięskiej oferty	9,07%

Źródło: opracowanie własne.

W ślad za wyższymi pod względem cenowym składanymi ofertami idą wyższe wynagrodzenia w zawieranych przez zamawiających umowach z pośrednikami finansowymi. Średnia wartość zwycięskiej oferty wzrosła w ciągu roku o 0,43 p.p. i przekroczona została granica 9%. Choć nadal dominują wygrane z przedziału 6,01-8% to jego udział procentowy spadł o 10,87 p.p.. Jednocześnie wyraźnie wzrósł, bo aż o 11,7 p.p., udział zwycięskich ofert z przedziału 10,01-15%. Widać wyraźnie to, że pośrednicy finansowi w 2019 roku nie byli (podobnie rok wcześniej) na pozyskanie kapitału finansowego za wszelką cenę.

Tabela nr 25 pokazuje jednak to, że o ile kryterium ceny jest najważniejsze to jednak zaoferowanie najniższej ceny nie zawsze jest gwarancją sukcesu przetargowego.

Tabela nr 25. Zestawienie wynagrodzeń pośredników w przetargach gdzie zwycięzca nie złożył najtańszej oferty (kwoty z uwzględnieniem prawa opcji).

Województwo	Data otwarcia	Przedmiot	Część	Najtańsza oferta (w zł)	Zwycięska oferta (w zł)
Pomorskie	17.05.17	Mikropożyczka, poż. rozw.	III	2 870 400	3 360 000
Małopolskie	19.06.17	Pożyczka dla startupów, poż. stand.	I	2 047 500	2 178 540
			III	3 150 000	3 351 600
			IV	1 896 000	2 179 800
Wielkopolska	28.06.17	Mikropożyczka, pożyczka rozwojowa	II	3 190 000	3 410 000
Opolskie	28.06.18	Pożyczki/Poręczenia	II	3 722 400	4 180 000
Dolnośląskie	30.06.17	Pożyczka rozwojowa	I	990 000	1 200 000
			IV	2 800 000	3 156 000
Kujawsko-Pomorskie	06.11.17	Pożyczka dla MŚP	II	1 228 000	1 386 000
Warmińsko-Mazurskie	18.12.17	Pożyczka dla MŚP	II	1 116 800	1 259 200
Mazowieckie	20.12.17	Pożyczka mała/Pożyczka duża	VII	3 192 000	3 318 000
Dolnośląskie	07.02.18	Efektywność energetyczna	I	10 200 000	10 470 000
Podkarpackie	19.06.18	Pożyczka dla MŚP	IX	1 080 000	1 440 000
Wielkopolska	06.08.18	Pożyczka dla MŚP	VI	2 198 000	2 240 000
Podlaskie	2019-06-25	Pożyczka dla MŚP	II	1 580 000	2 000 000
Łódzkie	2019-08-13	Pożyczka dla MŚP	III	3 452 800	3 756 800
Wielkopolska	30.10.19	Pożyczka dla MŚP	III	2 520 000	2 970 000
Dolnośląskie	2019-09-30	Pożyczka dla MŚP	I	290 000	930 000
Podkarpacki	2019-12-02	Pożyczka dla MŚP	I	787 500	980 000
			III	550 000	561 000
			V	467 640	504 000
Suma				49 329 040	54 830 940

Źródło: opracowanie własne.

Już w 16 przetargach (21 częściach) zaoferowanie najniższej ceny nie skutkowało zwycięstwem w danym postępowaniu. Rok wcześniej było to odpowiednio 11 i 14. Przykładając jednak przedstawione liczby do ogółu rozstrzygniętych przetargów widać wyraźnie to, że zdecydowanie najważniejsze znaczenie ma kryterium cenowe.

Tabela nr 26 zawiera zestawienie środków przeznaczonych przez Zamawiających na wynagrodzenie pośredników oraz wynagrodzeń dla podmiotów, których oferta została uznana za najkorzystniejszą, na czerwono oznaczono części unieważnione. Uwzględniono te przetargi w których wynagrodzenie jest określone jako pula środków na cały okres trwania umowy.

Tabela nr 26. Zestawienie wynagrodzeń pośredników – proponowanych przez Zamawiających i zwyciężskich oferentów.

Województwo	Data otwarcia	Przedmiot	Część	Propozycja Zamawiającego (w zł)	Wartość oferty (w zł)
Pomorskie	17.05.17	Mikropożyczka, poż. rozw.	I	6 480 000	7 668 000
			II	5 400 000	2 998 000
			III	4 320 000	3 360 000
Małopolskie	19.06.17	Pożyczka dla startupów, poż. stand.	I	2 080 000	2 170 540
			II	1 280 000	831 600
			III	3 200 000	3 351 600
			IV	1 920 000	2 179 800
			V	1 600 000	1 575 000
Wielkopolska	28.06.17	Mikropożyczka, pożyczka rozwojowa	I	5 920 000	5 005 000
			II	4 240 000	3 410 000
			III	3 400 000	2 984 000
			IV	2 720 000	2 400 000
			V	1 720 000	1 580 000
			VI	1 380 000	1 200 000
			VII	1 040 000	897 600
Opolskie	28.06.17	Poż/por.	I	2 240 000	2 231 600
			II	3 520 000	4 180 000
			III	1 600 000	1 596 000
			IV	3 840 000	3 816 000
			V	1 280 000	1 568 000
Łódzkie	28.06.17	Poż.:inw.-obr., inw., mikrop. Inw.-obr.	I	1 440 000	1 275 200
			II	3 000 000	2 033 200
			III	4 320 000	3 769 200
			IV		
			V	1 440 000	1 166 400
Dolnośląskie	30.06.17	Pożyczka rozwojowa	I	1 600 000	1 200 000
			II	2 400 000	1 788 000
			III	3 200 000	2 544 000
			IV	3 200 000	3 156 000
			V	4 000 000	3 750 000
Opolskie	12.07.17	Poż/por.	I	1 600 000	1 400 000
			II	2 240 000	1 960 000
			III	320 000	318 000
Zachodniopomorskie	26.07.17	Mikropożyczka, poż. obr.-inw., poż. Inw.	I	4 160 000	3 078 400
			II	3 200 000	2 996 800
			III	2 280 000	1 365 000
			IV	1 600 000	1 344 600
			V		

Tabela nr 26. ciąg dalszy.

Województwo	Data otwarcia	Przedmiot	Część	Propozycja Zamawiającego (w zł)	Wartość oferty (w zł)
Lubelskie	09.08.17	Pożyczka mała, pożyczka duża	I		
			II	3 360 000	3 024 000
			III		
			IV	1 440 000	1 404 000
Podkarpackie	18.08.17	Pożyczka standardowa	I	2 560 000	3 360 000
			II	2 240 000	1 960 000
			III	1 920 000	1 680 000
			IV		
Pomorskie	22.08.17	Pożyczka inwestycyjna i profilowana	I	5 920 000	5 172 600
			II	3 680 000	3 436 200
Podlaskie	28.08.18	Pożyczka inwestycyjna i rozwojowa	I	1 600 000	1 550 000
			II	1 600 000	1 526 000
			III		
Zachodniopomorskie	04.09.17	Mikropożyczka	I	1 100 000	1 047 900
			II	500 000	837 900
Podkarpackie	14.09.17	Pożyczka standardowa		1 280 000	1 536 000
Lubuskie	19.09.17	Pożyczka mała, pożyczka duża	I	320 000	320 000
			II	480 000	297 000
			III		
			IV	800 000	700 000
			V	1 760 000	1 753 400
			VI	2 240 000	1 554 000
			VII		
Pomorskie	26.09.17	Innowacje		9 600 000	12 468 000
Małopolskie	16.10.17	Efektywność energetyczna	I	5 120 000	6 913 280
			II		
Kujawsko-Pomorskie	25.10.17	Pożyczki/Poręczenia	I	3 672 000	3 672 000
			II		
			III	2 720 000	2 363 000
			IV		
Podlaskie	27.10.17	Termomodernizacja	I	3 200 000	1 308 000
			II	2 304 000	2 292 480
Opolskie	07.11.17	Mikropożyczka		1 458 000	2 133 658
Lubuskie	10.11.17	Mikropożyczka		795 000	488 130
Opolskie	15.11.17	Termomodernizacja		2 560 000	1 069 067
Kujawsko-Pomorskie	07.11.17	Innowacje	I	2 880 000	5 850 000
			II		
			III	1 760 000	1 540 000
			IV		
Kujawsko-Pomorskie	06.11.17	Pożyczka dla MŚP	I	2 001 000	1 575 000
			II	2 000 000	1 386 000
			III	1 200 000	912 000

Tabela nr 26. ciąg dalszy.

Województwo	Data otwarcia	Przedmiot	Część	Propozycja Zamawiającego (w zł)	Wartość oferty (w zł)
Łódzkie	21.11.17	Termomodernizacja	I	8 000 000	10 000 000
			II	4 800 000	3 720 000
Świętokrzyskie	21.10.17	Mikro na start		1 600 000	790 400
Dolnośląskie	04.01.18	Mikropożyczka	I	1 525 000	1 344 322
			II		
			III	760 000	448 594
Warm-Maz	18.12.17	Pożyczka dla MŚP	I	1 920 000	1 672 800
			II	1 280 000	1 259 200
			III	4 800 000	4 734 000
			IV	4 000 000	3 960 000
			V		
			VI	1 600 000	1 194 000
Kujawsko-Pomorskie	29.12.17	Pożyczka dla MŚP		3 196 000	2 097 375
Podlaskie	04.01.18	Termomodernizacja	I		
			II	1 944 000	2 908 710
Lubelskie	07.02.18	Pożyczka dla MŚP		2 232 000	2 232 000
Mazowieckie	20.12.17	Pożyczka mała/pożyczka duża	I	3 200 000	2 730 000
			II		
			III	2 400 000	2 488 500
			IV		
			V	1 280 000	1 260 000
			VI	4 800 000	6 300 000
			VII	3 200 000	3 318 000
Świętokrzyskie	02.02.18	Pożyczka dla MŚP	I	3 200 000	2 796 000
			II	1 920 000	1 555 200
			III	1 280 000	1 680 000
			IV	800 000	795 000
			V	480 000	408 000
Dolnośląskie	07.02.18	Efektywność energetyczna	I	5 440 000	10 470 000
			II		
Podlaskie	20.03.18	Termomodernizacja		3 200 000	2 400 000
Warm-Maz	05.04.18	Pożyczka dla MŚP		2 400 000	1 641 100
Lubelskie	09.04.18	Pożyczka dla MŚP	I	3 840 000	5 280 000
			II	2 280 000	3 240 000
			III	1 920 000	1 800 000
Podkarpackie	22.05.18	Pożyczka dla MŚP		1 340 000	2 412 000
Łódzkie	08.06.18	Pożyczka dla MŚP	I	7 893 000	5 301 000
			II	5 262 000	2 964 000
Podkarpackie	19.06.18	Pożyczka dla MŚP	I	2 880 000	4 140 000
			II	2 560 000	3 360 000
			III		

Tabela nr 26. ciąg dalszy.

Województwo	Data otwarcia	Przedmiot	Część	Propozycja Zamawiającego (w zł)	Wartość oferty (w zł)
Podkarpackie - ciąg dalszy	19.06.18	Pożyczka dla MŚP	IV	1 920 000	2 160 000
			V		
			VI	1 440 000	1 240 200
			VII	1 280 000	1 112 000
			VIII	1 120 000	1 120 000
			IX	960 000	1 440 000
Podlaskie	06.08.18	Pożyczka dla MŚP	I		
			II	1 600 000	2 400 000
			III	1 280 000	1 280 000
Małopolskie	25.07.18	Pożyczka dla MŚP	I		
			II		
			III		
			IV		
			V	1 600 000	2 520 000
			VI	1 920 000	2 016 000
			VII		
			VIII		
			IX	4 800 000	6 930 000
Opolskie	10.08.18	Pożyczka dla MŚP	I		
			II	1 600 000	3 340 000
Wielkopolska	06.08.18	Pożyczka dla MŚP	I		
			II		
			III		
Wielkopolska	06.08.18	Pożyczka dla MŚP	IV		
			V	2 560 000	1 920 000
			VI	2 240 000	2 240 000
			VII		
			VIII	1 120 000	966 000
			IX		
Zachodniopomorskie	04.10.18	Pożyczka dla MŚP		160 000	224 000
Zachodniopomorskie	12.10.18	Pożyczka dla MŚP	II	600 000	1 080 000
Lubuskie	19.10.18	Pożyczka dla MŚP	VIII	960 000	1 240 800
			IX	800 000	1 760 000
Pomorskie	04.12.18	Pożyczka dla MŚP	I	1 280 000	1 440 000
			II	1 920 000	3 720 000
Łódzkie	17.12.18	Pożyczka dla MŚP	I	3 840 000	5 760 000
			II	3 200 000	2 988 000
			III	2 560 000	3 840 000
			IV	1 920 000	2 400 000
			V		
Dolnośląskie	11.01.19	Termomodernizacja		8 000 000	16 900 000

Tabela nr 26. ciąg dalszy.

Województwo	Data otwarcia	Przedmiot	Część	Propozycja Zamawiającego (w zł)	Wartość oferty (w zł)
Wielkopolska	04.02.19	Pożyczka dla MSP	I		
			II		
			III	2 400 000	3 450 000
Warm-Maz	2019-02-12	Pożyczka dla MSP	I	1 600 000	1 960 000
			II	1 920 000	2 136 000
			III	2 000 080	2 340 000
Łódzkie	2019-02-05	Pożyczka dla MŚP	I		
			II		
			III	2 560 000	2 560 000
			IV	2 240 000	3 287 200
			V		
			VI	1 600 000	2 400 000
			VII	1 520 000	1 805 000
			VIII	1 440 000	1 422 000
			IX	1 360 000	1 870 000
			X		
			XI		
			XII	1 120 000	1 524 600
			XIII	1 040 000	757 900
			XIV		
			XV		
Kujawsko-Pomorskie	2019-05-16	Pożyczka dla MŚP	I		
			II	1 400 000	1 470 000
			III		
Podlaskie	2019-06-04	Termomodernizacja	I	2 213 120	1 920 000
			II		
Zachodniopomorskie	2019-05-13	Poż dla MŚP	I	400 000	459 600
			II		
			III		
			IV	1 000 000	800 000
			V		
			VI	1 664 000	1 592 000
			VII	2 080 000	2 400 000
			VIII	2 912 000	3 127 600
			IX	3 774 000	4 129 200
			X	4 160 000	4 360 000
			XI	6 240 000	6 540 000
Podlaskie	2019-06-25	Poż dla MŚP	I	1 600 000	2 000 000
			II	1 600 000	2 000 000
			III	1 280 000	1 584 000
Lubelskie	2019-06-14	Poż dla MŚP	I	2 880 000	4 320 000
			II	2 560 000	3 840 000

Tabela nr 26. ciąg dalszy.

Województwo	Data otwarcia	Przedmiot	Część	Propozycja Zamawiającego (w zł)	Wartość oferty (w zł)
Lubelskie - ciąg dalszy	2019-06-14	Poż dla MŚP	III	2 240 000	3 220 000
			IV	1 920 000	2 700 000
			V	1 600 000	2 400 000
			VI	1 280 000	2 480 000
Mazowieckie	2019-08-19	Pożyczka dla MŚP		3 200 000	4 662 000
Kujawsko-Pomorskie	2019-08-07	Pożyczka dla MŚP	I	11 206 400	16 192 000
			II	8 160 000	9 690 000
			III	3 536 000	3 536 000
			IV	3 264 000	4 055 520
Łódzkie	2019-08-13	Pożyczka dla MŚP	I	3 840 000	5 712 000
			II	3 200 000	4 360 000
			III	2 560 000	3 756 800
			IV	1 920 000	1 680 000
			V	1 280 000	1 920 000
Małopolskie	2019-10-07	Termomodernizacja	I	2 560 000	4 224 000
Wielkopolska	30.10.2019	Pożyczka dla MŚP	I	4 800 000	4 938 000
			II	3 200 000	2 288 000
			III	2 400 000	2 970 000
			IV	3 200 000	2 084 000
			V	1 600 000	942 000
			VI	1 280 000	1 180 000
			VII	960 000	825 600
			VIII	800 000	750 000
			IX	640 000	552 000
Dolnośląskie	2019-09-30	Pożyczka dla MŚP	I	800 000	930 000
			II	1 120 000	900 000
			III	1 600 000	1 494 000
			IV		
			V	2 800 000	2 271 500
			VI		
			VII	4 000 000	3 000 000
			VIII	4 800 000	3 000 000
Warm-Maz	2019-12-30	Pożyczka dla MŚP	I		
			II	400 000	660 000
			III	480 000	848 000
Małopolskie	2019-12-20	Pożyczka dla MŚP	I	960 000	1 209 600
Małopolskie		Pożyczka dla MŚP	II	1 280 000	1 612 800
			III		
Kujawsko-Pomorskie		Pożyczka dla MŚP	I	400 000	480 000
			II	800 000	900 000
			III		
			IV	1 600 000	1 596 800

Tabela nr 26. ciąg dalszy.

Województwo	Data otwarcia	Przedmiot	Część	Propozycja Zamawiającego (w zł)	Wartość oferty (w zł)
Podkarpackie	2019-12-02	Pożyczka dla MŚP	I	700 000	980 000
			II	600 000	780 000
			III	440 000	561 000
			IV	400 000	500 000
			V	360 000	504 000
			VI	300 000	450 000
Suma				474 211 600	513 865 075
Różnica pomiędzy wynagrodzeniem żądanym a oferowanym				39 653 475	

Powyżej przedstawione zestawienie bardzo dobrze obrazuje to, że wymagania cenowe Oferentów rosną. O ile w poprzedniej edycji Raportu różnica sumarycznej wartości zwycięskich ofert i wynagrodzenia oferowanego przez Zamawiających wynosiła nieco ponad 18 mln zł, to obecnie jest to już niemal 40 mln zł. Mamy więc do czynienia z ponad dwukrotnym wzrostem tej wartości. Przypomnijmy, że jeszcze w 2017 roku sytuacja była diametralnie odmienna – wówczas Oferenci żądali wynagrodzenia niższego od oferowanego o 3 674 645 zł. Obecne dane pokazuje to, że fundusze pożyczkowe bardzo dobrze zaadaptowały się do przetargowego systemu wyboru pośredników finansowych, a jednocześnie Zamawiający elastycznie stosuje możliwości prawne w celu dynamicznego wdrażania instrumentów finansowych.

Analizujemy także wynagrodzenia pośredników finansowych pod kątem środków jakie otrzymują oni za jedną udzieloną pożyczkę. Danych w tym zakresie dostarcza tabela 27.

Tabela 27. Wynagrodzenia pośredników za jedną udzieloną pożyczkę.

Wynagrodzenie za 1. udzieloną pożyczkę ogółem	
Przedziały (zł)	Udział proc./Średnia
1-5000	1,53%
5001-10000	21,02%
10001-20000	22,56%
20001-30000	14,35%
30001-40000	10,25%
40001-50000	9,74%
50001-60000	5,12%
60001-70000	2,56%
70001-80000	3,07%
80001-90000	0,51%
90001-100000	2,56%
100001 i więcej	6,66%
Średnia	21 319 zł

Źródło: opracowanie własne.

Średnie wynagrodzenie za jedną udzieloną pożyczkę wynosi 21 319 zł i w ciągu roku wzrosło o 21,08%. Jednak zdecydowanie dominują tutaj przedziały 5001-10000 zł i 10001-20000 zł. Tabela 28 obrazuje natomiast wynagrodzenia za jedną udzieloną pożyczkę z uwzględnieniem rodzaju produktu pożyczkowego.

Tabela 28. Wynagrodzenia pośredników za jedną udzieloną pożyczkę z uwzględnieniem rodzaju produktu pożyczkowego.

Wynagrodzenie za 1. udzieloną pożyczkę – przedmiotowo	
Przedmiot	Średnia
Pożyczki Inwestycyjne (43 przetargi/157cz.)	20 473
Innowacje (4 przetargi/13 cz.)	38 184
Rynek pracy (10 przetargów/13cz.)	7 495
Termomodernizacja (10 przetargów/12cz.)	64 837

Źródło: opracowanie własne.

Nadal zdecydowanie najbardziej atrakcyjnie wynagradzana jest działalność pożyczkowa w obszarach specjalistycznych. Jest to o tyle uzasadnione, że wymaga ona bardziej skomplikowanych działań, a nierzadko także zatrudnienia specjalistów o rzadkich kwalifikacjach. Warto także zauważyć to, że wynagrodzenia za udzielanie „klasycznych” pożyczek (tu nazwane inwestycyjnymi) w ciągu roku zmniejszyły dystans do innowacyjnych i tych z zakresu termomodernizacji.

Nie wszystkie przetargi znajdują rozstrzygnięcie. W całości unieważniono 17 postępowań – wkład Instytucji Zarządzających 510 745 080 zł, Prawo Opcji – 489 645 080 zł, minimalny wkład pośredników – 63 278 496 zł. Ponadto, spośród rozstrzygniętych przetargów unieważnionych zostało 83 części w 34 przetargach – wkład Instytucji Zarządzających 942 970 000 zł, Prawo Opcji – 932 970 000 zł, minimalny wkład pośredników – 138 208 875,73. Głównymi powodami dla których przetargi są unieważniane jest brak ofert lub sytuacja gdy złożone oferty nie spełniają kryteriów (np. postulowane wynagrodzenie jest zbyt wysokie). Podkreślamy to, że wartość rozstrzygniętych przetargów (w naszych zestawieniach nie uwzględniamy przetargów unieważnionych w całości) nie jest równoważna temu ile środków już rozdysponowano formalnie wśród pośredników finansowych. Szczegóły znajdziemy w tabeli nr 29.

Tabela nr 29. Przetargi rozstrzygnięte z uwzględnieniem części unieważnionych.

Przetargi	Wkład IZ	Opcja	Min. wkład pośrednika (w zł)
Rozstrzygnięte	4 157 735 000	4 099 125 000	590 310 916
Unieważnione (w części)	942 970 000	932 970 000	138 208 876
Na rynku	3 214 765 000	3 166 155 000	452 102 040
W tym z lat 2007-2013	175 000 000	175 000 000	334 969 580

Źródło: opracowanie własne.

Należy pamiętać o tym, że znaczna część kapitału pożyczkowego, która była przedmiotem unieważnionych postępowań została przekazana pośrednikom finansowym w trybie udzielenia zamówienia z wolnej ręki. Ponadto, część

środków z puli „rozstrzygnięte” nie trafiło na rynek z powodu niepodpisania umowy przez pośrednika.

3. Analiza wdrażania instrumentów pod kątem kategorii pośredników finansowych

Wielokrotnie podkreślaliśmy to, że to właśnie fundusze pożyczkowe wzięły na siebie praktycznie cały ciężar wdrażania instrumentów pożyczkowych w ramach perspektywy 2014-2020. Inne podmioty stanowią znikomy odsetek pośredników finansowych. Szczegółowych danych dostarcza tabela nr 30.

Tabela nr 30. Kategorie Oferentów startujących w przetargach.

Kategoria	Ilość
Konsorcja (w tym 6 banków spółdzielczych)	43
Banki komercyjne	2
Banki spółdzielcze samodzielnie	6
Fundusze pożyczkowe samodzielnie	51
WFOŚiGW	1
Suma	103

Źródło: opracowanie własne.

W stosunku do tego samego okresu ubiegłego roku wśród oferentów przybyły 3 samodzielnie startujące w przetargach banki spółdzielcze, 13 konsorcjów oraz 6 funduszy pożyczkowych. Biorąc pod uwagę to, że w skład każdego z konsorcjów wchodzi fundusze pożyczkowe otrzymujemy obraz sytuacji w której badane podmioty wdrażają 91,26% produktów pożyczkowych będących przedmiotem postępowań przetargowych.

Z rozstrzygniętych 250 części przetargów 153 (61,2%) zostało wygranych przez 24 oferentów (23,3% wszystkich startujących), pozostali wygrali (jeżeli w ogóle) tylko 1 część, a 5 z przywołanych 24 tylko 2 części. Środki na pożyczki dla przedsiębiorców trafiają przede wszystkim do funduszy doświadczonych, silnych kapitałowo.

Jako Polski Związek Funduszy Pożyczkowych mamy satysfakcję z tego, że aż 137 z 209 (65,55%) rozstrzygniętych części przetargów zostało wygranych przez Członków naszej Organizacji.

4. Wnioski

Praca funduszy pożyczkowych jest nie do przecenienia. Bez niej wdrażanie instrumentów pożyczkowych w ramach obecnej perspektywy finansowej byłoby po prostu niemożliwe. Niestety narasta problem związany z brakiem środków własnych funduszy, które muszą być angażowane do poszczególnych instrumentów. Nadal postępuje polaryzacja badanych podmiotów – fundusze mocne kapitałowo wygrywają kolejne przetargi powiększając swoją przewagę nad mniejszymi podmiotami. Jednocześnie 2019 rok był kolejnym okresem w którym rosła cenowa presja Oferentów na Zamawiających.

Wnioski

Wyniki osiągnięte przez fundusze pożyczkowe w 2019 roku pozwalają z pełną odpowiedzialnością stwierdzić, że badane podmioty, jako całość, osiągnęły sukces. Rekordowe wartości kapitału pożyczkowego oraz sumarycznego wsparcia przekazanego przedsiębiorcom pokazują to, z jakim zaangażowaniem wykonywana jest praca na rzecz rozwoju przedsiębiorczości.

Jakość portfela pożyczkowego nadal stoi na wysokim poziomie. Decyzje pożyczkowe są podejmowane przez fachowe kadry po wnikliwej analizie danego przedsięwzięcia biznesowego. Finansowanie otrzymują przede wszystkim mikroprzedsiębiorstwa, czyli podmioty, które na rynku komercyjnym miałyby trudności z dostępem do kapitału zewnętrznego. Wpisuje się to w zadania postawione przed funduszami.

Praktycznie, zdecydowanie dominują fundusze pożyczkowe, jako podmioty wdrażające instrumenty pożyczkowe w ramach bieżącej perspektywy finansowej UE, na poziomie regionalnych programów operacyjnych. Należy podkreślać to na każdym kroku. Konkurencyjny system aplikowania o kapitał pożyczkowy wymusza dalsze podnoszenie jakości usług. Jednocześnie należy pamiętać o tym, że oferta jest w dużej mierze narzucona przez dysponentów środków, co utrudnia elastyczne reagowanie na dynamicznie zmieniające się przeciw potrzeby rynku.

Podsumowując działalność funduszy pożyczkowych w 2019 roku należy podkreślić, że był to okres w którym badane podmioty udzieliły sektorowi MŚP wsparcia o rekordowej wartości, przekraczającej 1,5 mld zł. Początek 2020 roku to jednak niejako nowe otwarcie – epidemia COVID-19 i podążający za nią kryzys gospodarczy rodzi obawy o popyt na dotychczasowe pożyczki i potencjalnie płynność finansową funduszy, choć ryzyko to mityguje z pewnością nowa oferta dla firm dotkniętych skutkami COVID-19, której dystrybucja odbywać się będzie również przy udziale funduszy pożyczkowych. Przygotowując instrumenty pomocowe dla przedsiębiorstw administracja rządowa i samorządowa powinny korzystać z potencjału i doświadczenia funduszy pożyczkowych. Pierwsze działania pozwalają mieć nadzieję na to, że tak właśnie będzie.

Załączniki

1. Podstawowe dane dotyczące funduszy pożyczkowych według kapitału pożyczkowego (w zł) na tle liczby i wartości udzielonych pożyczek (w zł) oraz średniej wartości pożyczki (w zł) w 2019 roku.

Nazwa Instytucji	Województwo	Siedziba (miejscowość)
Polska Fundacja Przedsiębiorczości	zachodniopomorskie	Szczecin
Fundacja Rozwoju Śląska	opolskie	Opole
Grupa LFR – Lubelska Fundacja Rozwoju	lubelskie	Lublin
Krajowe Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości	świętokrzyskie	Końskie
Kujawsko-pomorski Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o.	kujawsko-pomorskie	Toruń
Fundusz Górnośląski S.A.	śląskie	Katowice
Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	małopolskie	Kraków
Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości Sp. z o.o.	wielkopolskie	Poznań
Łódzka Agencja Rozwoju Regionalnego SA	łódzkie	Łódź
Fundacja na Rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa	mazowieckie	Warszawa
Pomorski Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o.	pomorskie	Gdańsk
Szczeciński Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o.	zachodniopomorskie	Szczecin
Fundusz Pożyczkowy Województwa Świętokrzyskiego Sp. z o.o.	świętokrzyskie	Kielce
Agencja Rozwoju Regionalnego MARR S.A.	podkarpackie	Mielec
Fundacja Agencja Rozwoju Regionalnego w Starachowicach	świętokrzyskie	Starachowice
Działdowska Agencja Rozwoju Spółka Akcyjna	warmińsko-mazurskie	Działdowo
Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie	warmińsko-mazurskie	Olsztyn
Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o.	śląskie	Gliwice
Stowarzyszenie „Centrum Rozwoju Ekonomicznego Pasłęka”	warmińsko-mazurskie	Pasłęk
Mazowiecki Regionalny Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o.	mazowieckie	Warszawa
Podlaska Fundacja Rozwoju Regionalnego	podlaskie	Białystok
Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	lubuskie	Zielona Góra
Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości w Suwałkach	podlaskie	Suwałki
Regionalne Towarzystwo Inwestycyjne Spółka Akcyjna	pomorskie	Dzierżgoń
Dolnośląska Agencja Współpracy Gospodarczej Sp. z o.o.	dolnośląskie	Wrocław
Biłgorajska Agencja Rozwoju Regionalnego SA	lubelskie	Biłgoraj
Stowarzyszenie Ostrowskie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości	wielkopolskie	Ostrów Wielkopolski
Fundacja Kaliski Inkubator Przedsiębiorczości	wielkopolskie	Kalisz
Fundacja Rozwoju Regionu Rabka	małopolskie	Rabka Zdrój
Fundacja Wspomagania Wsi	mazowieckie	Warszawa
Fundacja Rozwoju Regionu Łukta	warmińsko-mazurskie	Łukta
Stowarzyszenie „Samorządowe Centrum Przedsiębiorczości i Rozwoju”	małopolskie	Sucha Beskidzka
Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	podkarpackie	Rzeszów
Fundacja Rozwoju Regionu Pierzchnica	świętokrzyskie	Pierzchnica
Fundacja Wspierania Przedsiębiorczości Regionalnej	warmińsko-mazurskie	Gołdap
Regionalna Izba Gospodarcza	podkarpackie	Stalowa Wola
Ośrodek Promowania i Wspierania Przedsiębiorczości Rolnej	świętokrzyskie	Sandomierz
Koszalińska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	zachodniopomorskie	Koszalin
Fundusz Górnośląski SA – oddział w Katowicach	śląskie	Katowice
Stowarzyszenie Bielskie Centrum Przedsiębiorczości	śląskie	Bielsko-Biała
Fundacja Rozwoju Gminy Żelów	łódzkie	Żelów
„Poręczenia Kredytowe” Sp. z o.o.	mazowieckie	Warszawa

Kapitał pożyczkowy na 31.12.2019		Wartość pożyczek udzielonych w 2019 r.		Liczba pożyczek udzielonych w 2019 r.		Przeciętna wartość pożyczek udzielonych w 2019 r.	
w zł	nr miejsca	w zł	nr miejsca	szt.	nr miejsca	w zł	nr miejsca
390 208 309,42	1	161 020 149,35	1	920	1	175 021,90	24
229 855 221,47	2	98 753 803,96	5	367	7	269 083,93	9
220 375 000,00	3	116 117 360,62	2	694	2	167 316,08	29
211 397 962,58	4	100 833 234,00	4	504	4	200 065,94	18
184 143 784,26	5	113 129 015,24	3	565	3	200 228,35	17
166 728 729,29	6	57 933 737,20	10	172	15	336 824,05	5
154 164 933,00	7	85 573 683,95	6	269	9	318 117,78	6
152 814 149,14	8	64 225 059,90	7	363	8	176 928,54	23
127 229 454,92	9	56 581 000,00	11	251	11	225 422,31	14
123 985 261,66	10	63 254 949,99	8	238	12	265 777,10	10
119 766 381,25	11	59 629 436,79	9	454	5	131 342,37	38
86 093 890,40	12	22 054 000,00	21	22	44	1 002 454,55	3
84 309 245,39	13	39 283 633,53	12	173	14	227 073,03	13
83 710 222,03	14	29 292 726,41	15	163	17	179 709,98	22
77 668 943,44	15	19 332 762,14	24	238	13	81 230,09	50
68 518 370,00	16	27 642 366,27	16	142	19	194 664,55	20
65 678 799,92	17	30 829 081,22	14	122	21	252 697,39	11
64 779 713,20	18	1 050 000,00	54	9	53	116 666,67	40
61 111 488,41	19	27 363 622,21	17	258	10	106 060,55	41
60 848 822,60	20	7 556 799,20	35	51	38	148 172,53	34
55 382 016,94	21	25 377 710,00	19	82	27	309 484,27	7
52 522 236,40	22	18 926 329,59	25	113	24	167 489,64	28
52 189 631,22	23	33 306 947,01	13	71	28	469 111,93	4
50 694 946,27	24	20 567 332,58	22	122	22	168 584,69	27
48 240 000,00	25	24 261 950,00	20	21	45	1 155 330,95	2
45 795 820,89	26	25 855 263,00	18	167	16	154 821,93	32
45 617 535,26	27	13 570 333,33	29	149	18	91 076,06	47
43 101 889,34	28	20 476 987,00	23	124	20	165 136,99	30
41 079 515,00	29	17 787 608,00	26	103	25	172 695,22	25
29 800 000,00	30	16 576 300,00	27	425	6	39 003,06	57
28 382 632,95	31	7 443 258,82	36	47	40	158 367,21	31
27 218 798,51	32	7 947 900,00	33	100	26	79 479,00	52
26 824 739,21	33	16 423 473,70	28	116	23	141 581,67	36
24 416 624,45	34	7 322 166,67	37	49	39	149 431,97	33
24 145 725,53	35	11 449 346,39	31	58	33	197 402,52	19
23 182 751,90	36	7 773 630,00	34	54	35	143 956,11	35
23 180 495,70	37	12 902 680,00	30	61	31	211 519,34	15
22 992 374,89	38	4 287 200,00	41	53	37	80 890,57	51
21 685 786,49	39	2 015 750,00	49	10	52	201 575,00	16
20 354 143,95	40	6 301 000,00	38	66	29	95 469,70	46
17 671 262,56	41	2 127 830,00	47	18	47	118 212,78	39
17 165 420,81	42	3 944 200,00	42	54	36	73 040,74	1

Nazwa Instytucji	Województwo	Siedziba (miejscowość)
Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie	wielkopolskie	Konin
Rudzka Agencja Rozwoju Inwestor Sp. z o.o.	śląskie	Ruda Śląska
Stowarzyszenie Ostrzeszowskie Centrum Przedsiębiorczości	wielkopolskie	Ostrzeszów
Słupskie Stowarzyszenie Innowacji Gospodarczych i Przedsiębiorczości	pomorskie	Słupsk
Fundacja „Puławskie Centrum Przedsiębiorczości”	lubelskie	Puławy
Kaszubski Fundusz Przedsiębiorczości Spółka Akcyjna	pomorskie	Kartuzy
Stowarzyszenie „Radomskie Centrum Przedsiębiorczości”	mazowieckie	Radom
Towarzystwo Rozwoju Powiśla	pomorskie	Malbork
Stowarzyszenie Wspierania Małej Przedsiębiorczości z siedzibą w Dobiegniewie	lubuskie	Dobiegniew
Nidzicka Fundacja Rozwoju „Nida”	warmińsko-mazurskie	Nidzica
Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. (do 02.01.2020r. Bielski Fundusz Projektów Kapitałowych Sp. z o.o.)	śląskie	Bielsko-Biała
Żyrardowskie Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości	mazowieckie	Żyrardów
Centrum Biznesu Małopolski Zachodniej Sp. z o.o.	małopolskie	Oświęcim
Fundacja „Wałbrzych 2000”	dolnośląskie	Wałbrzych
Fundacja Centrum Wspierania Przedsiębiorczości	łódzkie	Poddębice
Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A.	śląskie	Częstochowa
Polskie Towarzystwo Ekonomiczne – oddział W Bydgoszczy	kujawsko-pomorskie	Bydgoszcz
Małopolski Instytut Gospodarczy	podkarpackie	Rzeszów
Stowarzyszenie „Promocja Przedsiębiorczości”	opolskie	Opole

Kapitał pożyczkowy na 31.12.2019		Wartość pożyczek udzielonych w 2019 r.		Liczba pożyczek udzielonych w 2019 r.		Przeciętna wartość pożyczek udzielonych w 2019 r.	
w zł	nr miejsca	w zł	nr miejsca	szt.	nr miejsca	w zł	nr miejsca
15 587 617,08	43	11 011 150,00	32	57	34	193 178,07	21
14 037 187,09	44	2 739 000,00	45	16	49	171 187,50	26
13 672 952,08	45	5 000 000,02	39	20	46	250 000,00	12
12 548 800,78	46	1 630 000,00	51	16	50	101 875,00	43
11 780 376,98	47	3 784 576,00	43	27	42	140 169,48	37
11 047 000,00	48	4 891 560,59	40	64	30	76 430,63	53
10 613 571,01	49	2 629 741,02	46	59	32	44 571,88	56
10 427 879,07	50	3 479 955,00	44	42	41	82 856,07	48
8 378 326,00	51	2 065 036,00	48	25	43	82 601,44	49
5 923 819,68	52	1 557 603,48	52	15	51	103 840,23	42
4 900 000,00	53	1 980 000,00	50	7	55	282 857,14	8
4 569 069,23	54	1 307 570,00	53	18	48	72 642,78	54
2 489 582,01	55	–	–	–	–	–	–
2 449 560,45	56	580 000,00	56	6	56	96 666,67	45
2 287 611,00	57	338 000,00	57	5	57	–	–
1 968 424,94	58	785 500,00	55	8	54	98 187,50	44
1 223 623,66	59	277 000,00	58	4	58	69 250,00	55
1 045 242,00	60	–	–	–	–	–	–
931 549,76	61	–	–	–	–	–	–

2. Udział poszczególnych funduszy pożyczkowych w ogólnej sumie kapitału pożyczkowego, wartości i liczby udzielonych pożyczek na 31.12.2019 r.

Nazwa Instytucji	Województwo	Siedziba (miejscowość)
OGÓLEM		
Polska Fundacja Przedsiębiorczości	zachodniopomorskie	Szczecin
Fundacja Rozwoju Śląska	opolskie	Opole
Grupa LFR – Lubelska Fundacja Rozwoju	lubelskie	Lublin
Krajowe Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości	świętokrzyskie	Końskie
Kujawsko-pomorski Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o.	kujawsko-pomorskie	Toruń
Fundusz Górnośląski S.A.	śląskie	Katowice
Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	małopolskie	Kraków
Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości Sp. z o.o.	wielkopolskie	Poznań
Łódzka Agencja Rozwoju Regionalnego SA	łódzkie	Łódź
Fundacja na Rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa	mazowieckie	Warszawa
Pomorski Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o.	pomorskie	Gdańsk
Szczeciński Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o.	zachodniopomorskie	Szczecin
Fundusz Pożyczkowy Województwa Świętokrzyskiego Sp. z o.o.	świętokrzyskie	Kielce
Agencja Rozwoju Regionalnego MARR S.A.	podkarpackie	Mielec
Fundacja Agencja Rozwoju Regionalnego w Starachowicach	świętokrzyskie	Starachowice
Działdowska Agencja Rozwoju Spółka Akcyjna	warmińsko-mazurskie	Działdowo
Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie	warmińsko-mazurskie	Olsztyn
Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o.	śląskie	Gilwice
Stowarzyszenie „Centrum Rozwoju Ekonomicznego Pasłęka”	warmińsko-mazurskie	Pasłęk
Mazowiecki Regionalny Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o.	mazowieckie	Warszawa
Podlaska Fundacja Rozwoju Regionalnego	podlaskie	Białystok
Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	lubuskie	Zielona Góra
Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości w Suwałkach	podlaskie	Suwałki
Regionalne Towarzystwo Inwestycyjne Spółka Akcyjna	pomorskie	Dzierżgoń
Dolnośląska Agencja Współpracy Gospodarczej Sp. z o.o.	dolnośląskie	Wrocław
Biłgorajska Agencja Rozwoju Regionalnego SA	lubelskie	Biłgoraj
Stowarzyszenie Ostrowskie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości	wielkopolskie	Ostrów Wielkopolski
Fundacja Kaliski Inkubator Przedsiębiorczości	wielkopolskie	Kalisz
Fundacja Rozwoju Regionu Rabka	małopolskie	Rabka Zdrój
Fundacja Wspomagania Wsi	mazowieckie	Warszawa
Fundacja Rozwoju Regionu Łukta	warmińsko-mazurskie	Łukta
Stowarzyszenie „Samorządowe Centrum Przedsiębiorczości i Rozwoju”	małopolskie	Sucha Beskidzka
Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	podkarpackie	Rzeszów
Fundacja Rozwoju Regionu Pierzchnica	świętokrzyskie	Pierzchnica
Fundacja Wspierania Przedsiębiorczości Regionalnej	warmińsko-mazurskie	Gołdap
Regionalna Izba Gospodarcza	podkarpackie	Stalowa Wola
Ośrodek Promowania i Wspierania Przedsiębiorczości Rolnej	świętokrzyskie	Sandomierz
Koszalińska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	zachodniopomorskie	Koszalin
Fundusz Górnośląski SA – oddział w Katowicach	śląskie	Katowice
Stowarzyszenie Bielskie Centrum Przedsiębiorczości	śląskie	Bielsko-Biała
Fundacja Rozwoju Gminy Żelów	łódzkie	Żelów

Kapitał pożyczkowy na 31.12.2019 r.		Wartość pożyczek udzielonych w 2019 r.		Liczba pożyczek udzielonych w 2019 r.	
w zł	%	w zł	%	szk.	%
3 610 915 223,47		1 532 158 310,18		8 427	
390 208 309,42	10,81	161 020 149,35	10,51	920	10,92
229 855 221,47	6,37	98 753 803,96	6,45	367	4,36
220 375 000,00	6,10	116 117 360,62	7,58	694	8,24
211 397 962,58	5,85	100 833 234,00	6,58	504	5,98
184 143 784,26	5,10	113 129 015,24	7,38	565	6,70
166 728 729,29	4,62	57 933 737,20	3,78	172	2,04
154 164 933,00	4,27	85 573 683,95	5,59	269	3,19
152 814 149,14	4,23	64 225 059,90	4,19	363	4,31
127 229 454,92	3,52	56 581 000,00	3,69	251	2,98
123 985 261,66	3,43	63 254 949,99	4,13	238	2,82
119 766 381,25	3,32	59 629 436,79	3,89	454	5,39
86 093 890,40	2,38	22 054 000,00	1,44	22	0,26
84 309 245,39	2,33	39 283 633,53	2,56	173	2,05
83 710 222,03	2,32	29 292 726,41	1,91	163	1,93
77 668 943,44	2,15	19 332 762,14	1,26	238	2,82
68 518 370,00	1,90	27 642 366,27	1,80	142	1,69
65 678 799,92	1,82	30 829 081,22	2,01	122	1,45
64 779 713,20	1,79	1 050 000,00	0,07	9	0,11
61 111 488,41	1,69	27 363 622,21	1,79	258	3,06
60 848 822,60	1,69	7 556 799,20	0,49	51	0,61
55 382 016,94	1,53	25 377 710,00	1,66	82	0,97
52 522 236,40	1,45	18 926 329,59	1,24	113	1,34
52 189 631,22	1,45	33 306 947,01	2,17	71	0,84
50 694 946,27	1,40	20 567 332,58	1,34	122	1,45
48 240 000,00	1,34	24 261 950,00	1,58	21	0,25
45 795 820,89	1,27	25 855 263,00	1,69	167	1,98
45 617 535,26	1,26	13 570 333,33	0,89	149	1,77
43 101 889,34	1,19	20 476 987,00	1,34	124	1,47
41 079 515,00	1,14	17 787 608,00	1,16	103	1,22
29 800 000,00	0,83	16 576 300,00	1,08	425	5,04
28 382 632,95	0,79	7 443 258,82	0,49	47	0,56
27 218 798,51	0,75	7 947 900,00	0,52	100	1,19
26 824 739,21	0,74	16 423 473,70	1,07	116	1,38
24 416 624,45	0,68	7 322 166,67	0,48	49	0,58
24 145 725,53	0,67	11 449 346,39	0,75	58	0,69
23 182 751,90	0,64	7 773 630,00	0,51	54	0,64
23 180 495,70	0,64	12 902 680,00	0,84	61	0,72
22 992 374,89	0,64	4 287 200,00	0,28	53	0,63
21 685 786,49	0,60	2 015 750,00	0,13	10	0,12
20 354 143,95	0,56	6 301 000,00	0,41	66	0,78
17 671 262,56	0,49	2 127 830,00	0,14	18	0,21

Nazwa Instytucji	Województwo	Siedziba (miejscowość)
„Poręczenia Kredytowe” Sp. z o.o.	mazowieckie	Warszawa
Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie	wielkopolskie	Konin
Rudzka Agencja Rozwoju Inwestor Sp. z o.o.	śląskie	Ruda Śląska
Stowarzyszenie Ostrzeszowskie Centrum Przedsiębiorczości	wielkopolskie	Ostrzeszów
Słupskie Stowarzyszenie Innowacji Gospodarczych i Przedsiębiorczości	pomorskie	Słupsk
Fundacja „Puławskie Centrum Przedsiębiorczości”	lubelskie	Puławy
Kaszubski Fundusz Przedsiębiorczości Spółka Akcyjna	pomorskie	Kartuzy
Stowarzyszenie „Radomskie Centrum Przedsiębiorczości”	mazowieckie	Radom
Towarzystwo Rozwoju Powiśla	pomorskie	Malbork
Stowarzyszenie Wspierania Małej Przedsiębiorczości z siedzibą w Dobiegniewie	lubuskie	Dobiegniew
Nidzicka Fundacja Rozwoju „Nida”	warmińsko-mazurskie	Nidzica
Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. (do 02.01.2020r. Bielski Fundusz Projektów Kapitałowych Sp. z o.o.)	śląskie	Bielsko-Biała
Żyrardowskie Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości	mazowieckie	Żyrardów
Centrum Biznesu Małopolski Zachodniej Sp. z o.o.	małopolskie	Oświęcim
Fundacja „Wałbrzych 2000”	dolnośląskie	Wałbrzych
Fundacja Centrum Wspierania Przedsiębiorczości	łódzkie	Poddębice
Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A.	śląskie	Częstochowa
Polskie Towarzystwo Ekonomiczne – oddział W Bydgoszczy	kujawsko-pomorskie	Bydgoszcz
Małopolski Instytut Gospodarczy	podkarpackie	Rzeszów
Stowarzyszenie „Promocja Przedsiębiorczości”	opolskie	Opole

Kapitał pożyczkowy na 31.12.2019 r.		Wartość pożyczek udzielonych w 2019 r.		Liczba pożyczek udzielonych w 2019 r.	
w zł	%	w zł	%	szk.	%
17 165 420,81	0,48	3 944 200,00	0,26	54	0,64
15 587 617,08	0,43	11 011 150,00	0,72	57	0,68
14 037 187,09	0,39	2 739 000,00	0,18	16	0,19
13 672 952,08	0,38	5 000 000,02	0,33	20	0,24
12 548 800,78	0,35	1 630 000,00	0,11	16	0,19
11 780 376,98	0,33	3 784 576,00	0,25	27	0,32
11 047 000,00	0,31	4 891 560,59	0,32	64	0,76
10 613 571,01	0,29	2 629 741,02	0,17	59	0,70
10 427 879,07	0,28	3 479 955,00	0,22	42	0,50
8 378 326,00	0,23	2 065 036,00	0,13	25	0,30
5 923 819,68	0,16	1 557 603,48	0,10	15	0,18
4 900 000,00	0,14	1 980 000,00	0,13	7	0,08
4 569 069,23	0,12	1 307 570,00	0,08	18	0,21
2 489 582,01	0,07	–	0,00	–	0,00
2 449 560,45	0,07	580 000,00	0,04	6	0,07
2 287 611,00	0,06	338 000,00	0,02	5	0,06
1 968 424,94	0,05	785 500,00	0,05	8	0,09
1 223 623,66	0,03	277 000,00	0,02	4	0,05
1 045 242,00	0,03	–	0,00	–	0,00
931 549,76	0,03	–	0,00	–	0,00

3. Aktywność funduszy pożyczkowych – wybrane informacje o funduszach pożyczkowych na 31.12.2019 r.

Nazwa Instytucji	Województwo	Siedziba (miejscowość)
Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A.	śląskie	Częstochowa
Stowarzyszenie „Samorządowe Centrum Przedsiębiorczości i Rozwoju”	małopolskie	Sucha Beskidzka
Żyrardowskie Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości	mazowieckie	Żyrardów
Nidzicka Fundacja Rozwoju „Nida”	warmińsko-mazurskie	Nidzica
Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie	wielkopolskie	Konin
Szczeciński Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o.	zachodniopomorskie	Szczecin
Fundacja Wspomagania Wsi	mazowieckie	Warszawa
Stowarzyszenie Ostrzeszowskie Centrum Przedsiębiorczości	wielkopolskie	Ostrzeszów
Stowarzyszenie „Centrum Rozwoju Ekonomicznego Pasłęka”	warmińsko-mazurskie	Pasłęk
Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	podkarpackie	Rzeszów
Pomorski Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o.	pomorskie	Gdańsk
Biłgorajska Agencja Rozwoju Regionalnego SA	lubelskie	Biłgoraj
Centrum Biznesu Małopolski Zachodniej Sp. z o.o.	małopolskie	Oświęcim
Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości Sp. z o.o.	wielkopolskie	Poznań
Fundacja Rozwoju Śląska	opolskie	Opole
Stowarzyszenie Wspierania Małej Przedsiębiorczości z siedzibą w Dobiegniewie	lubuskie	Dobiegniew
Fundacja na Rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa	mazowieckie	Warszawa
Grupa LFR – Lubelska Fundacja Rozwoju	lubelskie	Lublin
Fundacja Kaliski Inkubator Przedsiębiorczości	wielkopolskie	Kalisz
Regionalne Towarzystwo Inwestycyjne Spółka Akcyjna	pomorskie	Dzierżgoń
Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie	warmińsko-mazurskie	Olsztyn
Fundacja Rozwoju Regionu Rabka	małopolskie	Rabka Zdrój
Fundacja Rozwoju Regionu Pierzchnica	świętokrzyskie	Pierzchnica
Podlaska Fundacja Rozwoju Regionalnego	podlaskie	Białystok
Polskie Towarzystwo Ekonomiczne – oddział w Bydgoszczy	kujawsko-pomorskie	Bydgoszcz
Krajowe Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości	świętokrzyskie	Końskie
Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	małopolskie	Kraków
Agencja Rozwoju Regionalnego MARR S.A.	podkarpackie	Mielec
Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	lubuskie	Zielona Góra
Ośrodek Promowania i Wspierania Przedsiębiorczości Rolnej	świętokrzyskie	Sandomierz
Działdowska Agencja Rozwoju Spółka Akcyjna	warmińsko-mazurskie	Działdowo
Regionalna Izba Gospodarcza	podkarpackie	Stalowa Wola
Łódzka Agencja Rozwoju Regionalnego SA	łódzkie	Łódź
Fundusz Górnośląski S.A.	śląskie	Katowice
Fundusz Pożyczkowy Województwa Świętokrzyskiego Sp. z o.o.	świętokrzyskie	Kielce
Fundacja Rozwoju Regionu Łukta	warmińsko-mazurskie	Łukta
Polska Fundacja Przedsiębiorczości	zachodniopomorskie	Szczecin
Stowarzyszenie Ostrowskie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości	wielkopolskie	Ostrów Wielkopolski
Fundacja „Wałbrzych 2000”	dolnośląskie	Wałbrzych
Fundacja Wspierania Przedsiębiorczości Regionalnej	warmińsko-mazurskie	Gołdap
Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości w Suwałkach	podlaskie	Suwałki
Fundacja Rozwoju Gminy Żelów	łódzkie	Żelów

Kapitał pożyczkowy w zł na 31.12.2019 r.	Wartość środków zaangażowanych w pożyczki w zł na 31.12.2019 r.	Wartość środków zaangażowanych w pożyczki/wartość kapitału pożyczkowego na dzień 31.12.2019 r. (w %)
1 968 424,94	1 968 424,94	100,00
27 218 798,51	27 218 798,51	100,00
4 569 069,23	4 506 622,65	98,63
5 923 819,68	5 727 592,43	96,69
15 587 617,08	14 634 758,15	93,89
86 093 890,40	79 696 917,39	92,57
29 800 000,00	26 710 913,82	89,63
13 672 952,08	11 893 445,40	86,99
61 111 488,41	52 503 198,08	85,91
26 824 739,21	23 026 554,90	85,84
119 766 381,25	102 433 232,20	85,53
45 795 820,89	39 099 617,49	85,38
2 489 582,01	2 125 006,89	85,36
152 814 149,14	129 448 805,91	84,71
229 855 221,47	194 100 316,63	84,44
8 378 326,00	7 058 771,89	84,25
123 985 261,66	102 891 757,46	82,99
220 375 000,00	182 116 479,65	82,64
43 101 889,34	35 573 899,95	82,53
50 694 946,27	41 460 585,38	81,78
65 678 799,92	53 374 390,56	81,27
41 079 515,00	33 318 028,00	81,11
24 416 624,45	19 649 845,04	80,48
55 382 016,94	43 953 174,57	79,36
1 223 623,66	970 909,04	79,35
211 397 962,58	163 736 383,71	77,45
154 164 933,00	119 133 683,60	77,28
83 710 222,03	64 466 610,87	77,01
52 522 236,40	39 917 255,90	76,00
23 180 495,70	17 543 247,57	75,68
68 518 370,00	51 624 825,46	75,34
23 182 751,90	17 339 627,37	74,80
127 229 454,92	94 752 906,77	74,47
166 728 729,29	122 374 840,28	73,40
84 309 245,39	61 240 677,06	72,64
28 382 632,95	20 102 056,51	70,83
390 208 309,42	275 708 033,72	70,66
45 617 535,26	32 073 239,50	70,31
2 449 560,45	1 664 801,51	67,96
24 145 725,53	15 987 956,85	66,21
52 189 631,22	33 306 947,01	63,82
17 671 262,56	10 762 538,94	60,90

Nazwa Instytucji	Województwo	Siedziba (miejscowość)
Fundacja Agencja Rozwoju Regionalnego W Starachowicach	świętokrzyskie	Starachowice
Fundacja Centrum Wspierania Przedsiębiorczości	łódzkie	Poddębice
Rudzka Agencja Rozwoju Inwestor Sp. z o.o.	śląskie	Ruda Śląska
Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. (do 02.01.2020r. Bielski Fundusz Projektów Kapitałowych Sp. z o.o.)	śląskie	Bielsko-Biała
Koszalińska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	zachodniopomorskie	Koszalin
Dolnośląska Agencja Współpracy Gospodarczej Sp. z o.o.	dolnośląskie	Wrocław
Fundacja „Puławskie Centrum Przedsiębiorczości”	lubelskie	Puławy
Kujawsko-pomorski Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o.	kujawsko-pomorskie	Toruń
Kaszubski Fundusz Przedsiębiorczości Spółka Akcyjna	pomorskie	Kartuzy
„Poręczenia Kredytowe” Sp. z o.o.	mazowieckie	Warszawa
Stowarzyszenie „Promocja Przedsiębiorczości”	opolskie	Opole
Stowarzyszenie Bielskie Centrum Przedsiębiorczości	śląskie	Bielsko-Biała
Mazowiecki Regionalny Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o.	mazowieckie	Warszawa
Słupskie Stowarzyszenie Innowacji Gospodarczych i Przedsiębiorczości	pomorskie	Słupsk
Stowarzyszenie „Radomskie Centrum Przedsiębiorczości”	mazowieckie	Radom
Towarzystwo Rozwoju Powiśla	pomorskie	Malbork
Fundusz Górnośląski SA – oddział w Katowicach	śląskie	Katowice
Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o.	śląskie	Gliwice
Małopolski Instytut Gospodarczy	podkarpackie	Rzeszów

Kapitał pożyczkowy w zł na 31.12.2019 r.	Wartość środków zaangażowanych w pożyczki w zł na 31.12.2019 r.	Wartość środków zaangażowanych w pożyczki/wartość kapitału pożyczkowego na dzień 31.12.2019 r. (w %)
77 668 943,44	46 205 228,30	59,49
2 287 611,00	1 275 844,00	55,77
14 037 187,09	7 608 316,77	54,20
4 900 000,00	2 543 530,41	51,91
22 992 374,89	11 836 280,21	51,48
48 240 000,00	24 261 950,00	50,29
11 780 376,98	5 901 774,15	50,10
184 143 784,26	86 435 892,26	46,94
11 047 000,00	4 891 560,59	44,28
17 165 420,81	7 046 384,82	41,05
931 549,76	364 688,41	39,15
20 354 143,95	7 789 860,40	38,27
60 848 822,60	21 863 703,25	35,93
12 548 800,78	4 465 638,81	35,59
10 613 571,01	3 718 987,91	35,04
10 427 879,07	3 479 955,00	33,37
21 685 786,49	1 694 252,21	7,81
64 779 713,20	3 622 570,02	5,59
1 045 242,00	15 000,00	1,44

4. Aktywność funduszy pożyczkowych według wartości kapitału pożyczkowego.

Nazwa Instytucji	Województwo	Siedziba (miejscowość)	Kapitał pożyczkowy na 31.12.2019 r.	
			w zł	nr miejsca
Ogółem			3 610 915 223,47	udział w wartości ogółem
Grupa Funduszy Bardzo Dużych (grupa Bd)*			2 080 669 186,99	57,62%
Polska Fundacja Przedsiębiorczości	zachodniopomorskie	Szczecin	390 208 309,42	1
Fundacja Rozwoju Śląska	opolskie	Opole	229 855 221,47	2
Grupa LFR – Lubelska Fundacja Rozwoju	lubelskie	Lublin	220 375 000,00	3
Krajowe Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości	świętokrzyskie	Końskie	211 397 962,58	4
Kujawsko-pomorski Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o.	kujawsko-pomorskie	Toruń	184 143 784,26	5
Fundusz Górnośląski S.A.	śląskie	Katowice	166 728 729,29	6
Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	małopolskie	Kraków	154 164 933,00	7
Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości Sp. z o.o.	wielkopolskie	Poznań	152 814 149,14	8
Łódzka Agencja Rozwoju Regionalnego Sa	łódzkie	Łódź	127 229 454,92	9
Fundacja na Rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa	mazowieckie	Warszawa	123 985 261,66	10
Pomorski Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o.	pomorskie	Gdańsk	119 766 381,25	11
Grupa Funduszy Dużych (grupa D)*			863 508 326,22	23,91%
Szczeciński Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o.	zachodniopomorskie	Szczecin	86 093 890,40	12
Fundusz Pożyczkowy Województwa Świętokrzyskiego Sp. z o.o.	świętokrzyskie	Kielce	84 309 245,39	13
Agencja Rozwoju Regionalnego MARR S.A.	podkarpackie	Mielec	83 710 222,03	14
Fundacja Agencja Rozwoju Regionalnego w Starachowicach	świętokrzyskie	Starachowice	77 668 943,44	15
Działdowska Agencja Rozwoju Spółka Akcyjna	warmińsko-mazurskie	Działdowo	68 518 370,00	16
Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie	warmińsko-mazurskie	Olsztyn	65 678 799,92	17
Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o.	śląskie	Gliwice	64 779 713,20	18
Stowarzyszenie „Centrum Rozwoju Ekonomicznego Pasłęka”	warmińsko-mazurskie	Pasłęk	61 111 488,41	19
Mazowiecki Regionalny Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o.	mazowieckie	Warszawa	60 848 822,60	20
Podlaska Fundacja Rozwoju Regionalnego	podlaskie	Białystok	55 382 016,94	21
Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	lubuskie	Zielona Góra	52 522 236,40	22
Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości w Suwałkach	podlaskie	Suwałki	52 189 631,22	23
Regionalne Towarzystwo Inwestycyjne Spółka Akcyjna	pomorskie	Dzierżgoń	50 694 946,27	24
Grupa Funduszy Średnich (grupa Ś)*			496 018 834,07	13,74%
Dolnośląska Agencja Współpracy Gospodarczej Sp. z o.o.	dolnośląskie	Wrocław	48 240 000,00	25
Biłgorajska Agencja Rozwoju Regionalnego SA	lubelskie	Biłgoraj	45 795 820,89	26
Stowarzyszenie Ostrowskie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości	wielkopolskie	Ostrów Wielkopolski	45 617 535,26	27
Fundacja Kaliski Inkubator Przedsiębiorczości	wielkopolskie	Kalisz	43 101 889,34	28
Fundacja Rozwoju Regionu Rabka	małopolskie	Rabka Zdrój	41 079 515,00	29
Fundacja Wspomagania Wsi	mazowieckie	Warszawa	29 800 000,00	30
Fundacja Rozwoju Regionu Łukta	warmińsko-mazurskie	Łukta	28 382 632,95	31
Stowarzyszenie „Samorządowe Centrum Przedsiębiorczości i Rozwoju”	małopolskie	Sucha Beskidzka	27 218 798,51	32
Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	podkarpackie	Rzeszów	26 824 739,21	33
Fundacja Rozwoju Regionu Pierzchnica	świętokrzyskie	Pierzchnica	24 416 624,45	34
Fundacja Wspierania Przedsiębiorczości Regionalnej	warmińsko-mazurskie	Goldap	24 145 725,53	35

* *Grupa funduszy bardzo dużych (grupa BD) - kapitał pożyczkowy o wartości od 100 do 350 mln zł. Grupa funduszy dużych (grupa D) - kapitał pożyczkowy o wartości od 50 do 100 mln zł. Grupa funduszy średnich (grupa Ś) - kapitał pożyczkowy o wartości od 20 do 50 mln zł.*

Wartość pożyczek udzielonych w 2019 r.		Liczba pożyczek udzielonych w 2019 r.		Przeciętna wartość pożyczek udzielonych w 2019 r.	
w zł	nr miejsca	szt.	nr miejsca	w zł	nr miejsca
1 532 158 310,18	udział w wartości ogółem	8 427	udział w wartości ogółem		
977 051 431,00	63,77%	4 797	56,92%	203 679,68	
161 020 149,35	1	920	1	175 021,90	23
98 753 803,96	5	367	7	269 083,93	8
116 117 360,62	2	694	2	167 316,08	28
100 833 234,00	4	504	4	200 065,94	17
113 129 015,24	3	565	3	200 228,35	16
57 933 737,20	10	172	15	336 824,05	4
85 573 683,95	6	269	9	318 117,78	5
64 225 059,90	7	363	8	176 928,53	22
56 581 000,00	11	251	11	225 422,31	13
63 254 949,99	8	238	12	265 777,10	9
59 629 436,79	9	454	5	131 342,37	37
302 583 310,16	19,75%	1 566	18,58%	193 220,50	
22 054 000,00	21	22	44	1 002 454,55	2
39 283 633,53	12	173	14	227 073,03	12
29 292 726,41	15	163	17	179 709,98	21
19 332 762,14	24	238	13	81 230,09	49
27 642 366,27	16	142	19	194 664,55	19
30 829 081,22	14	122	21	252 697,38	10
1 050 000,00	54	9	53	116 666,66	39
27 363 622,21	17	258	10	106 060,55	40
7 556 799,20	35	51	38	148 172,53	33
25 377 710,00	19	82	27	309 484,27	6
18 926 329,59	25	113	24	167 489,64	27
33 306 947,01	13	71	28	469 111,93	3
20 567 332,58	22	122	22	168 584,69	26
202 394 846,91	13,21%	1 603	19,02%	126 260,04	
24 261 950,00	20	21	45	1 155 330,95	1
25 855 263,00	18	167	16	154 821,93	31
13 570 333,33	29	149	18	91 076,06	46
20 476 987,00	23	124	20	165 136,99	29
17 787 608,00	26	103	25	172 695,22	24
16 576 300,00	27	425	6	39 003,06	58
7 443 258,82	36	47	40	158 367,21	30
7 947 900,00	33	100	26	79 479,00	51
16 423 473,70	28	116	23	141 581,67	35
7 322 166,67	37	49	39	149 431,97	32
11 449 346,39	31	58	33	197 402,52	18

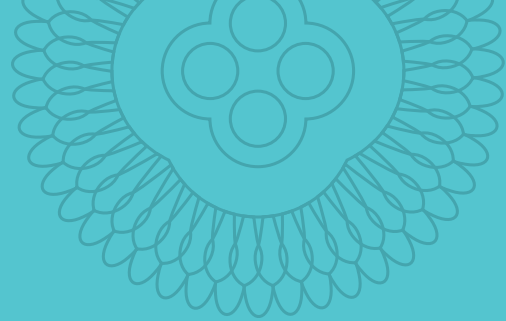
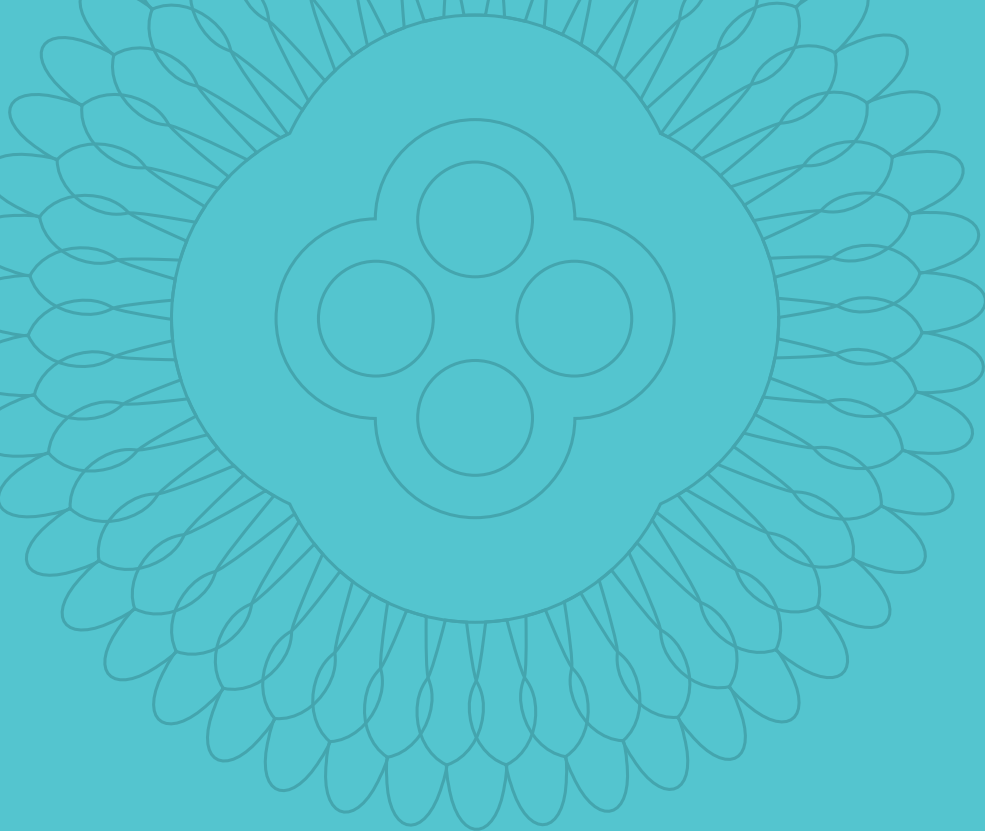
Nazwa Instytucji	Województwo	Siedziba (miejscowość)	Kapitał pożyczkowy na 31.12.2019 r.	
			w zł	nr miejsca
				udział w wartości ogółem
Regionalna Izba Gospodarcza	podkarpackie	Stalowa Wola	23 182 751,90	36
Ośrodek Promowania i Wspierania Przedsiębiorczości Rolnej	świętokrzyskie	Sandomierz	23 180 495,70	37
Koszalińska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	zachodniopomorskie	Koszalin	22 992 374,89	38
Fundusz Górnośląski SA – oddział w Katowicach	śląskie	Katowice	21 685 786,49	39
Stowarzyszenie Bielskie Centrum Przedsiębiorczości	śląskie	Bielsko-Biała	20 354 143,95	40
Grupa Funduszy Małych (grupa M)*			148 854 213,14	4,12%
Fundacja Rozwoju Gminy Żelów	łódzkie	Żelów	17 671 262,56	41
„Poręczenia Kredytowe” Sp. z o.o.	mazowieckie	Warszawa	17 165 420,81	42
Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie	wielkopolskie	Konin	15 587 617,08	43
Rudzka Agencja Rozwoju Inwestor Sp. z o.o.	śląskie	Ruda Śląska	14 037 187,09	44
Stowarzyszenie Ostrzeszowskie Centrum Przedsiębiorczości	wielkopolskie	Ostrzeszów	13 672 952,08	45
Słupskie Stowarzyszenie Innowacji Gospodarczych i Przedsiębiorczości	pomorskie	Słupsk	12 548 800,78	46
Fundacja „Puławskie Centrum Przedsiębiorczości”	lubelskie	Puławy	11 780 376,98	47
Kaszubski Fundusz Przedsiębiorczości Spółka Akcyjna	pomorskie	Kartuzy	11 047 000,00	48
Stowarzyszenie „Radomskie Centrum Przedsiębiorczości”	mazowieckie	Radom	10 613 571,01	49
Towarzystwo Rozwoju Powiśla	pomorskie	Malbork	10 427 879,07	50
Stowarzyszenie Wspierania Małej Przedsiębiorczości z siedzibą w Dobiegniewie	lubuskie	Dobiegniew	8 378 326,00	51
Nidzicka Fundacja Rozwoju „Nida”	warmińsko-mazurskie	Nidzica	5 923 819,68	52
Grupa Funduszy Bardzo Małych (grupa BM)*			21 864 663,05	0,61%
Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. (do 02.01.2020r. Bielski Fundusz Projektów Kapitalowych Sp. z o.o.)	śląskie	Bielsko-Biała	4 900 000,00	53
Żyrardowskie Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości	mazowieckie	Żyrardów	4 569 069,23	54
Centrum Biznesu Małopolski Zachodniej Sp. z o.o.	małopolskie	Oświęcim	2 489 582,01	55
Fundacja „Wałbrzych 2000”	dolnośląskie	Wałbrzych	2 449 560,45	56
Fundacja Centrum Wspierania Przedsiębiorczości	łódzkie	Poddębice	2 287 611,00	57
Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A.	śląskie	Częstochowa	1 968 424,94	58
Polskie Towarzystwo Ekonomiczne – oddział W Bydgoszczy	kujawsko-pomorskie	Bydgoszcz	1 223 623,66	59
Małopolski Instytut Gospodarczy	podkarpackie	Rzeszów	1 045 242,00	60
Stowarzyszenie „Promocja Przedsiębiorczości”	opolskie	Opole	931 549,76	61

* *Grupa funduszy małych (grupa M)* - kapitał pożyczkowy o wartości od 5 do 20 mln zł. *Grupa funduszy bardzo małych (grupa BM)* - kapitał pożyczkowy o wartości do 5 mln zł.

Wartość pożyczek udzielonych w 2019 r.		Liczba pożyczek udzielonych w 2019 r.		Przeciętna wartość pożyczek udzielonych w 2019 r.	
w zł	nr miejsca	szt.	nr miejsca	w zł	nr miejsca
	udział w wartości ogółem		udział w wartości ogółem		
7 773 630,00	34	54	35	143 956,11	34
12 902 680,00	30	61	31	211 519,34	14
4 287 200,00	41	53	37	80 890,57	50
2 015 750,00	49	10	52	201 575,00	15
6 301 000,00	38	66	29	95 469,70	45
44 860 652,11	2,93%	413	4,90%	108 621,43	
2 127 830,00	47	18	47	118 212,78	38
3 944 200,00	42	54	36	73 040,74	53
11 011 150,00	32	57	34	193 178,07	20
2 739 000,00	45	16	49	171 187,50	25
5 000 000,02	39	20	46	250 000,00	11
1 630 000,00	51	16	50	101 875,00	42
3 784 576,00	43	27	42	140 169,48	36
4 891 560,59	40	64	30	76 430,63	52
2 629 741,02	46	59	32	44 571,88	57
3 479 955,00	44	42	41	82 856,07	47
2 065 036,00	48	25	43	82 601,44	48
1 557 603,48	52	15	51	103 840,23	41
5 268 070,00	0,34%	48	0,57%	109 751,46	
1 980 000,00	50	7	55	282 857,14	7
1 307 570,00	53	18	48	72 642,78	54
–	–	–	0	–	0
580 000,00	56	6	56	96 666,66	44
338 000,00	57	5	57	67 600,00	56
785 500,00	55	8	54	98 187,50	43
277 000,00	58	4	58	69 250,00	55
–	–	–	0	–	0
–	–	–	0	–	0

POLSKI ZWIĄZEK
FUNDUSZY POŻYCZKOWYCH

PZFP